

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Olsztyn, dnia 28 listopada 2006 r.

Nr 182

TREŚĆ:

Poz.:

UCHWAŁA RADY GMINY ROZOGI:

- 2563** - Nr XXXVII/196/06 z dnia 20 października 2006 r. w sprawie uchwalenia Programu Ochrony Środowiska oraz Planu Gospodarki Odpadami..... 11814

POROZUMIENIA:

- 2564** - aneks Nr 9 z dnia 15 maja 2006 r. do Porozumienia z dnia 3 stycznia 2005 r. zawartego pomiędzy Starostą Olsztyńskim a Nadleśniczym Nadleśnictwa Wipsowo w sprawie powierzenia niektórych spraw z zakresu nadzoru nad gospodarką leśną w lasach nie stanowiących własności Skarbu Państwa, w tym wydawania decyzji administracyjnych w pierwszej instancji..... 11874
- 2565** - aneks Nr 2 z dnia 16 maja 2006 r. do Porozumienia z dnia 3 stycznia 2005 r. zawartego pomiędzy Starostą Olsztyńskim a Nadleśniczym Nadleśnictwa Kudypy w sprawie powierzenia niektórych spraw z zakresu nadzoru nad gospodarką leśną w lasach nie stanowiących własności Skarbu Państwa, w tym wydawania decyzji administracyjnych w pierwszej instancji..... 11875
- 2566** - aneks Nr 6 z dnia 2 czerwca 2006 r. do Porozumienia z dnia 3 stycznia 2005 r. zawartego pomiędzy Starostą Olsztyńskim a Nadleśniczym Nadleśnictwa Nowe Ramuki w sprawie powierzenia niektórych spraw z zakresu nadzoru nad gospodarką leśną w lasach nie stanowiących własności Skarbu Państwa, w tym wydawania decyzji administracyjnych w pierwszej instancji..... 11875
- 2567** - aneks Nr 10 z dnia 5 czerwca 2006 r. do Porozumienia z dnia 3 stycznia 2005 r. zawartego pomiędzy Starostą Olsztyńskim a Nadleśniczym Nadleśnictwa Wipsowo w sprawie powierzenia niektórych spraw z zakresu nadzoru nad gospodarką leśną w lasach nie stanowiących własności Skarbu Państwa, w tym wydawania decyzji administracyjnych w pierwszej instancji..... 11876
- 2568** - aneks Nr 4 z dnia 19 lipca 2006 r. do Porozumienia z dnia 3 stycznia 2005 r. zawartego pomiędzy Starostą Olsztyńskim a Nadleśniczym Nadleśnictwa Olsztyn w sprawie powierzenia niektórych spraw z zakresu nadzoru nad gospodarką leśną w lasach nie stanowiących własności Skarbu Państwa, w tym wydawania decyzji administracyjnych w pierwszej instancji..... 11876
- 2569** - aneks Nr 5 z dnia 14 sierpnia 2006 r. do Porozumienia z dnia 3 stycznia 2005 r. zawartego pomiędzy Starostą Olsztyńskim a Nadleśniczym Nadleśnictwa Olsztyn w sprawie powierzenia niektórych spraw z zakresu nadzoru nad gospodarką leśną w lasach nie stanowiących własności Skarbu Państwa, w tym wydawania decyzji administracyjnych w pierwszej instancji..... 11877

2563

UCHWAŁA Nr XXXVII/196/06

Rady Gminy Rozogi

z dnia 20 października 2006 r.

w sprawie uchwalenia Programu Ochrony Środowiska oraz Planu Gospodarki Odpadami.

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 1, art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984 i Nr 214, poz. 1806 z 2003 r. Nr 80, poz. 717 i Nr 162, poz. 1568 z 2004 r. Nr 116, poz. 1203 z 2005 r. Nr 172, poz. 1441 oraz z 2006 r. Nr 17, poz. 1287, art. 18 ust. 1, art. 84 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2006 r. Nr 129, poz. 902) oraz art. 14 ust. 6 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2001 r. Nr 62, poz. 628 z 2002 r. Nr 41, poz. 365, Nr 113, poz. 984 i Nr 199, poz. 1671 z 2003 r. Nr 7, poz. 78 z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 116, poz. 1208 i Nr 191, poz. 1956 oraz z 2005 r. Nr 25, poz. 202, Nr 90, poz. 758, Nr 130, poz. 1087, Nr 175, poz. 1458 i Nr 180, poz. 1495 oraz z 2006 r. Nr 50, poz. 3607, uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwała się „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rozogi na lata 2006-2015” wraz z „Planem gospodarki odpadami dla Gminy Rozogi na lata 2006-2015” zgodnie z załącznikami Nr 1 i 2 do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Traci moc uchwała Nr IX/56/99 Rady Gminy Rozogi z dnia 15 czerwca 1999 r. w sprawie przyjęcia programu ochrony środowiska w gminie Rozogi.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Przewodniczący Rady Gminy
Teresa Samsel

Załącznik Nr 1
do uchwały Nr XXXVII/196/06
Rady Gminy Rozogi
z dnia 20 października 2006 r.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA GMINY ROZOGI na lata 2006-2015

Rozogi, wrzesień 2006 r.

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP.

- 1.1. Podstawa prawna opracowania.
- 1.2. Koncepcja i cel opracowania.
- 1.3. Metodyka opracowania.

II. DANE PODSTAWOWE O GMINIE ROZOGI.

- 2.1. Położenie.
- 2.2. Ludność.
- 2.3. Użytkowanie terenu.
 - 2.3.1. Lasy.
 - 2.3.2. Gleby.
- 2.4. Rolnictwo.
- 2.5. Rynek pracy.
- 2.6. Infrastruktura komunalna.
- 2.7. Ruch turystyczny.
- 2.8. Drogi.

III. INWENTARYZACJA ZASOBÓW I SKŁADNIKÓW PRZYRODY.

- 3.1. Położenie geograficzne i morfologia.
- 3.2. Budowa geologiczna.
- 3.3. Warunki klimatyczne.
- 3.4. Wody powierzchniowe.
- 3.5. Wody podziemne.
- 3.6. Zasoby naturalne.

- 3.6.1. Charakterystyka złóż kopalin.
- 3.7. Gleby i lasy.
 - 3.7.1. Gleby.
 - 3.7.2. Lasy.
- 3.8. Charakterystyka elementów przyrody ożywionej.
 - 3.8.1. Szata roślinna i świat zwierzęcy.
- 3.9. Formy ochrony przyrody.
 - 3.9.1. Parki krajobrazowe i obszary chronionego krajobrazu.
 - 3.9.2. Zielone Płuca Polski.
- 3.10. Walory kulturowe.

IV. OCENA ZAGROZEŃ I TENDENCJI PRZEOBRAZEŃ ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO.

- 4. 1. Stan i tendencje zmian czystości powietrza atmosferycznego.
 - 4.1.1. Główne źródła zanieczyszczenia powietrza.
 - 4.1.2. Stan jakości powietrza.
- 4.2. Stan i tendencje zmian czystości wód powierzchniowych.
 - 4.2.1. Główne źródła zanieczyszczenia wód powierzchniowych.
 - 4.2.2. Ocena czystości rzek.
 - 4.2.3. Ocena czystości wód podziemnych.
- 4.3. Gospodarka odpadami.
- 4.4. Hałas komunikacyjny.
- 4.5. Hałas przemysłowy.
- 4.6. Stan i tendencje zmian przyrody ożywionej.
 - 4.6.1. Szata roślinna.
 - 4.6.2. Świat zwierzęcy.
- 4.7. Bezpieczeństwo chemiczne i biologiczne. Poważne awarie przemysłowe.
- 4.8. Źródła promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego.
- 4.9. Źródła promieniowania jonizującego.
- 4.10. Degradacja walorów estetyczno-widokowych.
- 4.11. Efektywność wykorzystania zasobów naturalnych w gminie Rozogi.
- 4.12. Dotychczasowa realizacja zadań w zakresie ochrony i kształtowania środowiska w gminie na tle przyrodniczych ograniczeń rozwoju gminy.
- 4.13. Ocena stanu przeobrażeń środowiska przez mieszkańców gminy.
- 4.14. Podsumowanie.

V. PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA I HARMONOGRAM JEGO REALIZACJI.

- 5.1. Ochrona powietrza.
 - 5.1.1. Ograniczenie emisji w sektorze komunalnym i przemysłowym.
 - 5.1.2. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych.
- 5.2. Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych.
 - 5.2.1. Zarządzanie zasobami wodnymi.
 - 5.2.2. Ochrona wód.
 - 5.2.3. Ochrona przeciwpowodziowa.
- 5.3. Ochrona powierzchni ziemi.
 - 5.3.1. Gleby użytkowane rolniczo.
- 5.4. Racjonalne użytkowanie zasobów naturalnych.
 - 5.4.1. Racjonalizacja użytkowania wody.
 - 5.4.2. Zmniejszenie materiałochłonności i odpadowości produkcji.
 - 5.4.3. Zmniejszenie energochłonności gospodarki i wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych.
- 5.5. Ochrona przed hałasem.
 - 5.5.1. Ochrona przed hałasem komunikacyjnym.
 - 5.5.2. Ochrona przed hałasem przemysłowym.
- 5.6. Gospodarka odpadami.
- 5.7. Zasoby przyrodnicze.
 - 5.7.1. Integracja aspektów ekologicznych z planowaniem przestrzennym.
 - 5.7.2. Ochrona gatunkowa roślin i zwierząt.
 - 5.7.3. Ochrona lasów.
- 5.8. Edukacja ekologiczna społeczeństwa w zakresie ochrony przyrody.
- 5.9. Harmonogram realizacji zadań ekologicznych.
- 5.10. Nakłady na realizację programu ochrony środowiska.
- 5.11. Możliwości pozyskiwania środków finansowych na realizację przedsięwzięć przewidzianych w Programie Ochrony Środowiska.
- 5.12. Zarządzanie programem ochrony środowiska.
- 5.13. Monitoring realizacji programu
- 5.14. Kampanie informacyjno edukacyjne związane z wdrażaniem i realizacją programu

VI. SPIS TABEL I RYSUNKÓW.

I. WSTĘP

1.1 Podstawa prawna opracowania

Obowiązujące od 1 października 2001 r. *Prawo Ochrony Środowiska*¹ w art. 17 nakłada na organy wykonawcze gmin obowiązek opracowania gminnego programu ochrony środowiska w celu realizacji polityki ekologicznej Państwa. Obowiązek ten stanowi przesłankę dla utworzenia niniejszego opracowania.

1.2 Koncepcja i cel opracowania.

Przedmiotem opracowania jest Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rozogi położonej w powiecie szczycieńskim na terenie województwa warmińsko-mazurskiego.

Rada Gminy Rozogi uchwałą Nr IX/56/99 z dnia 15 czerwca 1999 r. przyjęła Program Ochrony Środowiska w Gminie Rozogi.

Na podstawie aktualnego stanu środowiska, źródeł jego zagrożeń oraz tendencji przeobrażeń Program Ochrony Środowiska określa cele polityki ekologicznej na terenie Gminy Rozogi, instrumenty realizacji programu, potrzebne środki finansowe oraz formy kontroli jego realizacji. Dlatego też Rada Gminy Rozogi podjęła ponownie decyzję o opracowanie Programu.

Problematyka ochrony środowiska obejmuje wszystkie jego elementy, a więc budowę geologiczną i bogactwa naturalne, wody powierzchniowe i podziemne, powietrze atmosferyczne, rzeźbę terenu i pokrywę glebową, szatę roślinną i lasy, świat zwierząt, a także podstawowe walory kulturowe.

Dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju niezbędne są:

- ochrona środowiska przyrodniczego,
- rozwój gospodarczy,
- ład przestrzenny,
- warunki społeczne.

Z punktu widzenia środowiska przyrodniczego zrównoważony rozwój polega przede wszystkim na dążeniu do:

- zachowania możliwości odtwarzania się zasobów naturalnych,
- racjonalnego użytkowania zasobów nieodnawialnych i zastępowania ich substytutami,
- ograniczania uciążliwości dla środowiska i nieprzekraczania granic wyznaczonych jego odpornością,
- zachowania różnorodności biologicznej,
- zapewnienia obywatelom bezpieczeństwa ekologicznego,
- tworzenia podmiotom gospodarczym warunków do uczciwej konkurencji w dostępie do ograniczonych zasobów i możliwości odprowadzania zanieczyszczeń.

Program Ochrony Środowiska wytycza cele polityki ekologicznej Gminy Rozogi, takie jak:

- racjonalne użytkowanie zasobów naturalnych przez zmniejszenie zużycia energii, surowców i materiałów, a równocześnie wzrost udziału w wykorzystywaniu zasobów odnawialnych,
- ochronę powietrza i ochronę przed hałasem przez redukcję emisji gazów i pyłów oraz emitorów hałasu i wibracji,
- ochronę wód przez właściwą gospodarkę wodno-ściekową oraz racjonalizację zużycia wody,
- ochronę gleb i powierzchni ziemi przez racjonalną gospodarkę rolną i minimalizowanie destrukcyjnych oddziaływań przemysłu oraz komunikacji,
- ochronę zasobów przyrodniczych z uwzględnieniem bioróżnorodności przez zmniejszanie presji wynikającej z rozwoju gospodarczego.

1.3 Metodyka opracowania.

Program Ochrony Środowiska jest powiązany z dokumentami wyższej rangi i wynika z zapisów Polityki Ekologicznej Państwa². Równocześnie Program Ochrony Środowiska jest skorelowany z dokumentami szczebla wojewódzkiego i powiatowego.

Przy opracowaniu Programu Ochrony Środowiska wykorzystano informacje i założenia zawarte w takich dokumentach jak Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Rozogi i Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Gminy Rozogi.

Pośród dokumentów szczebla wojewódzkiego i powiatowego przy sporządzaniu niniejszego opracowania zostały uwzględnione następujące dokumenty identyfikujące cele ekologiczne:

- Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego,
- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego,
- Strategia Rozwoju Obszaru Funkcjonalnego Zielone Płuca Polski (Praca zespołowa, 1999),
- „Strategia rozwoju turystyki województwa warmińsko-mazurskiego” - przyjęta uchwałą Nr XXX/445/01 z 9 października 2001 r.,
- „Wojewódzki program zwiększenia lesistości na lata 2001-2010” - przyjęty uchwałą Nr XXXI/470/01 z 4 grudnia 2001 r.,
- „Regionalny program rozwoju rolnictwa na lata 2002-2006” - przyjęty uchwałą Nr XXXIV/512/02 z 12 marca 2002 r.,
- Program ochrony środowiska województwa na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007-2010, Olsztyn 2003;
- Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007-2010, Olsztyn, listopad 2003;
- Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Szczycieńskiego na lata 2004-2007 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2010,
- Plan Gospodarki Odpadami dla Powiatu Szczycieńskiego na lata 2004-2007 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2010.

¹ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo Ochrony Środowiska* (Dz.U. 62 poz. 627 z późn. zm.).

² Polityka Ekologiczna Państwa – uchwalaona przez Sejm RP w dniu 8.05.2003 r.

II. DANE PODSTAWOWE O GMINIE ROZOZI.

2.1. Położenie.

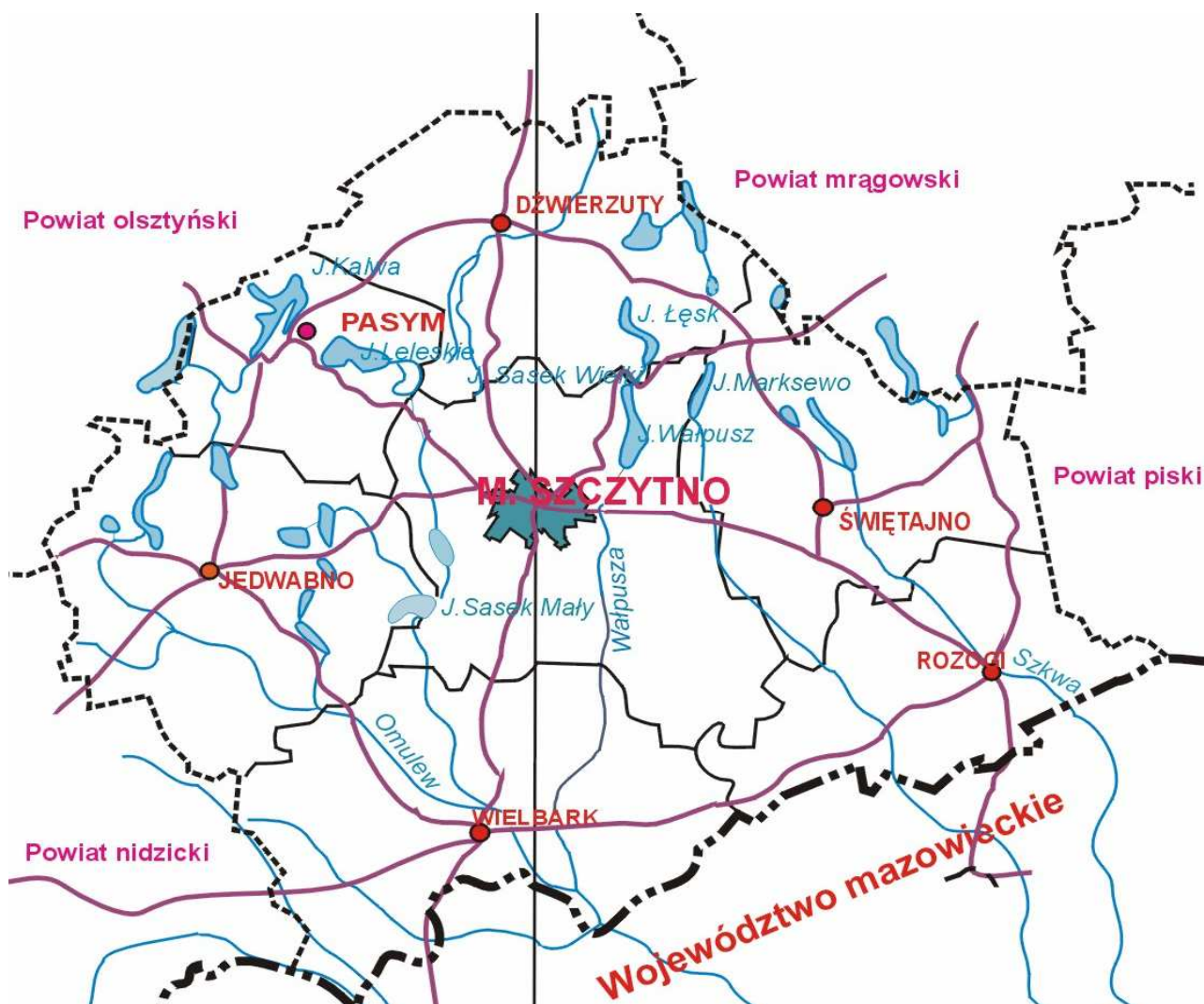
Gmina Rozogi położona jest w południowo-wschodniej części województwa warmińsko-mazurskiego, na pograniczu mazursko-kurpiowskim.

Gmina sąsiaduje:

- od północy z gminą Świętajno,
- od wschodu z gminami Ruciane Nida i Pisz,
- od zachodu z gminami Szczytno i Wielbark,
- od południa z gminą Myszyńiec, od południowego wschodu z gminą Łyse, które położone są w woj. mazowieckim.

Gmina Rozogi należy do powiatu szczycieńskiego.

Gmina podzielona jest na 15 sołectw, są to: Dąbrowy I, Dąbrowy II (Działy), Borki Rozowskie, Faryny, Kwiatuszki Wielkie, Kowalik, Spaliny Wielkie, Rozogi, Występ, Wilamowo, Klon, Orzeszki, Księży Lasek, Łuka i Zawojki.

Rys. 1. Gmina Rozogi na tle powiatu szczycieńskiego

Gmina zajmuje powierzchnię 224 km², co stanowi 11,58 % powierzchni powiatu.

Tabela 1. Podział powierzchni gminy Rozogi z rozbiorem na sołectwa.

l.p.	Wyszczególnienie	powierzchnia		[%] powierzchni gminy
		[ha]	[km ²]	
1	Gmina Rozogi	22394	224	100
2	Dąbrowy	2482	24,8	11,07
3	Kwiatuszki Wielkie	448	4,5	2,01
4	Kowalik	935	9,4	4,20
5	Borki Rozowskie	880	8,8	3,93
6	Faryny	2290	22,9	10,22
7	Rozogi	3196	32,0	14,29
8	Spaliny Wielkie	1979	19,8	8,84
9	Występ	1024	10,2	4,55
10	Wilamowo	1727	17,3	7,72
11	Klon	3235	32,4	14,46
12	Orzeszki	1384	13,8	6,16
13	Księży Lasek	1590	15,9	7,10
14	Łuka	574	5,7	2,54
15	Zawojki	651	6,5	2,90

2.2 Ludność.

Liczba ludności na dzień 31.12.2005 r. wynosiła 6.032 mieszkańców, natomiast liczba bezrobotnych - 645 osób. Ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowi 29,2 %, w wieku produkcyjnym - 58,8 %, w wieku poprodukcyjnym - 12 %. Na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada 70 osób w wieku nieprodukcyjnym.

Tabela 2. Ludność (stan na dzień 31.12.2005 r.).

l.p.	Wyszczególnienie /gmina, sołectwo/	Ludność		ludność na 1 km ²
		Ogółem	%	
1	Gmina Rozogi	6 032	100	26,94
1	Dąbrowy I i Dąbrowy II	1.362	22,58	54,88
2	Kwiatuszki Wielkie	141	2,34	31,47
3	Kowalik	184	3,05	19,68
4	Borki Rozowskie	174	2,88	19,77
5	Faryny	394	6,53	17,21
6	Rozogi	1453	24,09	45,46
7	Spaliny Wielkie	264	4,38	13,34
8	Występ	250	4,14	24,41
9	Wilamowo	337	5,59	19,51
10	Klon	564	9,35	17,43
11	Orzeszki	432	7,16	31,21
12	Księży Lasek	229	3,80	14,40
13	Łuka	188	3,12	32,75
14	Zawojki	60	0,99	9,22

Tabela 3. Prognoza ludności Gminy Rozogi (stan na 31.12 każdego roku).

Rok	Ludność powiatu w tys.	Ludność Gminy Rozogi
2006	72,82	6050
2007	72,70	6060
2008	72,58	6055
2009	72,45	6050
2010	72,32	6060
2011	72,20	6040
2012	72,07	6045
2013	71,93	6050
2014	71,81	6060
2015	71,70	6065

2.3. Użytkowanie terenu.

Gmina Rozogi pod względem użytkowania jest obszarem leśnym i rolnym. Taki sposób użytkowania gruntów przy niewielkiej ilości przemysłu na obszarze gminy, sprzyja rozwojowi gospodarki leśnej i rolnictwa. Formy użytkowania terenu na obszarze gminy przedstawia tablica 4.

Tabela 4. Użytkowanie gruntów (wg stanu na dzień 1.01.2006 r.).

Klasy użytkowania (pokrycia) terenu	Powierzchnia w gminie (ha)	Odsetek powierzchni gminy (%)
Tereny silnie przekształcone przez człowieka, w tym	942	4,21
- Tereny mieszkaniowe i usługowe	306	1,37
- Tereny przemysłowe i komunikacyjne	634	2,83
- Kopalnie odkrywkowe, wyrobiska poeksploatacyjne i obecne budowy	2	0,01
Tereny rolnicze, w tym:	12 084	53,96
- Grunty orne	5.346	23,87
- sady i plantacje	20	0,09
- łąki i pastwiska (użytki zielone)	6.718	30,00
Lasy	9.031	40,32
Tereny podmokłe, czyli bagna i torfowiska	171	0,76
Obszary wodne, w tym:	35	0,16
- ciek	31	0,14
- jeziora naturalne	Nie występują	Nie występują
- zbiorniki sztuczne	4	0,02
Nieużytki	132	0,59

Powierzchnia gruntów rolnych gminy ugorowana wg stanu NSP -2002 r. - 513 ha. Obserwowana jest tendencja malejąca w zakresie gruntów ugorowanych.

Użytki rolne w gminie zajmują 12 084 ha (54 % powierzchni gminy), z czego 24 % to grunty orne, 30 % to użytki zielone. Lasy i grunty leśne zajmują 40,32 % powierzchni gminy, a wody - 0,16 %.

Grunty pod drogami, budynkami, nieużytki i pozostałe zajmują 5,6 % powierzchni gminy.

2.3.1. Lasy

Powierzchnia ogólna lasów w gminie wynosi 9.032 ha. Odsetek, jaki lasy zajmują w ogólnej powierzchni gminy stanowi 40,32 %

Na terenie gminy Rozogi lasy prywatne zajmują powierzchnię 1161 ha (12,84 % powierzchni gruntów leśnych), lasy będące własnością Skarbu Państwa 7 871 ha (87,15 % powierzchni gruntów leśnych), a lasy stanowiące własność gminy 6 ha (0,066 % powierzchni gruntów leśnych).

Tabela 5. Powierzchnia gruntów leśnych i lesistość w Gminie Rozogi

Gmina Rozogi	Pow. gminy w ha	Powierzchnia gruntów leśnych w ha				Lesistość w %
		Ogółem, w gminie	Stanowiących własność Skarbu Państwa	Stanowiących własność gminy	Stanowiących własność prywatną	
Ogółem	22 395	9 032	7 871	6,0	1 161	40,32

2.3.2. Gleby.

Powierzchnia gruntów rolnych w gminie Rozogi zajmuje 12 084 ha, co stanowi 54 % powierzchni gminy. Grunty orne zajmują powierzchnię 5346 ha (44,2 % powierzchni użytków rolnych), sady 20 ha (0,17 % powierzchni użytków rolnych), zaś łąki i pastwiska zajmują powierzchnię 6718 ha (55,6 % powierzchni użytków rolnych).

Tabela 6. Użytkowanie gruntów rolnych w gminie Rozogi.

Gmina Rozogi	Pow. gruntów ogółem, ha	Użytki rolne w ha				
		Razem	Grunty orne	Sady	Łąki trwałe	Pastwiska trwałe
Ogółem	22 395	12 084	5 346	20	3 608	3 110

2.4. Rolnictwo.

Gmina Rozogi jest typowo rolniczą gminą. Zatrudnienie w rolnictwie zawodowo czynnych mieszkańców przekracza 80 %. Gmina posiada gleby zdecydowanie słabe (V i VI klasy), dominuje chów bydła mlecznego i opasowego. 65 % rolników zajmuje się produkcją mleka. Naturalne łąki i pastwiska (55,6 % użytków rolnych) z uregulowaną gospodarką wodną dostarczają cennej paszy zielonej i siana.

2.5. Rynek pracy.

Rozwój gospodarczy gminy związany jest głównie z rolnictwem i leśnictwem oraz lokalnymi zasobami naturalnymi (żwir, pospółka). Z tymi dwiema dziedzinami gospodarki związany jest znaczny procent mieszkańców gminy, z uwagi na jej typowo rolniczy charakter. Kompleksy leśne stanowią ok. 40 % powierzchni gminy. Gospodarka zdominowana jest przez rolnictwo indywidualne, przeważa hodowla bydła mlecznego.

W gminie jest zarejestrowanych 99 podmiotów gospodarczych (stan na 31.12.2005 r.), prowadzących:

- działalność produkcyjną - 14,
- działalność handlową - 46,
- działalność usługową - 39,
- gospodarstwa agroturystyczne - 2.

2.6. Infrastruktura komunalna.

Długość sieci kanalizacyjnej w gminie wynosi 16,5 km. Odsetek mieszkańców gminy, z których domów ścieki odprowadzane są poprzez kanalizację sanitarną do oczyszczalni ścieków wynosi 20 %.

Szacuje się, że ścieki kierowane do oczyszczalni ścieków, w stosunku do całości ścieków wytworzonych w gminie stanowią 30 %.

Miejscowości skanalizowane to:

- Wilamowo,
- Rozogi.

Tabela 7. Infrastruktura komunalna (stan na dzień 31.12.2005 r.)

Gmina Rozogi	Długość sieci wodociągowej w km	Długość sieci kanalizacyjnej w km	Długość sieci gazowej w km
	183,9	16,5	0

Stopień zwodociągowania gminy określa się na 99,7 %. Dostawa wody pitnej dla mieszkańców gminy następuje z ujęć głębinowych. Proces poboru i dostawy wody odbywa się z czterech stacji wybudowanych w miejscowościach: Rozogi, Dąbrowy, Faryny i Łuka.

Stacja poboru wody w miejscowości Klon od 2005 r. pełni funkcję pompowni wody. Jedynie woda pobierana z dwóch ujęć w miejscowości Faryny spełnia normy wody pitnej i nie podlega żadnym procesom uzdatniania. Woda pitna z pozostałych ujęć jest uzdatniana w celu wytrącenia nadmiaru żelaza i manganu. Stan urządzeń wodociagowych pozwala na dostarczenie wody spełniającej obowiązujące normy.

Tabela 8. Oczyszczalnie ścieków.

Nazwa i lokalizacja oczyszczalni	Obszar z którego oczyszczalnia zbiera ścieki	Typ oczyszczalni	Przepustowość m ³ /dobę
Rozogi ul. Juranda	m. Rozogi m. Wilamowo	Mechaniczno-biologiczna	300

Odbiornik oczyszczonych ścieków	Średnia ilość ścieków m ³ /dobę	Ładunek zanieczyszczeń (doba/rok) odprowadz. do wód w oczyszcz. ściekach BZT ₅ , ChZT	Sprawność oczysz. (%)
Rzeka Szkwia	180	BZT ₅ - 247/rok ChZT - 2856/rok	100

Oczyszczanie ścieków komunalnych na terenie gminy Rozogi odbywa się na bazie oczyszczalni zlokalizowanej na obrzeżu miejscowości Rozogi, przy drodze wylotowej w kierunku Mrągowa. Z miejscowości Rozogi i Wilamowo ścieki odprowadzane są kolektorem sanitarnym, zaś z pozostałych miejscowości ścieki są dowożone. Po wykonaniu rozbudowy i modernizacji oczyszczalni ścieków w 2003 r. w ramach programu SAPARD, oczyszczalnia spełnia wymogi jakościowe jakie muszą być spełnione dla ścieków oczyszczonych wprowadzanych do środowiska.

Tabela 9. Składowiska odpadów (stan na dzień 31.12.2005 r.)

L.p.	Lokalizacja składow. (adres)	Typ składowiska	Użytkownik składowiska (nazwa, adres)	Rok uruchomienia	Rodzaj (skład) odpadów
1	Rozogi	Inne niż niebezpieczne i obojętne	ZGK w Rozogach	1992	komunalne

Ilość odpadów nagromadzonych m ³	Pow. składowiska (ha)	Ilość odpad. (dopuszczalna) m ³ /rok	Wypełnienie -nie	Rok plan zamkn.	Wpływ na elementy środowiska
12.821	1,53	558	30%	2009	nie stwierdzono

2.7. Ruch turystyczny.

Tabela 10. Obiekty wycieczkowe w gminie.

Nazwa ośrodka i adres jego użytkownika	Lokalizacja ośrodka	Liczba miejsc wycieczkowych
Hotelik „Bocianie Gniazdo”	Faryny	6
Zajazd „Tusinek”	Rozogi kolonia	13
Zajazd „ROZMARYN” + agroturystyka	Rozogi	7
Agroturystyka „U Kubziniaka”	Dąbrowy	6

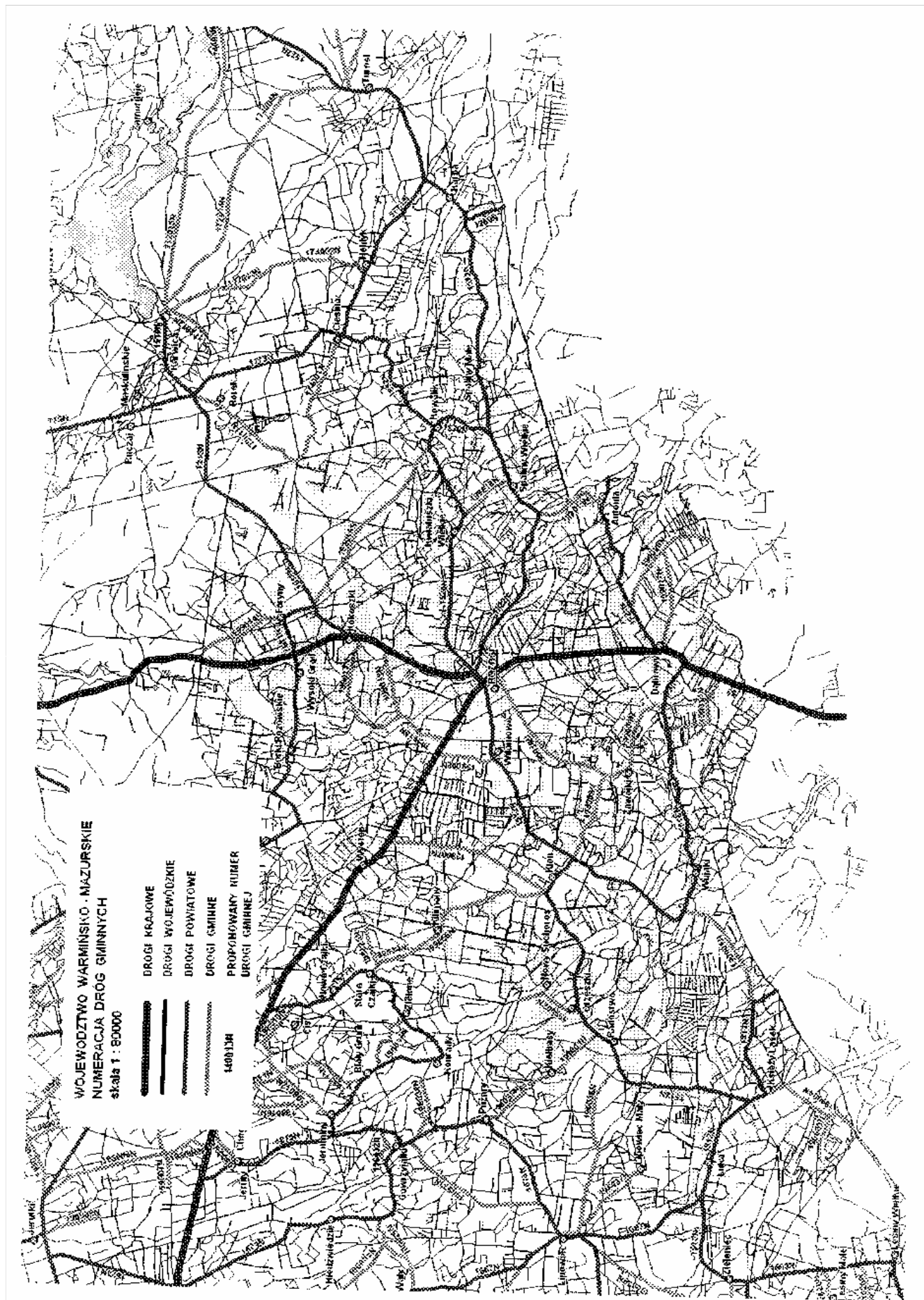
2.8. Drogi.

Tabela 11. Drogi krajowe na terenie gminy Rozogi.

Numer drogi	Nazwa drogi	Długość drogi w gminie
53	Olsztyn - Ostrołęka	17,9
59	Giżycko - Rozogi	7,3

Tabela 12. Drogi powiatowe i gminne na terenie gminy Rozogi.

Ogółem	Drogi powiatowe w km		Drogi gminne w km	
	w tym o twardej nawierzchni	Razem	Ogółem	w tym o twardej nawierzchni
77,4	46		60,2	16,0

Rys. 2. Sieć drogowa gminy Rozogi.

III. INWENTARYZACJA ZASOBÓW I SKŁADNIKÓW PRZYRODY.

3.1. Położenie geograficzne i morfologia.

Obszar gminy Rozogi położony jest w południowej części mezoregionu Równina Mazurska wchodzącej w skład makroregionu Pojezierze Mazurskie. Obszar ten został objęty zasięgiem zlodowacenia północnopolskiego fazy leszczyńskiej, którego maksymalny zasięg wyznaczają moreny czołowe, znajdujące się na południe od miejscowości Dąbrowy. Charakterystycznym elementem obszaru Równiny Mazurskiej jest rozległa i w niewielkim stopniu wzbogacona powierzchnia sandrów usypanych przez wody odpływające od krawędzi lądolodu fazy pomorskiej. Znacznie mniejsze powierzchnie - w formie płatów, zajmują sandry z fazy leszczyńskiej, położone nieco wyżej, w południowo zachodniej części gminy. Rozległym sandrom rozciągającym się na całym obszarze gminy towarzyszą miejscowe, odosobnione „wyspy” wzniesień morenowych, otoczonych najczęściej płacami wysoczyzny morenowej gliniastej z fazy leszczyńskiej. Spotkać je można między innymi na północ od miejscowości Faryny, na wschód od Rozóg tj. między Występem a Klonem (Klonowa Góra) oraz w południowej części gminy w okolicach wsi Dąbrowy.

W południowo-wschodniej części obszaru gminy rozciągają się równiny rzeczne (utworzone głównie wokół rzek) akumulowane w fazie pomorskiej. Równiny dolin rzecznych odwadniają teren gminy w kierunku południowym, gdzie również swoje wody odprowadza rzeka Rozoga wraz z dopływami Jerutką, Radostówką i Wilamówką. Ich powstanie datuje się na fazę pomorską zlodowacenia północnopolskiego i halocenu.

Najwyżej położony punkt w gminie ma 165 m n.p.m - Klon. Najniżej położony punkt w gminie ma 122 m n.p.m - rejon rzeki Rozogi.

Rys. 3. Położenie gminy Rozogi.

3.2. Budowa geologiczna.

Obszar gminy znajduje się w zasięgu jednostki strukturalnej „Wyniesienie Mazursko-Suwalskie”. W pobliżu osadów kenozoicznych na omawianym obszarze występują utwory kredy górnej wykształcone w postaci margli, niekiedy mułowców wapiennych i piaszczystych. Na osadach kredy zalegają kompleksy osadów trzeciorzędowych przez utwory oligocenu i miocenu.

3.3. Warunki klimatyczne

Gmina Rozogi, jako jednostka klimatyczna leży w regionie Mazursko-Białostockim.

- Średnia temperatura powietrza (półrocza zimowego) wynosi - 0,0°C,
- Średnia temperatura powietrza (półrocza letniego) wynosi - 14°C,
- Średni opad (półrocza zimowego) wynosi - 300 mm,
- Średni opad (półrocza letniego) wynosi - 400 mm.

Podstawowe cechy klimatu gminy Rozogi kształtują masy powietrza wilgotnego z Atlantyku oraz kontynentalnego ze wschodu, które są przyczyną częstych wahań pogody. Klimat jest tu surowy o wyraźnych cechach kontynentalnego. Odzwierciedleniem tego są:

- znaczne wahania temperatur w ciągu roku,
- niskie temperatury zimą,
- krótkie i gorące lato,
- wczesna i łagodna jesień,
- skrócony okres wegetacji o miesiąc,
- długie zaleganie pokrywy śnieżnej.

Tabela 13. Charakterystyka podstawowych elementów klimatu

L.p.	Parametr klimatu	Wartość
1	Średnia temperatury powietrza w roku (°C)	6,5
2	Średni opad roczny (mm)	600
3	Średni opad w okresie wegetacyjnym (kwiecień - wrzesień)	400

3.4. Wody powierzchniowe

Tabela 14. Sieć rzeczna gminy Rozogi

Nazwa ciek	Długość ciek w gminie (km)	Średnia szerokość ciek w gminie (m)	Średni przepływ ciek (m/s)	Maksymalny przepływ (m/s)	Ocena zagrożenia powodziowego
Rzeka Rozoga	9,8	8,0	3,43	6,34	nie występuje
Rzeka Szkwa	12,7	3,5	2,156	3,30	nie występuje
Rzeka Radoszówka	7,3	2,5	1,84	2,98	nie występuje
Rzeka Trybówka	6,5	1,2	0,018	0,044	nie występuje
Kanał Hruściel	0,8	0,8	brak danych	brak danych	nie występuje
Struga Spalińska	3,9	1,0	brak danych	brak danych	nie występuje
Kanał Księży Łasek	3,8	0,8	brak danych	brak danych	nie występuje
Ciek Kilimany	2,3	0,8	0,16	0,69	nie występuje
Struga Wilamowska	5,6	1,4	brak danych	brak danych	nie występuje

Rozoga jest rzeką III rzędu, prawobrzeżnym dopływem Narwi. Jej długość wynosi 82 km, w tym na terenie województwa warmińsko-mazurskiego około 30 km, zaś na terenie gminy Rozogi 9,8 km. Zlewnia zajmuje powierzchnię 492,7 km². Rzeka wypływa z jeziora Marksoby. W dorzeczu leżącym w granicach powiatu szczycieńskiego występuje bardzo gęsta sieć rowów

melioracyjnych oraz liczne połączenia cieków z sąsiednimi dorzeczami, zwłaszcza na terenie gminy Rozogi. Rzeka nie posiada punktowych źródeł zanieczyszczeń.

Szkwa jest rzeką III rzędu, prawobrzeżnym dopływem Narwi. Jej całkowita długość wynosi 72 km, w tym na terenie województwa warmińsko-mazurskiego około 25 km, zaś na terenie gminy Rozogi 12,7 km. Zlewnia zajmuje powierzchnię 482,1 km². Szkwa wypływa z rynnowego jeziora Świętajno.

Cechą charakterystyczną tej zlewni jest wyraźny udział łąk i pastwisk, często podmokłych. Lasy i grunty orne zajmują znacznie mniejszą powierzchnię tej zlewni.

Ogólna długość kanałów i rowów melioracyjnych w gminie to 340,3 km, gęstość rowów i kanałów melioracyjnych w gminie wynosi 1,52 km/km². Długość kanałów i rowów melioracyjnych na terenach rolniczych wynosi 2,93 km, natomiast na terenach leśnych 3,78 km.

Na terenie Gminy znajdują się trzy stawy wodne, dwa w miejscowości Wilamowo o pow. 2,96 ha i jeden w miejscowości Faryny o pow. 1,09, stanowiące mienie komunalne Gminy.

3.5. Wody podziemne.

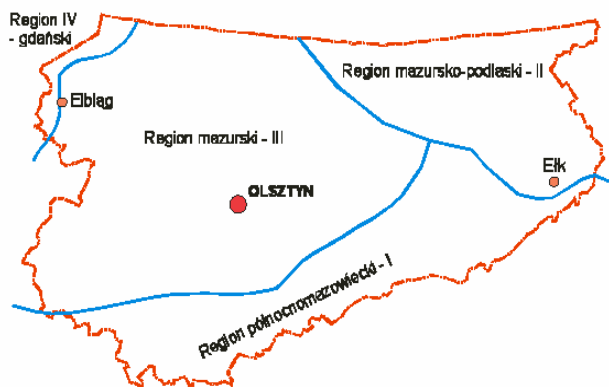
Charakterystyka ogólna wód podziemnych gminy.

Powiat szczycieński przynależy do I-mazowieckiego regionu, zajmującego południową i południowo-wschodnią część województwa i częściowo do regionu III-mazurskiego.

W regionie I-mazowieckim rozpoznano czwartorzędowe piętro wodonośne, głównie w utworach przypowierzchniowych z uwagi na stosunkowo łatwy dostęp do wód podziemnych i korzystne parametry hydrogeologiczne.

Wody podziemne wykazują tu duże zróżnicowanie, które związane jest z następującymi strukturami geologicznymi, mianowicie:

- dolinami kopalnymi, które przebiegają południkowo i są zbieżne z siecią współczesnych dolin rzecznych i jezior; wypełnione są przeważnie przepuszczalnymi osadami piaszczysto żwirowymi, łącząc wszystkie poziomy wodonośne; charakteryzują się one dużą miąższością utworów wodonośnych i pojemnością wodną, a wydajność studni przekracza 200 m³/h;
- piaskami sandrowymi, mającymi szeroki zasięg i przykrywającymi doliny kopalne; jest to zasobny poziom wodonośny, ale narażony na zanieczyszczenia z uwagi na brak izolacji od powierzchni terenu; wydajność studni wynosi od 30 do 120 m³/h;
- równiny morenowe - to najczęściej poziomy między morenowe z czasów zlodowacenia bałtyckiego, występujące do głębokości 60 m; miąższość utworów i wydajności ujęć są tu bardzo zróżnicowane.

Rys.4. Regiony hydrogeologiczne Makroregionu Wschodniego Niżu Polskiego w. B. Paczyńskiego
Źródło: Raport o stanie środowiska w województwie warmińsko-mazurskim. WIOŚ, 2003 r.

W południowym rejonie powiatu szczycieńskiego na terenie gmin Rozogi i Świątajno znajduje się GZWP 216 o nazwie SANDR KURPIE /Sandr Kurpiowski/.

Tabela 15. Podstawowe dane o zbiorniku Sandr Kurpiowski

Nr GZWP	Nazwa zbiornika	Wiek, rodzaj	Średnia głęb. ujęć /m/	Zasoby szacunkowe /tys. m ³ /d/	Klasa jakości wód	Powierzchnia w km ²
REGION MAZOWIECKI - I						
216	Sandr Kurpie	Q S	50	370	Ia, Ib, II	1 177,6
215	Subniecka warszawska	Tr	160	brak danych	brak danych	brak danych

Oznaczenia:

Q - czwartorzęd; S - sandrów

Tr - trzeciorzęd

I, II, III, - klasy jakości wód podziemnych

Zbiornik wód podziemnych Sandr Kurpie GZWP nr 216 zbudowany jest z czwartorzędowych utworów sandrowych, wchodzących na północy w skład Równiny Mazurskiej i na południu w skład Równiny Kurpiowskiej. Granice zbiornika wyznaczono na podstawie analizy budowy geologicznej i warunków hydrogeologicznych z uwzględnieniem jakości wód podziemnych zgodnie z kryteriami wydziałania takich zbiorników.

Zbiornik obejmuje południowo-zachodnią część zlewni Wielkich Jezior Mazurskich oraz część prawobrzeżnej zlewni rz. Pisy i rz. Rozogi.

Obszar zbiornika objęty szczególną ochroną ma powierzchnię 1 177,6 km², w tym:

- strefy ochronne w obrębie zbiornika o łącznej powierzchni 1 120 km²,
- strefę ochronną zasilania zbiornika o powierzchni 57,6 km².

Użytkowy poziom wodonośny na przeważającej części zbiornika (69,6 %) charakteryzuje się dużą podatnością na zanieczyszczenia ze względu na brak lub małą izolację.

Wody podziemne stanowią główne źródło zaopatrzenia mieszkańców gminy Rozogi w wodę zdatną do celów pitnych i dla potrzeb gospodarczych. Występowanie wód zwykłych na obszarze gminy stwierdzono w warstwach wodonośnych trzeciorzędowych i czwartorzędowych, które zostały rozpoznane do głębokości ponad 70 m.

Bezpośrednio z powierzchnią terenu związany jest I poziom wodonośny wód podziemnych. Jego zwierciadło występuje najczęściej bardzo płytko na głębokości 1-2 m poniżej powierzchni terenu, a miąższość tego poziomu wodonośnego waha się w granicach kilku - kilkunastu metrów.

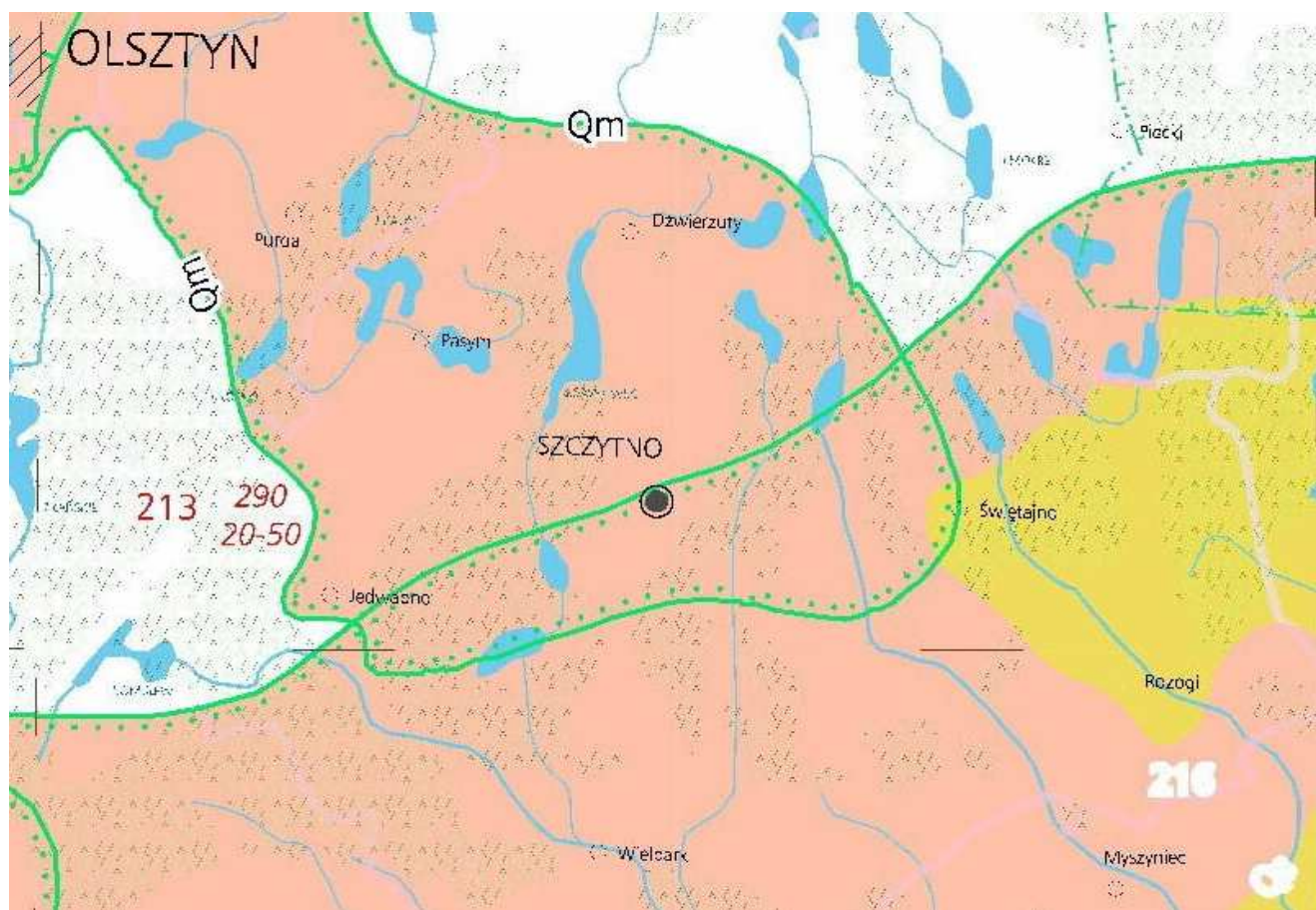
Główne obszary występowania źródeł i ich zespołów (źródliśk).

Główny poziom użytkowy stanowią utwory czwartorzędowe, z których wody ujmowane są z głębokości:

- około 2-20 m tylko dla studni kopanych,
- około 50 m w obrębie miejscowości Rozogi, Klon, Faryny,
- około 45 m w okolicach miejscowości Dąbrowy,
- około 60 – 75 m w okolicach Łuka,
- około 65 m w okolicach Spalin Wielkich.

Tabela 16. Charakterystyka głównych ujęć wód podziemnych i studni w gminie Rozogi

Nazwa ujęcia	Lokalizacja	Głębokość otworu (m p.p.t.)	Zasoby eksploatacyjne ujęcia (m ³ /h)	Użytkownik ujęcia	Głębokość lustra wody (m p.p.t.)
Wody podziemne	Rozogi	54	80	Zakład Gospodarki Komunalnej w Rozogach	1
		54	80		1
Wody podziemne	Spaliny Wielkie	59,5	23	Zakład Gospodarki Komunalnej w Rozogach	6
		65	23		6
Wody podziemne	Klon /punkt czerpalny dla celów przeciwpożarowych/	48	10	Zakład Gospodarki Komunalnej w Rozogach	8
		51,5	24 w 2005r. zaprzestano poboru wody		7
Wody podziemne	Dąbrowy	44	24	Zakład Gospodarki Komunalnej w Rozogach	9
		44	27		9
Wody podziemne	Faryny	50	44	Zakład Gospodarki Komunalnej w Rozogach	9
		52	38		9
Wody podziemne	Łuka	75	20,4	Zakład Gospodarki Komunalnej w Rozogach	0,5

Rys 5. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w rejonie Szczytna.

3.6. Zasoby naturalne.

3.6.1. Charakterystyka złóż kopalin.

Gmina Rozogi jest zasobna w kopaliny o znaczeniu gospodarczym. Na terenie gminy znajdują się udokumentowane złoża kruszywa naturalnego.

Tabela 17. Złoża kopalin udokumentowane na terenie gminy Rozogi.

Nazwa gminy	Kopalina pospolita	Piaski kwarcowe do produkcji cegły wapienno-piask.	Kreda jeziorna
Rozogi	Złoża o zasobach do 10 mln ton	Nie występują	nie występuje

Tabela 18. Zarejestrowane i udokumentowane złoża geologiczne

L.p.	Nazwa kopaliny	Nazwa złoża	Rodzaj i kategoria zasobów	Kopalina główna	Powierz. złoża (ha)
1.	Kopalina pospolita	żwir	C ₁	żwir	2
2.	Kopalina pospolita	żwir	C ₁	żwir	1

Zasoby bilansowe (mg)	Użytkownik złoża	Rok otwarcia kopalni	Wydobycie roczne (tys. ton)	Obszary chronione
108	Zdunek Paweł Klon 69	31.12. 1987r.	35	Złoża geologiczne położone są poza obszarami chronionymi
214	Roman i Andrzej Dreżek Klon 92	31.12. 1987r.	32	

Źródło: Informacje użytkownika złoża dotyczące opłaty eksploatacyjnej.

Tabela 19. Obszary o perspektywicznych zasobach geologicznych

L.p.	Miejscowość	Rodzaj kopaliny	Zasoby perspektywiczne (tys. ton)
1	Klon	Kopalina pospolita (żwir)	1.126
2.	Łuka	Torf	509

3.7. Gleby i lasy.

Gleby są odzwierciedleniem utworów macierzystych, z których powstały. Funkcją wiodącą gminy jest rolnictwo i leśnictwo, ponieważ użytki rolne stanowią ok. 54 % ogólnej powierzchni, z czego użytki zielone zajmują 30 % tej powierzchni.

Na obszarze gminy dominują słabe gleby piaszczyste, położone na terenach sandrowych. Duża ich część jest obecnie zadrzewiana, a kompleksy glebowe najsłabsze nadal poddawane są ciągłym zabiegom zalesienia.

3.7.1. Gleby.

Przydatność rolnicza gleb gminy jest słaba. Wśród gruntów ornich występuje znaczna przewaga słabego kompleksu V klasy bonitacyjnej oraz słabego kompleksu VI klasy bonitacyjnej. Oba kompleksy dominują na całym terenie gminy. W dalszej kolejności dominują gleby IV kompleksu, których łącznie w gminie jest ponad 1000 ha, a tuż za nimi kompleks III zajmujący powierzchnię 408 ha i występujący w centralnej części gminy.

Dominującą rolę odgrywają również użytki zielone sklasyfikowane jako IV klasa o łącznej powierzchni

1.917 ha, występuje również klasa V. Miejscowo występują również łąki zakwalifikowane do III klasy o łącznej powierzchni 73 ha.

Na terenie gminy nie występują gleby klas I - II, natomiast aż 43 % to gleby IV i V klasy. Udział gleb gminy według ich przydatności rolniczej prezentuje tablica.

Wskaźnik bonitacji jakości i przydatności rolniczej gleb gminy Rozogi wynosi 34,1.

Tabela 20. Klasy bonitacyjne gleb.

Typ wskaźnika	Gleby gruntów ornych i sadów klasy					
	I	II	III	IV	V	VI
Powierzchnia (ha)	Nie występują		408	1.004	2.443	1.506
Udział w pow. gminy (%)	Nie występują		1,82	4,48	10,91	6,73
Udział w pow. gr. rolnych (%)	Nie występują		3,38	8,31	20,23	12,47

Grunty łąk i pastwisk klasy					
I	II	III	IV	V	VI
Nie występują		104	1.917	4.381	313
Nie występują		0,46	8,56	19,57	1,4
Nie występują		0,86	15,88	36,28	2,59

Gleby na terenie gminy Rozogi nie są zanieczyszczone metalami ciężkimi (stopień 0) są przydatne do upraw wszystkich roślin ogrodniczych i rolniczych.

Obszar gminy Rozogi zalicza się do obszarów o słabym zagrożeniu erozyjnym. Niskie spadki terenu (0-6 %) powodują, że na terenach tych w zasadzie nie zachodzi proces erozji wodnej. Najbardziej zagrożone erozją są fragmenty terenów o spadkach powyżej 12 %. Procesy erozji wietrznej są ograniczone przez duże zalesienie terenu (40,33 %).

3.7.2. Lasy.

Powierzchnia ogólna lasów w gminie wynosi 9.032 ha. Odsetek, jaki lasy zajmują w ogólnej powierzchni gminy stanowi 40,33 %.

Lasy rozowskie administracyjnie podlegają w przeważającej większości Nadleśnictwu Spychowo oraz w mniejszym stopniu Nadleśnictwu Szczytno (głównie w okolicach m. Łuka i m. Księży Lasek).

Największe kompleksy leśne można spotkać:

- w północny i północno-wschodnim rejonie gminy w obrębie powyżej miejscowości Borki Rozowskie, Wilamowo, Rozogi, Kwiatuszki Wielkie, Kowalik, w górę aż po samą granicę gminy,
- wzdłuż zachodniej granicy w pasie północ-południe od wsi Występ do Klonu,
- okolicach wsi Księży Lasek, powyżej tej miejscowości,
- na terenie Puszczy Piskiej, która swój początek bierze za Rozogami i dalej na północ i wschód, aż poza granicą gminy.

Dominujący gatunek stanowi sosna mazurska najlepszej jakości (stanowi blisko 98 % drzewostanu), uzupełniana miejscowo gatunkami szlachetniejszymi. Można spotkać również miejscowo, w zależności od dominujących warunków glebowych i wodnych: olchę, dąb i brzozę.

Tabela 21. Powierzchnia leśna gminy według funkcji lasów i gatunków drzewostanów.

Gatunek i wiek drzewostanu	Lasy ochronne	Lasy gospodarcze	Grunty nieleśne W ALP /pozostałe/
Ogółem, w tym:	860,88	6.882,06	322,39
sosna, modrzew -1-40 lat	34	1609	Nie dotyczy
sosna, modrzew > 40 lat	82	3700	
jodła, świerk, daglezja -1-40 lat	93	101	
jodła, świerk, daglezja > 40 lat	38	40	
dąb, jesion, wiąz, klon -1-40 lat	12	32	
dąb, jesion, wiąz, klon > 40 lat	nie występuje		

Na terenie gminy Rozogi lasy prywatne zajmują powierzchnię 1.161 ha. Powierzchnia lasów ochronnych w gminie: 58,69 ha. Odsetek powierzchni leśnej w gminie, który stanowią lasy ochronne: 0,65 %. Odsetek powierzchni gminy zajmowanej przez lasy ochronne 0,26 %.

W lasach ochronnych prowadzi się gospodarkę na bardziej ekstensywnych i przyjaznych dla środowiska zasadach, zgodnie z którymi między innymi:

- preferowane są naturalne odnowienia lasu,
- ograniczona jest reguła stosunków wodnych,
- struktura gatunkowa kształtowana jest zgodnie z warunkami siedliskowymi,
- ograniczone do minimum jest stosowanie zrębów zupełnych,
- ograniczony może być dostęp dla ludności.

W latach 1998 - 2003 r. w Gminie Rozogi zalesiono i zadrzewiono 38,09 ha, szacunkowe koszty za 1 ha wyniosły od 3.500 zł do 4.000 zł. Finansowanie zalesień i zadrzewień odbywało się z budżetu Państwa (ARIMR).

Tabela 22. Zadrzewienia w gminie.

Wprowadzenie zieleni w zakresie	Nazwa zadania do realizacji	Termin realizacji	Szacunkowe koszty realizacji (tys. zł)	Źródła środków na zadanie / Podmiot odpow. za realizację	Efekty dla środowiska i mieszkańców
Urządzenie terenów parkowych i pokrewnych	Zagospodarowanie terenów zielonych w m. Rozogi	2006r.	540	środki UE budżet gminy	- wzrost nasadzeń drzew i krzewów ozdobnych - budowa parku spacerowo-wypoczynkowego - przygotowanie placu zabaw dla dzieci i ciągu spacerowego

3.8. Charakterystyka elementów przyrody ożywionej.

3.8.1. Świat roślinny i zwierzęcy.

Ogólna powierzchnia terenów zieleni urządzonej w gminie: 2,5 ha.

Powierzchnia terenów zieleni urządzonej przypadająca na 1 mieszkańca: 0,42 m²/osobę.

Tabela 23. Powierzchnia terenów zieleni urządzonej w gminie.

Wskaźnik	Typy zieleni urządzonej				
	Parki miejskie i wiejskie	Cmentarze	Większe skwery	Zielone tereny sportowe	Aleje i szpalery drzew
Powierzchnia (ha)	nie występują	3,30	1	1,5	nie występują
Udział w powierzchni gminy (%)	nie występują	0,0147	0,0044	0,0067	nie występują

W gminie występują następujące gatunki zwierząt:

- ryby: szczupak, karp, płotki, lin i karaś;
- ptaki: bocian (zinwentaryzowano ponad 112 gniazd bocianich);
- ssaki: wilk, łoś, bóbr.

Na liście chronionych gatunków roślin w gminie Rozogi występuje konwalia.

Na liście chronionych gatunków zwierząt występują: wilk, bóbr i łoś.

3.9. Formy ochrony przyrody.

Charakterystyka Leśnego Kompleksu Promocyjnego w obrębie gminy:

W pasie zachodnim gminy w osi Występ - Kilimany - Suchoros Nowy znajdują się największe kompleksy leśne objęte ochroną. Dodatkowo kompleksy leśne z tak nadanymi funkcjami można spotkać jeszcze:

- powyżej miejscowości Borki Rozowskie,
- na północy wschód od wsi Faryny i Kokozska,
- powyżej wsi Radostowo,
- na obszarze Puszczy Piskiej powyżej Spalin Małych tuż przy granicy.

3.9.1. Pomniki przyrody w gminie Rozogi.

Tabela 24. Lista pomników przyrody w gminie.

Numer w rejestrze WKP	Rodzaj obiektu pomnikowego	Gatunki drzew w pomniku
53/80	drzewo	Jesion wyniosły
1/95	drzewo	Dąb „Kaliniosiu”

Obwód drzew/głazów	Ilość drzew/głazów	Data uznania	Zarządzający/Właściciel terenu z pomnikiem/miejscowość
465	1	15.08.1980 r.	Gmina / Faryny
450	1	06.12.1995 r.	Nadleśnictwo Spychowo/ Klon

3.9.2. Zielone Płuca Polski.

Cały powiat szczycieński wchodzi w skład obszaru Zielonych Płuc Polski. Idea ZPP, zakładająca integrację ochrony środowiska z rozwojem gospodarczym i postępowaniem cywilizacyjnym sformułowana została w 1983 roku. W dniu 14 września 1994 r. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej uchwalił deklarację uznającą obszar Zielonych Płuc Polski za region, w którym należy przestrzegać zasad ekorozwoju.

3.10. Walory kulturowe.

Na terenie gminy Rozogi zachowało się kilkadziesiąt obiektów zabytkowych. Do rejestru zabytków wpisanych jest kilkanaście obiektów:

- 4 kościoły,
- 1 kapliczka
- 49 domów mieszkalnych drewnianych i murowanych,
- 2 kamienice,
- 1 cmentarz ewangelicki i mogiły ziemne na cmentarzach ewangelickich,
- inne budynki np. szkoły, chlewnie.

Ponadto na terenie gminy Rozogi znajduje się osiemnaście stanowisk archeologicznych wpisanych do ewidencji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Spośród tych stanowisk osiem posiada średnią i dużą wartość archeologiczną. Są to:

- stanowiska nr 1 i 4 we wsi Faryny,
- stanowisko nr 17 we wsi Wujaki,
- stanowiska nr 25 i 36 we wsi Klon,
- stanowiska nr 42, 43 i 46 we wsi Dąbrowy.

Wokół tych stanowisk wyznaczono obszar o promieniu 50 m, w obrębie którego wszelka działalność inwestycyjna powinna być prowadzona po uprzednim uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Również pod ochroną konserwatorską znajdują się wszystkie cmentarze, w przeważającej większości z okresu I wojny światowej. Na terenie gminy znajduje się również wiele obiektów architektonicznych o wartości zabytkowej znajdujących się pod opieką konserwatorską, ale nie wpisanych do rejestru.

Każda działalność inwestycyjna i remontowa w strefie ochrony konserwatorskiej (obszar wsi Klon) podlega uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Tabela 25. Wykaz obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków znajdujących się na terenie gminy Rozogi

Rodzaj obiektu	Miejscowość	Wiek, rodzaj materiału	Właściciel
Kościół Parafialny p.w. Znalezienia Krzyża Świętego	Klon	Z 1859 r., murowany, remontowany w 1877 r., dobudowa wieży w 1903 r., przebudowany w 1930 r.	parafia
Kościół Ewangelicki	Klon	Z 1930 r., murowany	parafia
Dom nr 2 (obecnie 4)	Klon	II poł. XIX w., drewno, remontowany w 1984 r.	własność prywatna
Dom nr 7 (obecnie 10)	Klon	Okolo 1920 r., drewno, remontowany w 1957 r. i latach 1980-85	własność prywatna
Dom nr 8 (obecnie 12)	Klon	4 ćw. XIX w., drewno, remontowany ok. 1970 r.	własność prywatna
Dom nr 18 (obecnie 30)	Klon	I ćw. XX w., drewno	własność prywatna
Dom nr 22 (obecnie 36)	Klon	I ćw. XX w., drewno	własność prywatna
Dom nr 23 (obecnie 38)	Klon	z 1921 r., drewno	Gminna Biblioteka Publiczna w Rozogach Filia w Klonie
Dom nr 24 (obecnie 40)	Klon	1920-1930, drewno	Gmina
Dom nr 25 (obecnie 42)	Klon	1920-1930, drewno, remontowany	własność prywatna
Dom nr 26 (obecnie 44)	Klon	ok. 1900 r., drewno	własność prywatna
Dom nr 28 (obecnie 48)	Klon	I ćw. XX w., drewno, remontowany w latach 1981-86 r.	własność prywatna
Dom nr 29 (obecnie 50)	Klon	1920-1930, drewno, remontowany w 1983 r.	własność prywatna
Dom nr 30 (obecnie 52)	Klon	I ćw. XX w., murowany	Nadleśnictwo Spychowo
Dom nr 35 (obecnie 58)	Klon	1919 r., drewno	własność prywatna
Dom nr 63 (obecnie 106)	Klon	II poł. XIX w., drewno	własność prywatna
Dom nr 68 (później 83, obecnie rozebrany)	Klon	II poł. XIX w., drewno	własność prywatna
Dom nr 69 (obecnie 91)	Klon	Druga połowa XIX w., przebudowany w 1923 r., drewno	własność prywatna
Dom nr 79 (obecnie 71)	Klon	Koniec XIX w., drewno	Gmina
Dom nr 8 (obecnie 148)	Dąbrowy	Koniec XIX w., drewno	własność prywatna
Kościół Parafialny p.w. MB Królowej Polski i Św. Stanisława Kostki	Faryny	Lata 20 XX w., drewno	Parafia
Dom nr 47 (obecnie 84)	Faryny	Początek XX w., drewno	własność prywatna
Dom nr 68 (obecnie 37)	Faryny	Koniec XIX w., drewno	własność prywatna
Dom nr 69 (obecnie 35)	Faryny	Początek XX w., drewno	Gmina
Dom nr 73 (obecnie 58)	Faryny	Koniec XIX w., drewno	własność prywatna
Mogiły ziemne na cmentarzu ewangelickim	Faryny	brak danych	Gmina
Kaplica ewangelicka obrządku rzymsko- katolickiego, filia p.w. Maksymiliana Kolbego	Księży Lasek	Lata 20 XX w., murowana	parafia
Dom nr 4 (obecnie 1A)	Kwiatuszki Wielkie	Początek XIX w., drewno	własność prywatna
Dom nr 8 (obecnie 12)	Radostowo	Koniec XIX w., drewno	własność prywatna
Kościół ewangelicki obrządku rzymsko- katolickiego, parafialny p.w. św. Marii Magdaleny	Rozogi	Murowany, 1885 r.	parafia
Szkoła	Rozogi	Murowana, ok. 1898 r.	Gmina
Kamienica ul. 24 stycznia 9	Rozogi	XIX/XX w., murowana	
Kamienica (obecnie Posterunek Policji) ul. 24 stycznia 11	Rozogi	Początek XX w., murowany	Gmina
Dom (dawniej nr 54) ul. 22 lipca 10	Rozogi	1914 r., drewno	własność prywatna
Dom (dawniej nr 98) ul. 22 lipca 27	Rozogi	Okolo 1914 r., drewno	własność prywatna
Dom (dawniej nr 116) ul. 22 lipca 9	Rozogi	Okolo 1914 r., drewno	własność prywatna
Dom nr 30 (obecnie 47)	Występ	Początek XX w., (1919 r.) drewno (szachownica)	własność prywatna
Dom nr 49 (obecnie 13)	Występ	1918r., drewno (szachownica)	własność prywatna
Dom nr 51 (obecnie 5)	Występ	Początek XX w., (okolo 1910 r.) drewno (szachownica)	Nadleśnictwo Spychowo
Chlewy nr 25 (obecnie w zagrodzie nr 46)	Występ	XIX/XX w., drewno (szachownica)	własność prywatna

Źródło: Wykaz zabytków zarejestrowanych przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Dodatkowo na obszarze gminy wyznaczono jednostki strukturalne i strefy ochrony konserwatorskiej zawarte w obrębach:

- I. Dąbrowy,
- II. Faryny,
- III. Klon,
- IV. Kowalik,
- V. Księży Lasek,
- VI. Kwiatuszki Wielkie,
- VII. Rozogi,
- VIII. Spaliny Małe,
- IX. Spaliny Wielkie,
- X. Wiliamowo,
- XI. Występ,
- XII. Zawojki

IV. OCENA ZAGROŻEŃ I TENDENCJI PRZEOBRAŹEŃ ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO.

4.1. Stan i tendencje zmian czystości powietrza atmosferycznego.

4.1.1. Główne źródła zanieczyszczenia powietrza.

Podstawowymi źródłami emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych na obszarze gminy są emitery lokalne. Jednak powietrze napływające z zewnątrz niesie ze sobą pewien ładunek zanieczyszczeń istotny dla warunków lokalnych aerosanitarnych.

Zanieczyszczenia powietrza pochodzą z procesów technologicznych, energetycznych i grzewczych, sektora bytowo-komunalnego i do komunikacji. Najistotniejsze składniki zanieczyszczeń, powstające w wyniku procesów spalania paliw gazy (SO₂, NO₂, CO), pył zawieszony, metale - ołów, kadm oraz związki organiczne - benzen, toluen, formaldehyd.

Na terenie Gminy Rozogi źródła zanieczyszczenia powietrza można podzielić następująco:

- kotłownie szkół i innych obiektów użyteczności publicznej (np. piekarnia GS);
- rozproszone indywidualne źródła ciepła;
- emisje komunikacyjne - źródła liniowe.

Na terenie Gminy Rozogi źródłami zanieczyszczeń są:

- Szkoły - spalające rocznie 94 tys. l. oleju opałowego (Sz. P. w Dąbrowach - 20 tys. l, kompleks szkół w Rozogach - 50 tys. l., Sz. P. w Klonie - 16 tys. l., Sz. P. w Farynach - 8 tys. l.);
- Piekarnia GS - spalająca rocznie 68 ton węgla;
- Kotłownia przy sklepie GS - spalająca rocznie 45 ton węgla;
- Urząd Gminy - spalający rocznie 10 tys. l. Oleju;
- Biblioteka i GOK - spalające 18 ton węgla rocznie.

Źródła odorów

Tabela 26. Szczególnie uciążliwe i intensywnie oddziaływujące źródła odorów

Nazwa źródła odorów	Lokalizacja (miejscowość i/ dzielnica)	Adres obiektu emitującego odory	Proces technologiczny będący źródłem odorów	Max. zasięg odorów na linii wiatru
Ferma Indyków	Występ gm. Rozogi	Występ gm. Rozogi	Hodowla indyków (pomiot)	ok.5 km
SARIA sp. z o.o.	Długi Borek gm. Świętajno powiat: szczycieński	Oddział w Długim Borku 12-140 Świętajno	Utylizacja odpadów pochodzenia zwierzęcego	ok. 15 km

4.1.2. Stan jakości powietrza.

Na terenie gminy Rozogi nie były prowadzone badania jakości powietrza atmosferycznego. Najbliższa stacja pomiarowa znajduje się w Szczytnie. Poniżej przedstawiono ocenę jakości powietrza dla całego powiatu szczycieńskiego.

Jakość powietrza oceniono porównując wyniki pomiarów z dopuszczalnymi stężeniami określonymi w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 6 czerwca 2002 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów niektórych substancji w powietrzu, alarmowych poziomów niektórych substancji w powietrzu oraz marginesów tolerancji dla dopuszczalnych poziomów niektórych substancji (Dz. U. Nr 87, poz. 796).

Tabela 27. Dopuszczalne poziomy niektórych substancji w powietrzu dla terenu kraju, czas ich obowiązywania, oznaczenie numeryczne tych substancji, okresy dla których uśrednia się wyniki pomiarów, dopuszczalne częstotliwości przekraczania tych poziomów oraz marginesy tolerancji.

Lp.	Nazwa substancji (numer CAS) ^{a)}	Okres uśredniania wyników pomiarów	Dopuszczalny poziom substancji w powietrzu w [$\mu\text{g} / \text{m}^3$]		Dopuszczalna częstotliwość przekraczania dopuszczalnego poziomu w roku kalendarzowym ^{b)}	Margines tolerancji [%]								
						[$\mu\text{g} / \text{m}^3$]								
						2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	od 2010
1	2	3	4		5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	Benzen (71-43-2)	Rok kalendarzowy	5 ^{c)}		–	100	100	100	100	80	60	40	20	0
						--	--	--	--	--	--	--	--	--
						5	5	5	5	4	3	2	1	0
2	Dwutlenek azotu (10102-44-0)	1 godz.	200 ^{c)}		18 razy	40	35	30	25	20	15	10	5	0
		Rok kalendarzowy	40 ^{c)}		–	--	--	--	--	--	--	--	--	--
						80	70	60	50	40	30	20	10	0
						40	35	30	25	20	15	10	5	0
						--	--	--	--	--	--	--	--	--
						16	14	12	10	8	6	4	2	0
3	Dwutlenek siarki (7446-09-5)	1 godz.	350 ^{c)}		24 razy	25,8	17,2	8,6	0	0	0	0	0	0
		24 godz.	150 ^{d)} do 31.12.2004	125 ^{d)} od 1.01.2003	3 razy	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Rok kalendarzowy	40 ^{d)} do 31.12.2002	20 ^{d)} od 1.01.2003	–	0	0	0	0	0	0	0	0	0
						--	--	--	0	0	0	0	0	0
						90	60	30	0	0	0	0	0	0
4	Pył zawieszony PM10 ^{e)}	24 godz.	50 ^{c)}		35 razy	30	20	10	0	0	0	0	0	0
		Rok kalendarzowy	40 ^{c)}		–	--	--	--	0	0	0	0	0	0
						15	10	5	0	0	0	0	0	0
						12	8	4	0	0	0	0	0	0
						--	--	--	0	0	0	0	0	0
						4,8	3,2	1,6	0	0	0	0	0	0

Objaśnienia:

- a) oznaczenie numeryczne substancji wg Chemical Abstracts Service Registry Number,
- b) w przypadku programów ochrony powietrza, o których mowa w art. 91 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627 i Nr 115, poz. 1229 oraz z 2002 r. Nr 74, poz. 676) częstość przekraczania odnosi się do poziomu dopuszczalnego wraz z marginesem tolerancji,
- c) poziom dopuszczalny ze względu na ochronę zdrowia ludzi,
- d) poziom dopuszczalny ze względu na ochronę roślin,
- e) stężenie pyłu o średnicy aerodynamicznej ziaren do 10 μm (PM10) mierzone metodą wagową z separacją frakcji lub metodami uznanymi za równorzędne.

Źródło: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 czerwca 2002 roku (Dz. U. Nr 87, poz. 796).

Stopień zanieczyszczenia powietrza w powiecie szczycieńskim, określony na podstawie wyników kontrolnych badań prowadzonych przez Wojewódzką Stację Sanitarno- Epidemiologiczną w Olsztynie, jak również z kontroli Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w zakresie przestrzegania decyzji o dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń do powietrza wskazują na nie przekraczanie norm dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń - poza jednostkowymi, okresowymi przypadkami przekroczeń w odniesieniu do niektórych źródeł emisji.

Z oceny sporządzonej przez WIOŚ wynika, że powiat szczycieński ze względu na ochronę zdrowia:

- z uwagi na emitowane zanieczyszczenia w postaci dwutlenku azotu i pyłu zakwalifikowany został do I klasy czystości (najbardziej zanieczyszczone powietrze),
- z uwagi na emisję dwutlenku siarki - do II klasy (średnio zanieczyszczone powietrze).

Analizy stężeń pozostałych zanieczyszczeń tj. tlenku węgla, ołowiu w pyłe PM 10 i benzenu wykazały, że obszary: powiatu i województwa charakteryzowały się niską zawartością tych wskaźników, co pozwoliło przypisać im klasę III b (najczystsze powietrze).

Powiat szczycieński z uwagi na emitowane zanieczyszczenia w postaci dwutlenku azotu i dwutlenku siarki został zakwalifikowany - ze względu na ochronę roślin- do III b klasy czystości (najczystsze powietrze).

4.2. Stan i tendencje zmian czystości wód powierzchniowych.

4.2.1. Główne źródła zanieczyszczenia wód powierzchniowych.

Informacje o sieci kanalizacyjnej gminy:

- długość sieci kanalizacyjnej w gminie wynosi 16,5 km;
- odsetek mieszkańców gminy, z których domów ścieki odprowadzane są poprzez kanalizację sanitarną do oczyszczalni ścieków w m. Rozogi wynosi 20 %;
- ścieki kierowane do oczyszczalni ścieków, w stosunku do całości ścieków wytworzonych w gminie stanowią 30 %.

Miejscowości w gminie, które są skanalizowane to:

- Wilamowo,
- Rozogi.

W m. Rozogi przy ulicy Juranda zlokalizowana jest mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków o przepustowości 300 m³/dobę. Odbiornikiem oczyszczonych ścieków jest rzeka Szkwa (180 m³/dobę). Ładunek zanieczyszczeń odprowadzanych do wód w oczyszczonych ściekach przedstawia tablica 8.

Ponadto do rzeki Szkwy odprowadzane są nieczyszczone wody z kanalizacji burzowej (droga krajowa) w m. Rozogi. Jednak brak jest danych dotyczących zanieczyszczeń.

4.2.2. Ocena stanu czystości rzek.

Rozoga

Rozoga nie posiada punktowych źródeł zanieczyszczeń. Badania jakości wód prowadzono w 3 przekrojach pomiarowo-kontrolnych, zlokalizowanych w miejscowościach Jerutki, Gawrzyjałki i Nowy Suchoros.

Rozoga w 2002 roku prowadziła wody pozaklasowe (w Jerutkach) i III klasy czystości (w miejscowościach Gawrzyjałki i Nowy Suchoros). W Jerutkach o dyskwalifikacji zdecydowało jedynie niskie stężenie tlenu. Rozoga w tym przekroju ma wąskie koryto i jest bardzo płytka. W drugim i trzecim przekroju o III klasie zdecydowało miano coli, a w Gawrzyjałkach dodatkowo fosforany. Badania prowadzone w 1997 roku wykazały podobną klasyfikację wód.

Tabela 28. Klasyfikacja wód Rozogi w latach 1997 i 2002.

Nr punktu	Rok badań	Lokalizacja Przekroju	Km biegu rzeki	Ocena fizykochem.
1	1997 2002	Jerutki Gmina Świętajno	79,1	NON NON
2	1997 2002	Gawrzyjałki Gmina Świętajno	69,1	II III
3	1997 2002	Nowy Suchoros Gmina Rozogi	60,0	III II

Wskaźniki decydujące o ocenie fizykochem	Ocena sanitarna	Saprobowość sestonu	Ocena ogólna
O ₂ O ₂	III II	III III	NON NON
ChZT-Mn ChZT-Cr PO ₄ , P _{og} PO ₄	III III	II II	III III
P _{og} ChZT-Mn ChZT-Cr NO ₂ , PO ₄ P _{og}	III III	II II	III III

Poniżej przedstawiono klasyfikacje wód Rozogi w 2002 roku w poszczególnych grupach zanieczyszczeń:

Substancje organiczne. Zawartość substancji organicznych, wyrażona jako BZT₅, na całym kontrolowanym odcinku wskazywały na I klasę, a CZT-Mn i CHZT-Cr odpowiadały II klasie.

Związki azotu i fosforu. Stężenia charakterystyczne azotanów i azotu ogólnego wskazywały na I klasę, azotu amonowego na II (w Jerutkach) i I klasę (w miejscowościach Gawrzyjałki i Nowy Suchoros). Natomiast azotyny na badanym odcinku rzeki przyjmowały wartości odpowiadające I klasie w drugim punkcie, II klasie w trzecim punkcie i III klasie w pierwszym przekroju. Związki fosforu odpowiadały II lub III klasie czystości.

Stan hydrobiologiczny, określony wskaźnikiem saprobowości sestonu, w górnym biegu spełniał normy III klasy, a w pozostałych przekrojach nie przekraczał granic II klasy.

Stan sanitarny, wyrażony wartością miana coli, w Jerutkach odpowiadał II klasie, a na odcinku od

Gawrzyjałek do miejscowości Nowy Suchoros wskazywał na III klasę.

Szkwa

Rzeka zanieczyszczona jest ściekami pochodzącymi z zakładu utylizacyjnego SARIA POLSKA w Długim Borku (Q_{sd} = 144 m³/d, Q_{maxd}=192 m³/d - stan obecny) oraz z oczyszczalni w Świętajnie (około 220 m³/d ścieków) i w Rozogach (około 180 m³/d).

Badania jakości wód prowadzono w 3 przekrojach pomiarowo-kontrolnych zlokalizowanych od Kolonii do poniżej Rozóg (2005 r.).

„Jakość wód Szkwy w miejscowości Kolonia oraz poniżej Rozóg odpowiadała III klasie, natomiast w Borkach Rozowskich, po przyjęciu ścieków z zakładu w Długim Borku oraz oczyszczalni w Świętajnie - IV. Parametrami obniżającymi jakość wód do III klasy w Kolonii i poniżej Rozóg były: stężenie tlenu, azot Kjeldahla, fosforany, saprobowość sestonu, a także zanieczyszczenie bakteriologiczne, natomiast poniżej Rozóg ponadto: azotyny, azot ogólny, fenole, mangan i selen. Wskaźnikami decydującymi o klasyfikacji wód w Borkach Rozowskich (IV klasa) były: amoniak, azot Kjeldahla, azot ogólny i stan sanitarny.

Na obniżenie jakości wód Szkwy znaczący wpływ mają ścieki dopływające do rzeki powyżej Borek Rozowskich, szczególnie przy niskich stanach wód. W drugim punkcie wyraźnie widoczny jest wzrost stężeń związków azotu oraz wskaźników zasolenia.

We wszystkich punktach pomiarowych obserwowano wysoką barwę oraz znaczącą zasobność w związki organiczne, co wynika głównie z warunków naturalnych (Szkwa płynie przez tereny bagienne, torfiaste, z bogatą siecią rowów melioracyjnych). Z tego względu w ocenie ogólnej rzeki nie uwzględniono następujących wskaźników: barwa, BZT₅, ChZT-Mn, ChZT-Cr i OWO.”

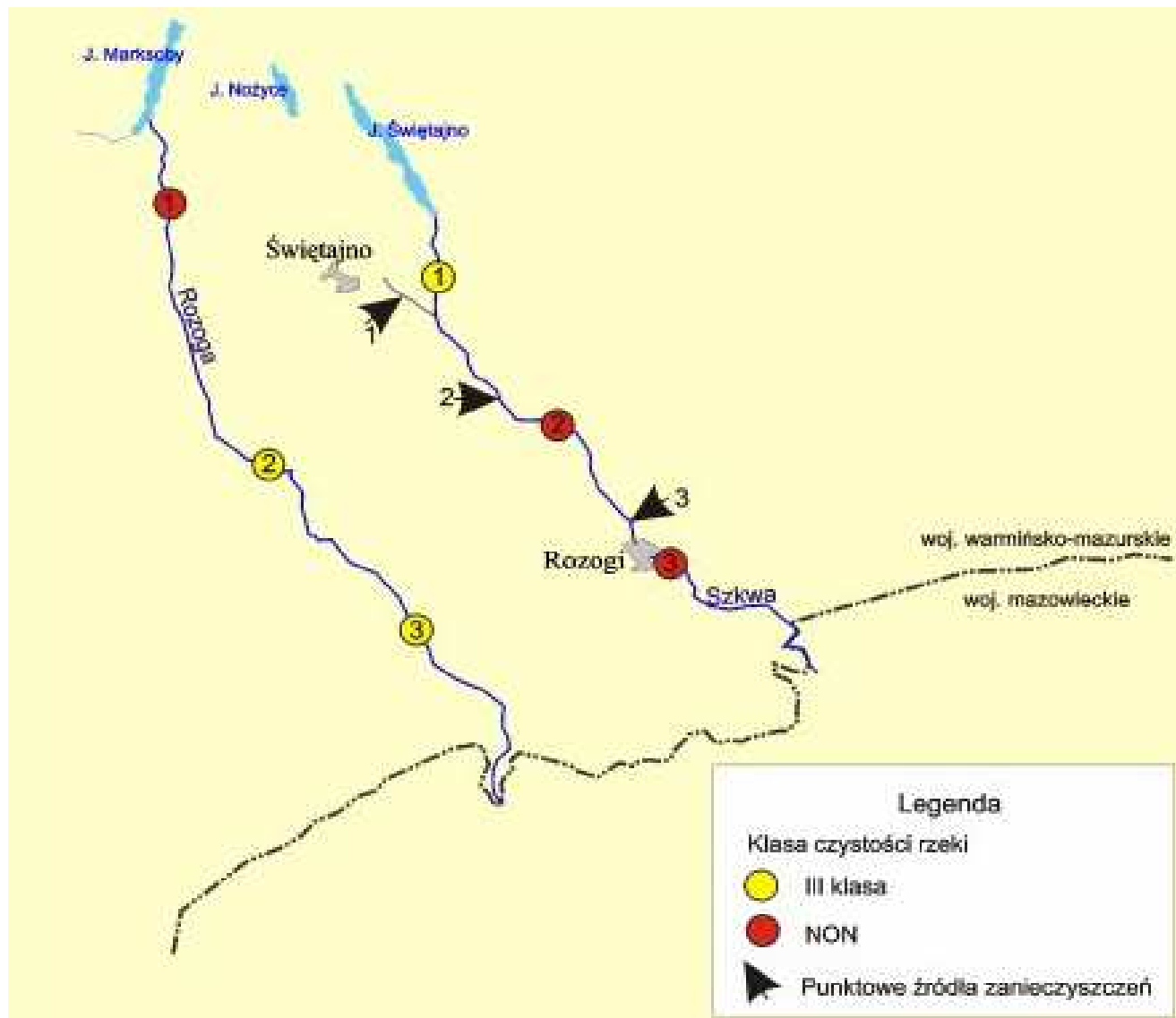
Szkwa była badana w 2002 r. na tym samym co w 2005r. odcinku (od Kolonii do Rozóg). Porównując średnie roczne wartości wskaźników zanieczyszczeń wód w latach 2002 i 2005, w drugim i trzecim przekroju obserwuje się spadek zawartości związków organicznych, mierzonej wskaźnikami BZT₅, ChZT-Mn i ChZT-Cr (ChZT-Cr o ok. 30 %) oraz związków fosforu (w Borkach Rozowskich spadek fosforu ogólnego z 0,59 do 0,19 mg P/l, a poniżej Rozóg – z 0,45 do 0,25 mg P/l). Kilkakrotnie obniżył się także poziom amoniaku (choć nadal był bardzo wysoki), i co za tym idzie, azotu Kjeldahla i azotu ogólnego.

Tabela 29 . Ocena jakości wód Szkwy w 2005r.

Rzeka	Lokalizacja przekroju	Km biegu rzeki	Ocena ogólna	Wskaźniki decydujące o ocenie ogólnej
1	2	3	4	5
Szkwa	1. m. Kolonia	68,5	III	O ₂ , Nk, PO ₄ , ind.sap.fitopl., b.coli fek, og.b.coli
	2. pon. Długiego Borku, Borki Rozowskie	60,5	IV	NH ₄ , Nk, Nog, b.coli fek, og.b.coli
	3. pow. Rozóg	53,2	III	O ₂ , NH ₄ , Nk, NO ₂ , Nog, PO ₄ , Mn, Se, fenole, ind.sap.fitopl., b.coli fek, og.b.coli

Objaśnienia do tabeli:

O₂ – tlen rozpuszczony, NH₄ – amoniak, Nk – azot Kjeldahla, NO₂ – azotyny, Nog – azot ogólny, PO₄ – fosfor fosforanowy, Mn – mangan, Se – selen, B.coli.fek – liczba bakterii grupy coli typu kałowego, og.b.coli – ogólna liczba bakterii grupy coli

Rys.6. Klasyfikacja ogólna wód Rozogi i Szkwę.

Punktowe źródła zanieczyszczeń rzeki Szkwę:

1. Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Świętajnie - oczyszczalnia.
2. SARIA POLSKA, zakład utylizacyjny w Długim Borku.
3. Zakład Gospodarki Komunalnej w Rozogach - oczyszczalnia.

Źródło: Raport o stanie środowiska w województwie warmińsko-mazurskim za rok 2002. WIOŚ.

4.2.3. Ocena czystości wód podziemnych.

W ramach monitoringu regionalnego prowadzone były badania wód podziemnych w punkcie badawczym zlokalizowanym w Rozogach. Badano wody w obszarze GZWP 216 i 215 na głębokości 24 m. W wyniku badań prowadzonych w 2001 i 2002 roku stwierdzono występowanie wód w klasie II - średnia jakość wody. Wody te charakteryzowały się wysoką zawartością żelaza i manganu, przewyższającą dopuszczalne wskaźniki dla

wód do spożycia zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z 19 listopada 2002 r. (Dz. U. Nr 203, poz. 1718).

Tabela 30. Wymagania jakościowe dotyczące wody pitnej w zakresie wybranych parametrów chemicznych przedstawiają się następująco:

Lp	Wskaźnik	Dopuszczalne stężenie w Polsce Obowiązujące	Wartości przyjęte w Unii Europejskiej			Wartości według WHO
			Zalecane	Dopuszczalne	Proponowane	
1	Mangan	0,05	0,02	0,05	0,05	0,5
2	Żelazo	0,2	0,05	0,2	0,2	0,3

Tabela 31. Jakość wód podziemnych w studniach i ujęciach przebadanych jednorazowo.

Nazwa ujęcia (miejscowość)	Wiek geologiczny	Substancje decydujące o przekroczeniu norm
Rozogi (studnia nr 1)	1978	Żelazo ogólne (Fe) i mangan (Mn)
Rozogi (studnia nr 2)	1987	Żelazo ogólne (Fe) i mangan (Mn)
Klon (studnia nr 1)	1985	Żelazo ogólne (Fe) i mangan (Mn)
Klon (studnia nr 2)	1973	Żelazo ogólne (Fe) i mangan (Mn)
Łuka (studnia nr 1)	1992	Żelazo ogólne (Fe) i mangan (Mn)

Faryny (studnia nr 1)	1992	Nie występują przekroczenia
Faryny (studnia nr 2)	1992	Nie występują przekroczenia
Spaliny Wielkie (studnia nr 1)	1993	Żelazo ogólne (Fe) i mangan (Mn)
Dąbrowy (studnia nr 1)	1992	Żelazo ogólne (Fe) i mangan (Mn)
Dąbrowy (studnia nr 2)	1992	Żelazo ogólne (Fe) i mangan (Mn)

Użytkowane warstwy wodonośne są w miarę dobrze izolowane przed dopływem zanieczyszczeń z powierzchni terenu. Przyczyną takiego stanu jest występowanie dwóch poziomów pokładów glin zwałowych o miąższości kilkunastu metrów, które izolują zalegające pomiędzy nimi pokłady wodonośnych piasków i żwirów. Nie na całym obszarze gminy Rozogi występują naturalne warstwy izolacyjne w postaci glin i dlatego należy zadbać, aby gospodarka ściekowa na terenie gminy była prawidłowo realizowana. Przyczyną takiego stanu jest występowanie na tych obszarach terenów sandrowych w postaci łatwo przepuszczalnych piasków i żwirów, a w obrębie dolin rzecznych piasków i żwirów rzecznych trasów akumulacyjnych.

Tabela 32. Pobór wody z głównych ujęć / studni komunalnych i przemysłowych gminy.

Nazwa ujęcia/studni	Nazwa instytucji obsługującej ujęcie	Pochodzenie wody	Wydajność ujęcia (m ³ /h)	Pobór wody m ³ /h	Do kiedy będzie eksploatowane
Rozogi	ZGK	Ujęcie podziemne	80	12,5	nie określono czasu eksploatacji
Rozogi	ZGK	Ujęcie podziemne	80	12,5	nie określono czasu eksploatacji
Spaliny Wielkie (1)	ZGK	Ujęcie podziemne	23	*	nie określono czasu eksploatacji
Spaliny Wielkie (2)	ZGK	Ujęcie podziemne	23	*	nie określono czasu eksploatacji
Klon	ZGK	Ujęcie podziemne	10	0	W 2005r. zaprzestano poboru wody
Klon	ZGK	Ujęcie podziemne	24	0	
Dąbrowy	ZGK	Ujęcie podziemne	23	2,8	nie określono czasu eksploatacji
Dąbrowy	ZGK	Ujęcie podziemne	27	2,8	nie określono czasu eksploatacji
Faryny	ZGK	Ujęcie podziemne	44	2,4	nie określono czasu eksploatacji
Faryny	ZGK	Ujęcie podziemne	38	2,4	nie określono czasu eksploatacji
Łuka	ZGK	Ujęcie podziemne	45	1,3	nie określono czasu eksploatacji

*funkcjonuje jako punkt poboru wody

4.3. Gospodarka odpadami.

Odpady komunalne

Odpady komunalne na terenie Gminy Rozogi są odbierane przez Zakład Gospodarki Komunalnej w Rozogach. Mieszkańcy gminy zawierają umowy na odbiór odpadów, otrzymują cztery rodzaje oznakowanych worków o pojemności 120 l. 71 % właścicieli nieruchomości posiada umowy na wywóz odpadów. Mieszkańcy gminy mają zapewniony regularny ich odbiór. Docelowo odpady będą posegregowane (obecnie trwa akcja informacyjno-edukacyjna w tym zakresie).

Tabela 33 . Zestawienie ilości odpadów powstałych w Gminie Rozogi (objętych ewidencją)

l.p.	Wyszczególnienie	Ludność	Ilość odpadów składowanych w roku 2005	Szacunkowa ilość odpadów wytwarzanych przez mieszkańców gminy
				1 mieszkańiec/rok
Mg				
1	Gmina Rozogi	6032	122	0,15-0,20

Odpady z przedsiębiorstw

Na terenie Gminy Rozogi odpady niebezpieczne-medyczne powstają w trzech Niepublicznych Zakładach Opieki Zdrowotnej, lecznicy dla zwierząt i w aptece. Zakłady te mają podpisane umowy z uprawnionymi odbiorcami odpadów niebezpiecznych.

Pozostali wytwórcy odpadów zobowiązani są do ich przekazywania podmiotom, które uzyskały zezwolenie właściwego organu na prowadzenie działalności w zakresie gospodarki odpadami niebezpiecznymi.

Składowisko w Rozogach

Właścicielem składowiska w Rozogach jest gmina Rozogi, obiektem zarządza Zakład Gospodarki Komunalnej w Rozogach. Składowisko odpadów położone jest w wyeksplotowanej żwirowni i posiada uszczelnienie w postaci naturalnej bariery geologicznej. Składa się z trzech sektorów, przy czym sektor pierwszy i drugi jest w znacznej części zapełniony, sektor trzeci jest obecnie eksploatowany. Łączna powierzchnia sektorów składowania wynosi 0,92 ha, pojemność - 44640 m³, miąższość składowania odpadów - do 5,40 m. Składowisko funkcjonuje od 1992 r. i przyjmuje mieszane odpady komunalne z terenu gminy. Obecnie wypełnione jest w 30 %; przewidywany okres eksploatacji do końca 2009.

Odpady przywożone na składowisko składowane są w sposób selektywny. Odpady posiadające walory surowców wtórnych (np. złom, papier) gromadzone są w wydzielonych boksach, a następnie przekazywane do ponownego wykorzystania lub przetworzenia.

Obiekt posiada lokalny system monitoringu wód podziemnych (obejmujący 4 piezometry w obrębie składowiska i 2 studnie gospodarcze w rejonie zabudowy na kierunku spływu wód podziemnych).

Składowisko, ze względu na swoje niewielkie wymiary oraz małą kubaturę, korzystną lokalizację, korzystne warunki geologiczne, strefę sanitarną w której brak jest obiektów mieszkalnych - w sposób ograniczony oddziałują na lokalne środowisko.

Przekształcenia terenu

Obszar Gminy Rozogi należy do terenów, na którym presja antropogeniczna jest stosunkowo niska. Niespełna połowę obszaru zajmują ekosystemy naturalne (lasy, nieużytki, znikomo wody) z czego znaczna część łąk podlega procesowi renaturalizacji.

4.4. Hałas komunikacyjny.

Można przypuszczać, że przekroczenie dopuszczalnych norm hałasu występuje w pobliżu tras przelotowych tj. drodze krajowej nr 59 Giżycko - Rozogi oraz nr 53 Olsztyn - Ostrołęka, gdzie występuje wzmożony ruch samochodów osobowych i ciężarowych. Zgodnie z tymi warunkami na całym obszarze gminy ustalono dopuszczalne natężenie hałasu, jako równoważny poziom dźwięku w godzinach 6-22 na 40 dB/A, zaś maksymalny krótkotrwały poziom dźwięku na 65 dB/A. Na terenie gminy nie ma potrzeby wyodrębniania stref ograniczonego hałasu w zakresie wykraczającym poza parametry dopuszczalne.

4.5. Hałas przemysłowy.

Ze względu na bardzo ograniczoną ilość zakładów problem hałasu przemysłowego nie występuje na terenie gminy Rozogi.

4.6. Stan i tendencje zmian przyrody ożywionej.

4.6.1. Szata roślinna.

Szata roślinna występująca na terenie gminy spełnia następujące funkcje:

- sanitarno-higieniczną polegającą przede wszystkim na wzbogaceniu powietrza w tlen i zmniejszaniu w atmosferze ilości dwutlenku węgla;
- ochronną - polegającą na ochronie gleb przed nadmierną erozją wietrzną, jak również stanowiącą ostoję i schronienie dla świata zwierzęcego;
- retencyjną - polegającą na retencjonowaniu zasobów wodnych (opadów atmosferycznych i wód podziemnych);
- dekoracyjną wynikającą w dużej mierze z naturalnych cech roślinności (kształt, barwa), uzyskiwane dzięki temu efekty plastyczno - dekoracyjne korzystnie oddziałują na psychikę człowieka;
- produkcyjną - polegającą na pozyskiwaniu naturalnych surowców - drewno, - runo leśne: grzyby, jagody.

Szata roślinna, jak również uprawy rolne na terenie gminy są poddawane zagrożeniom i degradacji. Najczęstszymi ich formami są:

- zanieczyszczenia powiązane z ruchem komunikacyjnym;
- zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych;
- zanieczyszczenia punktowe z dzikich wysypisk śmieci.

4.6.2. Świat zwierzęcy.

Zasoby świata zwierzęcego na terenie gminy są bardzo bogate. Największym zagrożeniem ich egzystencji i dalszego rozwoju są:

- nieprawidłowa gospodarka leśna,
- kłusownictwo,
- lokalnie zły stan środowiska przyrodniczego.

Dla grupy płazów i gadów występujących na terenie gminy poważnym zagrożeniem są:

- zanieczyszczenia wód powierzchniowych - brak skanalizowania oraz nieliczne „dzikie” wysypiska.

Tabela 34. Odstrzał zwierzyny łownej w gminie.

Nazwa gatunku	Ilość odstrzelonych sztuk w ostatnim roku w stosunku do planowanego przyrostu liczebności gatunku	Główne obszary łowieckie gatunku w gminie
Jeleń Sarna Dzik	Przyrost – 14 Przyrost – 70 Przyrost – 35 Odstrzał – 11 Odstrzał – 53 Odstrzał – 17	Obwód nr 1 koło „ROGACZ” Świątajno (Wysoki Grąd, Rozogi)
Jeleń Sarna Dzik	Przyrost – 8 Przyrost – 68 Przyrost – 40 Odstrzał – 8 Odstrzał – 42 Odstrzał – 16	Obwód nr 2 koło „ZLOT LAS” Warszawa (Dąbrowy, Spaliny Wielkie i Małe, Kowalik, Faryny, Kwiatuszki Wielkie)
Jeleń Sarna Dzik	Przyrost – 8 Przyrost – 75 Przyrost – 40 Odstrzał – 5 Odstrzał – 41 Odstrzał – 8	Obwód nr 3 koło „ŻBIK” Szczytno (Rozogi, Wilamowo, Klon)
Jeleń Sarna Dzik	Przyrost – 8 Przyrost – 58 Przyrost – 32 Odstrzał – 4 Odstrzał – 38 Odstrzał – 6	Obwód nr 4 koło „ŻBIK” Warszawa (Księży Lasek, Radostowo, Kielbasy, Orzeszki)

4.7. Bezpieczeństwo chemiczne i biologiczne. Poważne awarie przemysłowe.

Na terenie gminy Rozogi, nie znajdują się obiekty wymagające sporządzenia planu zarządzania ryzykiem. Główne działania prewencyjne powinny dotyczyć:

- 1) aktualizowania obiektów posiadających materiały niebezpieczne, w których niewłaściwe użycie i magazynowanie mogą wywołać skutki mające znamiona nadzwyczajnego zagrożenia środowiska,
- 2) określenia stopnia zagrożeń środowiska i zdrowia ludzi w obszarach o podwyższonym ryzyku, powstania skutków nadzwyczajnych (obszary ochrony pośredniej ujęć wód, obszary OWO i ONO, zwartej zabudowy, posiadające status ochrony i tras komunikacyjnych biegnących przez takie tereny) oraz środków przeciwdziałania tym zagrożeniom,
- 3) kompleksowego uwzględnienia wymagań prawnych w zakresie bezpieczeństwa chemicznego i biologicznego w procedurach inwestycyjnych nowych obiektów z uwzględnieniem sąsiedztwa innych działalności i kumulowania się zagrożeń szczególnie dla obszarów wyżej wymienionych.

Ważnym działaniem jest stałe zwiększanie bezpieczeństwa ekologicznego i eliminacja substancji uznanych za groźne dla zdrowia ludzi. W tym zakresie przewiduje się realizację programu usuwania z budynków pokryć dachowych i ściennych zawierających azbest.

Na terenie gminy oszacowano, że ok. 158 tys. m² powierzchni dachów pokryta jest eternitem.

4.8. Źródła promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego.

Na terenie gminy źródłem promieniowania elektromagnetycznego są:

- 1) urządzenia będące w powszechnym użyciu np. kuchenki mikrofalowe, telefony komórkowe, anteny radiowe i telewizyjne, komputery, telewizory, lodówki, instalacje domowe, suszarki. Urządzenia te w czasie pracy wytwarzają promieniowanie elektromagnetyczne o częstotliwości 50 Hz, a nawet większej;
- 2) stacje telekomunikacyjne telefonii komórkowej;
- 3) linie wysokiego napięcia i związane z nimi stacje elektroenergetyczne. Występuje wokół nich pole elektromagnetyczne, które przy odpowiednio dużych wartościach może wpływać na środowiska poprzez oddziaływanie dwóch niezależnych składowych: elektrycznej (E) i magnetycznej (H). Przyczyną powstawania pola elektrycznego jest napięcie istniejące pomiędzy poszczególnymi przewodami linii przesyłowej a ziemią. Z kolei prąd płynący przewodami linii jest przyczyną powstania pola magnetycznego.

Tabela 35. Punktowe emitory promieniowania elektromagnetycznego znajdujące się na terenie gminy Rozogi.

Nazwa (rodzaj) urządzenia	Lokalizacja urządzenia (miejscowość, adres)	Częstotliwość prom. (MHz)
1) Stacja bazowa telefonii komórkowej CENTERTEL	Dz. Nr 19 w m-ści. Występ	MHz 872-960
2) Stacja bazowa telefonii PLUS GSM	Dz. Nr 158/1 w m-ści. Rozogi	MHz – 890 – 960
3) Stacja bazowa telefonii komórkowej ERA	Dz. Nr 150/3 w m-ści. Rozogi	MHz – 890 – 960

Raporty oddziaływania na środowisko oceniają, że zainstalowane urządzenia nie są uciążliwe dla środowiska i ludności.

4.9. Źródła promieniowania jonizującego.

Wśród źródeł promieniowania jonizującego, które potencjalnie występują na terenie Gminy Rozogi są:

- naturalne źródła, do których obok promieniowania z kosmosu zaliczamy promieniowanie pochodzące z nuklidów promieniotwórczych znajdujących się w glebie,
- źródła sztuczne, z których najbardziej znanymi i powszechnymi są:
 - budownictwo. Również pewna ilość materiałów używanych w budownictwie wykazuje często podwyższony poziom promieniowania, np. niektóre płytki ceramiczne, a konkretnie barwniki używane do ich zdobienia. Jej źródłem jest przede wszystkim gazowy, promieniotwórczy radon, który powstaje w wyniku przemian promieniotwórczych;
 - kotłownie węglowe - węgiel emituje pewne promieniowanie. Pyły pochodzące ze spalania węgla stanowią istotne źródło tego promieniowania.

Choć wszystkie wymienione sztuczne źródła promieniowania wnoszą swój wkład do ogólnego bilansu poziomu promieniowania, łatwo pokazać, że jest to wkład stosunkowo niewielki, jeśli porówna się go z poziomem tła, tj. promieniowaniem nas otaczającym, które ewidentnie nie powoduje znaczących szkód.

4.10. Degradacja walorów estetyczno-widokowych.

Walory estetyczne obszarów zabudowanych, obniża niezbyt dobry stan budynków mieszkalnych i gospodarczych. W dużej większości typowych zabudowań wiejskich, to budynki powojenne wymagające modernizacji i remontów. Również niezbyt korzystnie na estetyczne walory krajobrazowe wpływa ogólny stan niektórych gospodarstw i obejść wiejskich.

Na przeważającej części obszaru dominuje typ zabudowy zagrodowej, uzupełniony częściowo zabudową jednorodziną. Stan techniczny budynków jednorodzinnych w większości jest dobry. Zabudowy zagrodowe z okresu przedwojennego - w stanie średnim. Stan techniczny niektórych z tych budynków na dzień dzisiejszy wymaga przeprowadzenia prac remontowych.

Typową zabudowę wielorodzinną (bloki), można spotkać w okolicach miejscowości Orzeszki. Stan jest średni i w najbliższym czasie wymaga również prac remontowych.

4.11. Efektywność wykorzystania zasobów naturalnych w gminie Rozogi.

Tabela 36. Wskaźniki obrazujące efektywność wykorzystania zasobów naturalnych gminy oraz tendencje ich zmian

Wskaźnik zrównoważonego rozwoju gminy	2001	2002	2003	2004	2005	Tendencja
zużycie wody do celów konsumpcyjnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca/m-c	3,5 m ³	3 m ³	3,5 m ³	3 m ³	3,5 m ³	równomierna
ilość ścieków komunalnych wytworzonych w gminie w przeliczeniu na 1	1,7 m ³	1,6 m ³	1,8 m ³	1,7 m ³	2 m ³	wzrostowa

jej mieszkańca/m-c						
ilość odpadów komunalnych wytworzonych w gminie w przeliczeniu na 1 jej mieszkańca/rok	230 kg	220 kg	220 kg	210 kg	200 kg	spadkowa

4.12. Dotychczasowa realizacja zadań w zakresie ochrony i kształtowania środowiska w gminie na tle przyrodniczych ograniczeń rozwoju gminy.

Tabela 37. Inwestycje i działania proekologiczne w gminie Rozogi.

Lp.	Rodzaje działalności proekologicznej w gminie	Rok / okres	Konkretne inwestycje i działania
1.	Ochrona powierzchni ziemi i gleb	Corocznie	- Sprzątanie ciągów komunikacyjnych, placów
2.	Ochrona powietrza przed zanieczyszczeniem	1996 r. 1998 r. 2001 r.	- Modernizacja kotłowni w Szkole Podstawowej w Dąbrowach, - Modernizacja kotłowni w budynku Urzędu Gminy, - Modernizacja kotłowni w Szkole Podstawowej w Klonie, - Modernizacja kotłowni w Szkole Podstawowej w Farynach, - Modernizacja kotłowni w Szkole Podstawowej w Rozogach, - Modernizacja kotłowni w Zakładach Opieki Zdrowotnej.
3.	Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych	2003 r.	- Rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w Rozogach
4.	Gospodarka odpadami	Corocznie	- Likwidacja dzikich wysypisk, - Działania edukacyjno - informacyjne skierowane do mieszkańców.
5.	Edukacja ekologiczna	Corocznie	- Działania edukacyjno-informujące prowadzone przez Gminny Ośrodek Edukacji Ekologicznej działający przy Gminnej Bibliotece Publicznej w Rozogach

W zakresie: ochrony przed hałasem i wibracjami, ochrony przyrody, ochrony przed promieniowaniem i innych działań w zakresie ochrony środowiska gmina nie realizowała żadnych inwestycji w okresie ostatnich pięciu lat.

4.13. Ocena stanu przeobrażeń środowiska przez mieszkańców gminy.

Tabela 38 . Lista rankingowa problemów ekologicznych gminy według mieszkańców.

Miejsce w rankingu	Problem ekologiczny (forma degradacji środowiska)	Czy określona forma degradacji występuje w gminie?	Czy stwarza ona istotne zagrożenia dla środowiska przyrodniczego?	Czy wpływa ona na obniżenie standardu życia mieszkańców?
11	Degradacja rzeźby terenu	Nie	Nie	Nie
4	Zanieczyszczenie powietrza	Tak	Nie	Tak
6	Ponadnormatywny poziom hałasu	Nie	Nie	Nie
1	Zanieczyszczenie wód rzek	Tak	Tak	Tak
2	Zanieczyszczenie wód podziemnych	Tak	Tak	Tak
13	Ponadnormatywny poziom wibracji	Nie	Nie	Nie
5	Ponadnormatywny poziom promieniowania elektromagnetycznego	Nie	Nie	Nie
12	Ponadnormatywny poziom radioakt.	Nie	Nie	Nie
8	Degradacja mechaniczna (erozja) gleb	Nie	Nie	Nie
7	Degradacja chemiczna gleb	Nie	Nie	Nie
10	Degradacja szaty roślinnej	Nie	Nie	Nie
3	Degradacja światła zwierzęcego	Nie	Nie	Nie
9	Degradacja walorów estetyczno-widokowych krajobrazu	Tak	Nie	Nie

4.14. Podsumowanie.

Na podstawie zebranych informacji i ich analizy sporządzono listę problemów ekologicznych, jakie występują na terenie Gminy Rozogi.

Tabela 39. Przyczyny i sposoby rozwiązania problemów środowiskowych na terenie gminy Rozogi.

Problem ekologiczny (forma degradacji środowiska)	Główne przyczyny występowania problemu	Ogólne metody w zakresie przeciwdziałania określonemu problemowi
Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego	- stosowanie indywidualnego ogrzewania (węglowego) - nasilony ruch komunikacyjny w miejscowościach	- przechodzenie na paliwa ekologiczne - prowadzenie nowych nasadzeń leśnych na terenach nieużytków - poprawienie płynności ruchu drogowego, budowa obwodnic
Zanieczyszczenie wód powierzchniowych	- brak skanalizowania większości miejscowości gminy - spływy powierzchniowe z rolnictwa i terenów zurbanizowanych	- pełne skanalizowanie gminy - zlikwidowanie „dzikich” wysypisk odpadów - wdrożenie Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej - ustalenie zasad nawożenia gleb i stosowania środków ochrony roślin - odpowiednie zagospodarowanie terenów wzdłuż rzek i cieków wodnych, - ochrona wód powierzchniowych w układzie zlewniowym
Zanieczyszczenie wód podziemnych	- nieszczelne zbiorniki bezodpływowe, - brak skanalizowania większości miejscowości gminy	- pełne skanalizowanie gminy - kontrola szczelności zbiorników bezodpływowych - rekultywacja terenów zdegradowanych - systematyczna kontrola obiektów o największym zagrożeniu dla wód podziemnych
Hałas	- ruch komunikacyjny w miejscowościach	- przebudowa złych rozwiązań węzłów komunikacyjnych - modernizacja dróg - budowa pasów zieleni izolacyjnej - uwzględnianie zagadnień zagrożenia hałasem w planowaniu przestrzennym
Degradacja gleb	- zakwaszenie - nieprawidłowa gospodarka odpadami	- prowadzenie nasadzeń i zalesień - wdrożenie selektywnej zbiórki odpadów,
Degradacja szaty roślinnej	- degradacja gleb	- ograniczenie emisji zanieczyszczeń atmosferycznych - właściwa pielęgnacja szaty roślinnej - stosowanie gatunków odpornych na zanieczyszczenia - zalesianie nieużytków - wzbogacanie gleb środkami glebotwórczymi (kompost)
Zagrożenie niektórych gatunków zwierząt	- degradacja szaty roślinnej, - zabudowa terenów wzdłuż ciągów ekologicznych	- współdziałanie w opracowaniu planów ochrony siedlisk gatunków zagrożonych - współdziałanie w wprowadzaniu indywidualnych formy ochrony

V. PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA I HARMONOGRAM JEGO REALIZACJI.

We wcześniejszych rozdziałach przeprowadzono inwentaryzację zasobów i składników przyrody, analizę stanu środowiska oraz uwarunkowań społeczno-gospodarczych na terenie Gminy Rozogi.

Poniżej przedstawiono cele, kierunki i zadania ekologiczne w odniesieniu do konkretnych elementów środowiska, wymagające prowadzenia działań ekologicznych na terenie gminy wraz z ich mechanizmem finansowo-ekonomicznym.

Cel nadrzędny:

WYSOKA JAKOŚĆ ŚRODOWISKA WARUNKIEM ZRÓWNOWAŻONEGO I DYNAMICZNEGO ROZWOJU GMINY ROZOGI.

Cele ekologiczne:

1. Zapewnienie wysokiej jakości powietrza w klasie A na terenie gminy oraz dalsza redukcja emisji pyłów i gazów.

2. Zapewnienie wystarczającej ilości wody o odpowiedniej jakości użytkowej, racjonalizacja zużycia wody, rozbudowa systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków.

3. Ochrona powierzchni ziemi i gleb przed degradacją.

4. Racjonalizacja zużycia energii, surowców i materiałów oraz wzrost udziału zasobów odnawialnych.

5. Zminimalizowanie uciążliwego hałasu w środowisku.

6. Minimalizacja ilości odpadów kierowanych do unieszkodliwiania na składowiskach oraz ograniczenie ich negatywnego wpływu na środowisko.

7. Zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych.

8. Prowadzenie intensywnej edukacji ekologicznej społeczeństwa.

5.1. Ochrona powietrza.

Cel ekologiczny:

Zapewnienie wysokiej jakości powietrza w klasie A oraz dalsza redukcja emisji pyłów i gazów.

W celu osiągnięcia w/w celu określono kierunki działań ekologicznych:

- Ograniczenie emisji w sektorze komunalnym i przemysłowym,
- Ograniczenie emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych.

Realizacja określonych celów i kierunków ekologicznych powinna być realizowana przez konkretne zadania ekologiczne.

5.1.1. Ograniczenie emisji w sektorze komunalnym i przemysłowym.

Tzw. niska emisja zanieczyszczeń powietrza pochodząca z ogrzewnictwa mieszkań stanowi w miejscowościach około 50 % ogólnej emisji zanieczyszczeń. Źródłem powstawania zanieczyszczeń są przede wszystkim wykorzystywane w przestarzałych urządzeniach grzewczych paliwa w postaci niskiej jakości węgla, a także różnego typu materiały odpadowe.

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to w szczególności:

- 1) eliminowanie węgla jako paliwa w kotłowniach lokalnych, gospodarstwach domowych oraz w kotłowniach w małych i średnich zakładach przemysłowych, rzemieślniczych i usługowych, rozpowszechnienie stosowania drewna, trocin, wierzby energetycznej czy gazu;
- 2) promowanie nowych nośników energii ekologicznej pochodzących ze źródeł odnawialnych np. energia słoneczna;
- 3) wsparcie finansowe dla mieszkańców zmieniających ogrzewanie węglowe na bardziej ekologiczne i wykonujących inwestycje termomodernizacyjne;
- 4) termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej;

- 5) edukacja ekologiczna społeczeństwa na temat wykorzystania proekologicznych nośników energii i szkodliwości spalania materiałów odpadowych (szczególnie tworzyw sztucznych);
- 6) realizacja źródeł energii odnawialnej;
- 7) poprawa jakości sieci energetycznych.
- 8) budowa urządzeń ograniczających emisję pyłów i gazów z instalacji przemysłowych.

5.1.2. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych.

Ruch drogowy jest istotnym zagrożeniem dla środowiska i zdrowia człowieka. Zwiększające się natężenie ruchu, stan dróg oraz stan techniczny pojazdów stanowią źródło zagrożeń, w tym przyczyniają się do wzrostu emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to w szczególności:

- 1) wyprowadzenie ruchu tranzytowego z obszaru większych miejscowości (budowa obejść drogowych, obwodnic), przebudowa dróg o małej przepustowości;
- 2) bieżąca modernizacja dróg i ciągów komunikacyjnych;
- 3) budowa ścieżek rowerowych.

5.2. Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych.

Cel ekologiczny:

Zapewnienie wystarczającej ilości wody o odpowiedniej jakości użytkowej, racjonalizacja zużycia wody, rozbudowa systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków.

W celu osiągnięcia w/w celu określono kierunki działań ekologicznych:

- Zarządzanie zasobami wodnymi
- Ochrona wód
- Ochrona przeciwpowodziowa i retencja wodna

Realizacja określonych celów i kierunków ekologicznych powinna być realizowana przez konkretne zadania ekologiczne.

5.2.1. Zarządzanie zasobami wodnymi.

Zarządzanie zasobami wodnymi jest jednym z podstawowych zagadnień mających wpływ na rozwój regionu i jakość życia na jego obszarze.

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to w szczególności:

- 1) opracowanie koncepcji gospodarki ściekowej gminy będącej podstawą do podejmowania dalszych przedsięwzięć w tym zakresie;
- 2) zarządzanie głównymi zasobami wodnymi, obejmującymi wody podziemne na terenie gminy (ujęcia wody).

5.2.2. Ochrona wód.

Jednym z celów polityki ekologicznej gminy jest zapewnienie mieszkańcom wody pitnej dobrej jakości. Ważne z tego względu jest utrzymanie jakości wód podziemnych i powierzchniowych, co najmniej na poziomie wymaganym przepisami.

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to w szczególności:

- 1) rozbudowa sieci wodociągowej na obszarze gminy dla nowo powstałej zabudowy;
- 2) sukcesywna wymiana wyeksploatowanych urządzeń sieci wodociągowej;
- 3) minimalizacja strat wody na przesyle wody wodociągowej, zapewnienie właściwej jakości wody ze stacji wodociągowych;
- 4) utrzymanie istniejących stref ochrony wokół ujęć i egzekwowanie zasad użytkowania terenu;
- 5) prowadzenie akcji edukacyjno-informacyjnej propagującej optymalizację zużycia wody przez indywidualnych użytkowników (np. gromadzenie wody deszczowej i wykorzystywanie jej na cele agrarne - do podlewania zieleni);
- 6) wspieranie działań podmiotów gospodarczych w zakresie racjonalnego gospodarowania wodą;
- 7) sukcesywna realizacja nowych sieci kanalizacyjnych na terenie gminy oraz budowy przydomowych i grupowych oczyszczalni ścieków;
- 8) optymalizacja wykorzystania oczyszczalni ścieków;
- 9) zmniejszenie ładunków zanieczyszczeń, a szczególnie stężeń substancji biogenych w ściekach odprowadzanych do wód powierzchniowych;
- 10) zewidencjonowanie wszystkich zbiorników bezodpływowych i zintensyfikowanie częstotliwości ich opróżniania;
- 11) stopniowe ograniczanie negatywnego wpływu na środowisko zanieczyszczeń obszarowych (pozostałości chemicznych środków ochrony roślin oraz nawozów) i punktowych (składowiska obornika) pochodzących z działalności rolniczej;
- 12) preferowanie użytkowania łąkowego oraz kształtowanie pasów roślinności wzdłuż cieków wodnych.
- 13) przeciwdziałanie zanieczyszczeniu wód podziemnych.

5.2.3. Ochrona przeciwpowodziowa.

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji systemów ochrony przed powodzią dotyczą takich działań jak:

- 1) opracowania niezbędnych dokumentów stanowiących miarodajną informację i rzetelną podstawę dla prac planistycznych, w tym dla planowania przestrzennego,
- 2) systematyczna kontrola oraz konserwacja urządzeń wodnych;
- 3) prawidłowa eksploatacja systemów melioracji;
- 4) wspieranie wszelkich działań lokalnych zmierzających do zwiększenia naturalnej retencji zlewni poprzez kształtowanie pokrycia terenu sprzyjającego retencji wód (prowadzenie zalesień, ograniczanie wyrębów drzew) i stosowanie metod agrotechnicznych w rolnictwie sprzyjających retencji glebowej i ograniczających spływ powierzchniowy;

5.3. Ochrona powierzchni ziemi.

Cel ekologiczny:

Ochrona powierzchni ziemi i gleb przed degradacją.

W celu osiągnięcia w/w celu określono kierunek działań ekologicznych:

- Gleby użytkowane rolniczo.

Realizacja określonych celów i kierunków ekologicznych powinna być realizowana przez konkretne zadania ekologiczne.

5.3.1. Gleby użytkowane rolniczo.

Należy dążyć do racjonalnego wykorzystania gleb na terenie gminy Rozogi oraz zapewnienia im właściwej ochrony.

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to w szczególności:

- 1) zapobieganie zanieczyszczeniu gleb środkami ochrony roślin;
- 2) prowadzenie właściwej struktury zagospodarowania przestrzennego;
- 3) dostosowanie do naturalnego biologicznego potencjału gleb kierunków i intensywności produkcji;
- 4) podnoszenie jakości i struktury gleb poprzez wykorzystanie kompostu;
- 5) ochrona i wprowadzenie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych i przydrożnych spełniających rolę przeciwoerozyjną;
- 6) kształtowanie struktury upraw przeciwdziałającej erozji i pogarszaniu się jakości gleb oraz przeciwdziałanie zakwaszaniu;
- 7) upowszechnienie zasad dobrej praktyki rolniczej.

5.4. Racjonalne użytkowanie zasobów naturalnych.

Cel ekologiczny:

Racjonalizacja zużycia energii, surowców i materiałów oraz wzrost udziału zasobów odnawialnych.

W celu osiągnięcia w/w celu określono kierunki działań ekologicznych:

- Racjonalizacja użytkowania wody.
- Zmniejszenie materiałochłonności i odpadowości produkcji.
- Zmniejszenie energochłonności gospodarki i wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych

Realizacja określonych celów i kierunków ekologicznych powinna być realizowana przez konkretne zadania ekologiczne.

5.4.1. Racjonalizacja użytkowania wody.

Racjonalizacją użytkowania wody powinny być objęte wszystkie działy gospodarki korzystające z zasobów wody. Konieczne jest zatem w najbliższej przyszłości ograniczenie zużycia wody przede wszystkim w rolnictwie oraz ograniczenie strat związanych z jej rozprowadzaniem.

5.4.2. Zmniejszenie materiałochłonności i odpadowości produkcji.

Działanie to jest jednym z najważniejszych w polityce ekologicznej państwa, gdyż prowadzi do likwidacji zanieczyszczeń, uciążliwości i zagrożeń u „źródła”.

Zadanie ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to m.in.:

- 1) wprowadzenie bodźców ekonomicznych dla przedsięwzięć proekologicznych (ulgi podatkowe, itp.),

- 2) wprowadzanie nowych małodopadowych technologii.

5.4.3. Zmniejszenie energochłonności gospodarki i wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych - poprzez odpowiednie wykorzystanie zasobów biomasy, energii wody i wiatru, słońca itp.

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to m.in.:

- 1) opracowanie i wdrożenie przez gminę (zgodnie z Prawem Energetycznym) planów zaopatrzenia w energię. Dokument ten powinien określać rozwiązania w tym przedmiocie na obszarze gminy z uwzględnieniem zasady ochrony środowiska;
- 2) poprawa parametrów energetycznych budynków - termorenowacja (dobór otworów drzwiowych i okiennych o niskim współczynniku przenikalności cieplnej, właściwa izolacja termiczna ścian - ocieplenie budynków, lokalizacja nowych obiektów zgodnie z naturalną (cieplejszą), kierunkową orientacją stron świata;
- 3) zwiększenie udziału energii otrzymywanej z surowców odnawialnych w całkowitym zużyciu energii. Na terenie gminy Rozogi można to osiągnąć przez odpowiednie wykorzystanie przede wszystkim zasobów biomasy (słomy, drewna, wierzby).

5.5. Ochrona przed hałasem.

Cel ekologiczny:

Zminimalizowanie uciążliwego hałasu w środowisku.

W celu jego osiągnięcia określono kierunki działań ekologicznych:

- Ochrona przed hałasem komunikacyjnym.
- Ochrona przed hałasem przemysłowym.

Realizacja określonych celów i kierunków ekologicznych powinna być realizowana przez konkretne zadania ekologiczne.

5.5.1. Ochrona przed hałasem komunikacyjnym.

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to w szczególności:

- 1) eliminowanie ruchu tranzytowego z obszarów o gęstej zabudowie np. budowę obwodnic;
- 2) modernizacja i budowa dróg;
- 3) wspieranie inwestycji ograniczających ujemny wpływ hałasu jak tworzenie pasów zwartej zieleni ochronnej, a także izolacji budynków (np. wymiana okien);
- 4) integrowanie planów zagospodarowania przestrzennego z problemami zagrożenia hałasem;
- 5) budowa ścieżek rowerowych.

5.5.2. Ochrona przed hałasem przemysłowym.

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to w szczególności:

- 1) systematyczna kontrola zakładów, zwłaszcza tych zlokalizowanych w pobliżu wsi lub na ich terenie;
- 2) egzekwowanie w zakładach zmian technologicznych w przypadku przekroczeń emisji hałasu;
- 3) wyznaczenie stref ochronnych wokół zakładów przemysłowych, w obrębie których nie należy lokalizować budynków mieszkalnych;

- 4) tworzenie pasów zwartej zieleni ochronnej wokół zakładów.

5.6. Gospodarka odpadami.

Minimalizacja ilości odpadów kierowanych do unieszkodliwiania na składowiskach oraz ograniczenie ich negatywnego wpływu na środowisko.

Zagadnienia związane z „gospodarką odpadami” przedstawia „Plan Gospodarki Odpadami” gminy Rozogi.

5.7. Zasoby przyrodnicze.

Cel ekologiczny:

Zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych z uwzględnieniem georóżnorodności i bioróżnorodności, w tym wzrost lesistości.

W celu osiągnięcia w/w celu określono kierunki działań ekologicznych:

- Integracja aspektów ekologicznych z planowaniem przestrzennym.
- Ochrona gatunkowa roślin i zwierząt.
- Ochrona lasów.
- Edukacja ekologiczna społeczeństwa w zakresie ochrony przyrody.

Realizacja określonych celów i kierunków ekologicznych powinna być realizowana przez konkretne zadania ekologiczne.

5.7.1. Integracja aspektów ekologicznych z planowaniem przestrzennym.

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to objęcie ochroną walorów krajobrazowych terenów otwartych w otoczeniu miejscowości oraz terenów degradowanych zabudową chaotyczną i rozproszoną oraz chaosem optycznym.

5.7.2. Ochrona gatunkowa roślin i zwierząt.

Celem ochrony gatunkowej jest zabezpieczenie dziko występujących gatunków zwierząt szczególnie rzadkich i zagrożonych wyginięciem oraz zachowanie różnorodności gatunkowej.

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to m.in.:

- 1) bieżąca ochrona obszarów i obiektów prawnie chronionych;
- 2) ochrona naturalnych siedlisk, stanowisk chronionych gatunków roślin i zwierząt, wykorzystywanie inwentaryzacji przyrodniczych w planie zagospodarowania przestrzennego gminy;
- 3) wprowadzanie indywidualnych form ochrony przyrody, zgodnie z kompetencjami.

5.7.3. Ochrona lasów.

Istniejące na terenie gminy obszary leśne wymuszają podjęcie zdecydowanych działań ochronnych istniejących zasobów w celu zachowania ich funkcji (przyrodniczej, społecznej i gospodarczej).

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to w szczególności:

- 1) prowadzenie stałego monitoringu środowiska leśnego w celu przeciwdziałania stanom niepożądanym (choroby, szkodniki);
- 2) prowadzenie zalesiania równoległe z działaniami prowadzącymi do zróżnicowania struktury gatunkowej lasów i poprawy struktury wiekowej drzewostanów;
- 3) zalesianie leżących odłogiem oraz słabych bonitacyjnie użytków rolnych;
- 4) stworzenie systemu zachęcającego do zalesiania nieużytków będących ich własnością;
- 5) zwiększenie nadzoru nad lasami nie stanowiącymi własności Skarbu Państwa;
- 6) wprowadzenia takiej organizacji ruchu turystycznego i urzędzeń turystycznych w lasach, aby turystyka i rekreacja nie kolidowały w spełnianiu przez lasy funkcji ekologicznych, produkcyjnych i poprodukcyjnych.

5.8. Edukacja ekologiczna społeczeństwa w zakresie ochrony przyrody.

Gmina Rozogi ma sprzyjające warunki do rozwoju turystyki i rekreacji, co może stanowić potencjalne zagrożenie dla terenów przyrodniczych. Z tego względu ważnym zadaniem będzie wykreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w zakresie ochrony przyrody zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Cel ekologiczny:

Przez wiedzę i edukację do zrównoważonego rozwoju.

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to w szczególności:

- 1) promowanie zachowań związanych z codziennym bytowaniem mieszkańców a zgodnym z zasadami ochrony krajobrazu i przyrody;
- 2) edukacja ekologiczna społeczeństwa na temat wykorzystania proekologicznych nośników energii i szkodliwości spalania materiałów odpadowych (szczególnie tworzyw sztucznych);
- 3) rygorystyczne przestrzeganie wymagań ochrony przyrody w ramach funkcjonowania obiektów turystycznych i rekreacyjnych, budownictwa mieszkaniowego oraz prowadzenia działalności gospodarczej i rolniczej;
- 4) rozwój przyrodniczych ścieżek dydaktycznych;
- 5) włączenie w akcję edukacji ekologicznej proekologicznych organizacji pozarządowych.

5.9. Harmonogram realizacji zadań ekologicznych.

Wyznaczone cele ekologiczne i kierunki działań, jakie należy podjąć w zakresie ochrony środowiska na terenie gminy Rozogi, stanowią podstawę do realizacji konkretnych zadań na przestrzeni kilkunastu lat.

Z uwagi na szeroki zakres przedsięwzięć koniecznych do osiągnięcia wyznaczonych celów, spośród wszystkich zadań ekologicznych część z nich należy realizować w pierwszej kolejności, część zadań ekologicznych będzie realizowana w okresie długoterminowym.

Ich zestawienie stanowi harmonogram realizacyjny Programu Ochrony Środowiska na lata 2007-2015.

W harmonogramie poszczególnym celom strategicznym i im kierunkom działań przyporządkowano konkretne zadania priorytetowe z określeniem czasu ich realizacji i instytucje, które powinny je realizować lub współrealizować. Z uwagi na specyfikę niektórych zadań np. edukacja ekologiczna, czy zadania kontrolne będą one realizowane zarówno w okresie krótko jak i długoterminowym.

Pozostałe zadania ekologiczne nie ujęte w harmonogramie, a zamieszczone w części opisowej dotyczącej polityki ekologicznej, stanowią dla gminy dodatkową bazę możliwości realizacyjnych w ramach Programu Ochrony Środowiska.

Tabela 40. Harmonogram realizacyjny Program Ochrony Środowiska dla gminy Rozogi na lata 2006-2015.

Cele	Priorytety	Zadania	Lata realizacji	Jednostka realizacyjna	Jednostka koordynująca	Źródła finansowania	
Zapewnienie wysokiej jakości powietrza w klasie A oraz dalsza redukcja emisji pyłów i gazów	Ograniczenie emisji w sektorze komunalnym i przemysłowym, celem osiągnięcia klasy A jakości powietrza	eliminowanie węgla jako paliwa w kotłowniach lokalnych i gospodarstwach domowych oraz w kotłowniach zakładów, rzemieślniczych i usługowych, rozpowszechnienie stosowania drewna, trocin, wierzby energetycznej czy gazu	działanie ciągłe	właściciele i zarządcy budynków + zakłady	Gmina	środki własne jednostek realizujących, WFOŚ, NFOŚ, kredyty BOŚ	
		promowanie nowych nośników energii ekologicznej pochodzących ze źródeł odnawialnych	działania ciągłe	organizacje pozarządowe, Gmina	Gmina	środki własne jednostek realizujących, dotacje funduszy: NFOŚ, WFOŚ, PFOŚ i GFOŚ	
		wsparcie finansowe dla mieszkańców zmieniających ogrzewanie węglowe na bardziej ekologiczne i wykonujących inwestycje termomodernizacyjne	działanie ciągłe	właściciele obiektów	Gmina	środki własne, kredyty BOŚ, fundusz termomodernizacyjny	
		termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej	działanie ciągłe	Gmina, właściciele budynków	Gmina	środki własne właścicieli budynków, kredyty BOŚ, fundusz termomodernizacyjny	
		edukacja ekologiczna społeczeństwa na temat wykorzystania proekologicznych nośników energii i szkodliwości spalania materiałów odpadowych (szczególnie tworzyw sztucznych)	działanie ciągłe	Gmina, organizacje pozarządowe, Gminny Ośrodek Edukacji Ekologicznej przy Gminnej Bibliotece Publicznej	Gmina	środki własne jednostek realizujących, dotacje funduszy: WFOŚ, PFOŚ, GFOŚ	
	Ograniczenie emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych	Ograniczenie emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych	realizacja źródeł energii odnawialnej	działanie ciągłe	właściciele i zarządcy budynków + zakłady przemysłowe	Gmina	środki własne jednostek realizujących, środki NFOŚ, WFOŚ, kredyty BOŚ,
			wyprowadzenie ruchu tranzytowego z obszaru miejscowości (budowa obejść drogowych, obwodnic), przebudowa dróg o małej przepustowości;	działanie ciągłe	zarządcy dróg, Gmina	Gmina	GDDKiA, Starostwo Powiatowe, Gmina
			bieżąca modernizacja dróg i ciągów komunikacyjnych	działanie ciągłe	zarządcy dróg, Gmina	Gmina	GDDKiA, Starostwo Powiatowe, Gmina
	Zapewnienie wystarczającej ilości wody o odpowiedniej jakości użytkowej, racjonalizacja zużycia	Zarządzanie zasobami wodnymi	opracowanie koncepcji gospodarki ściekowej gminy będącej podstawą do podejmowania dalszych przedsięwzięć w tym zakresie	2006	Gmina	Gmina	środki własne gminy
		Ochrona wód	zarządzanie głównymi zasobami wodnymi, obejmującymi wody podziemne na terenie gminy (ujęcia wody)	działania ciągłe	Gmina	Gmina	środki własne gminy,
rozbudowa sieci wodociągowej na obszarze gminy dla nowopowstałej zabudowy			działanie ciągłe	Gmina	Gmina	środki własne gminy, środki własne mieszkańców	
sukcesywna wymiana wyeksploatowanych urządzeń sieci wodociągowej			działanie ciągłe	Zakład Gospodarki Komunalnej	Gmina	środki własne gminy,	
minimalizacja strat wody na przesyłce wody wodociągowej;			działanie ciągłe	Zakład Gospodarki Komunalnej	Gmina	środki własne gminy,	
utrzymanie istniejących stref ochrony wokół ujęć wód i egzekwowanie zasad użytkowania terenu w tych strefach			działanie ciągłe	Gmina	Gmina	środki własne gminy, środki pomocowe	
przewodzenie akcji edukacyjno-informacyjnych propagujących optymalizację zużycia wody przez indywidualnych użytkowników			działania ciągłe	Gmina, organizacje pozarządowe, Gminny Ośrodek Edukacji Ekologicznej przy Gminnej Bibliotece Publicznej	Gmina	środki własne gminy, PFOŚ, WFOŚ	
wspieranie działań podmiotów gospodarczych w zakresie racjonalnego gospodarowania wodą,			działania ciągłe	Gmina Starostwo	Gmina	środki własne gminy i funduszy: NFOŚ, WFOŚ	
sukcesywna realizacja nowych sieci kanalizacyjnych na terenie gminy			działanie ciągłe	Gmina	Gmina	środki własne gminy NFOŚ, WFOŚ, środki pomocowe UE, środki własne mieszkańców	
optymalizacja wykorzystania oczyszczalni ścieków;			2008 - 2014	Gmina	Gmina	środki własne gminy, środki pomocowe UE, WFOŚ, NFOŚ	
zmniejszenie ładunków zanieczyszczeń, a szczególnie stężeń substancji biogennych w ściekach odprowadzanych do rzek i cieków wodnych			działania ciągłe	Gmina	Gmina	środki własne gminy, środki pomocowe UE, NFOŚ, WFOŚ	
zewidencjonowanie wszystkich zbiorników bezodpływowych i zintensyfikowanie kontroli oraz częstotliwości ich opróżniania			2006-2007	Gmina	Gmina	środki własne gminy	
budowa przydomowych i grupowych oczyszczalni ścieków			działania ciągłe	Gmina	Gmina	środki własne gminy, środki pomocowe, środki właścicieli nieruchomości	
stopniowe ograniczanie negatywnego wpływu na środowisko zanieczyszczeń obszarowych (pozostałości chemicznych środków ochrony roślin oraz nawozów) i punktowych (składowiska obornika) pochodzących z działalności rolniczej			działanie ciągłe	właściciele nieruchomości	Gmina we współpracy z ODR	środki właścicieli nieruchomości, WFOŚ	

		preferowanie użytkowania łąkowego oraz kształtowanie pasów roślinności wzdłuż rzek i cieków wodnych	działanie ciągłe	RZGW, właściele nieruchomości	Gmina we współpracy z ODR	środki właścicieli nieruchomości WFOŚ, RZGW
		przeciwdziałanie zanieczyszczeniu wód podziemnych	działania ciągłe	Gmina, WIOŚ, Zakład Gospodarki Komunalnej	Gmina	środki własne gminy, WFOŚ,
	Ochrona przeciwpowodziowa	opracowanie niezbędnych dokumentów stanowiących miarodajną informację i rzetelną podstawę dla prac planistycznych, w tym dla planowania przestrzennego	2006	Gmina, RZGW	Gmina	środki własne jednostek realizujących
		systematyczna kontrola oraz konserwacja urządzeń wodnych	działanie ciągłe	RZGW, Gmina - współpraca	Gmina (współdziałanie)	środki własne jednostek realizujących
		prawidłowa eksploatacja systemów melioracji	działanie ciągłe	RZGW Gmina - współpraca	Gmina (współdziałanie)	środki własne jednostek realizujących
		wspieranie wszelkich działań lokalnych zmierzających do zwiększenia naturalnej retencji zlewni poprzez kształtowanie pokrycia terenu sprzyjającego retencji wód (prowadzenie zalesień, ograniczanie wyrębów drzew) i stosowanie metod agrotechnicznych w rolnictwie sprzyjających retencji glebowej i ograniczających spływ powierzchniowy	działania ciągłe	Gmina, RZGW, ODR,	Gmina (współdziałanie)	środki własne jednostek realizujących, WFOŚ
Ochrona powierzchni ziemi i gleb przed degradacją	Gleby użytkowane rolniczo	zapobieganie zanieczyszczeniu gleb środkami ochrony roślin	zadanie ciągłe	Gmina - współpraca, właściele nieruchomości, ODR	Gmina (współdziałanie)	środki własne jednostek realizujących
		prowadzenie właściwej struktury zagospodarowania przestrzennego	zadanie ciągłe	Gmina	Gmina	środki własne jednostek realizujących
		dostosowanie do naturalnego biologicznego potencjału gleb kierunków i intensywności produkcji	zadanie ciągłe	Gmina - współpraca, właściele nieruchomości, ODR	Gmina (współdziałanie)	środki własne jednostek realizujących
		podnoszenie jakości i struktury gleb poprzez wykorzystanie kompostu	zadanie ciągłe	Gmina - współpraca, właściele nieruchomości, ODR	Gmina (współdziałanie)	środki własne jednostek realizujących
		ochrona i wprowadzenie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych i przydrożnych spełniających rolę przeciwoerozyjną	zadanie ciągłe	Gmina, właściele nieruchomości	Gmina	środki własne jednostek realizujących, WFOŚ
		kształtowanie struktury upraw przeciwdziałającej erozji i pogarszaniu się jakości gleb oraz przeciwdziałanie zakwaszaniu	zadanie ciągłe	Gmina, - współpraca, właściele nieruchomości, ODR	Gmina (współdziałanie)	środki własne jednostek realizujących
		upowszechnienie zasad dobrej praktyki rolniczej	zadanie ciągłe	Gmina - współpraca, właściele nieruchomości, ODR	Gmina (współdziałanie)	środki własne jednostek realizujących
Racjonalizacja zużycia energii, surowców i materiałów oraz wzrost udziału zasobów odnawialnych	Racjonalizacja użytkowania wody	ograniczenie zużycia wody i strat związanych z jej rozprowadzaniem	działania ciągłe	Zakład Gospodarki Komunalnej	Gmina	środki własne
		wspieranie zakładów realizujących plany racjonalnego gospodarowania wodą	działania ciągłe	fundusze ochrony środowiska	Gmina (współdziałanie)	środki GFOŚ, PFOŚ, WFOŚ, NFOŚiGW
	Zmniejszenie materiałochłonności i odpadowości produkcji	likwidacja zanieczyszczeń, uciążliwości i zagrożeń u „źródła”	działania ciągłe	właściciele zakładów, Gmina, Fundusze Ochrony Środowiska	Starostwo, Gmina (współdziałanie)	środki własne jednostek wdrażających
		wprowadzenie nowych małopodpowych technologii	działania ciągłe	właściciele zakładów	Gmina	środki własne jednostek wdrażających
		wprowadzenie bodźców ekonomicznych dla przedsięwzięć proekologicznych (ulgi podatkowe, możliwość współfinansowania, itp.)	działania ciągłe	Gmina, fundusze ochrony środowiska	Gmina	środki własne jednostek wdrażających
	Zmniejszenie energochłonności gospodarki i wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych	opracowanie i wdrożenie przez gminę planów zaopatrzenia w energię.	2007	Gmina	Gmina	budżet gminy
		poprawa parametrów energetycznych budynków - termomodernizacja	zadanie ciągłe	właściciele i zarządcy budynków	Gmina	środki własne jednostek realizujących, WFOŚ, NFOŚ
	Ochrona przed hałasem komunikacyjnym	eliminowanie ruchu tranzytowego z obszarów o gęstej zabudowie np. budowę obwodnic	działanie ciągłe	zarządcy dróg	Gmina (współdziałanie)	środki Generalnej Dyrekcji Dróg, ZDP, środki własne gminy,
		modernizacja i budowa dróg, budowa ścieżek rowerowych	działanie ciągłe	zarządcy dróg	Gmina	środki Generalnej Dyrekcji Dróg, ZDP, środki własne gminy,
		wspieranie inwestycji ograniczających ujemny wpływ hałasu, jak tworzenie pasów zwartej zieleni ochronnej, a także izolacji budynków (np. wymiana okien)	działanie ciągłe	zarządcy dróg	Starostwo, Gmina (współdziałanie)	środki Generalnej Dyrekcji Dróg, ZDW, środki własne właścicieli nieruchomości, gminy,
		integrowanie planów zagospodarowania przestrzennego z problemami zagrożenia hałasem	2006	Gmina	Gmina	środki własne gminy
	Ochrona przed hałasem przemysłowym	systematyczna kontrola zakładów przemysłowych, zwłaszcza tych zlokalizowanych w pobliżu jednostek osadniczych lub na ich terenie	działanie ciągłe	WIOŚ,	Gmina	środki własne gminy, WFOŚ
		egzekwowanie w zakładach zmian technologicznych w przypadku przekroczeń emisji hałasu	działanie ciągłe	WIOŚ, właściciele zakładów	Starostwo	środki własne jednostek realizujących

		wyznaczanie stref ochronnych oraz tworzenie pasów zwartej zieleni ochronnej wokół zakładów	działania ciągłe	zakłady przemysłowe	Starostwo, Gmina (współdziałanie)	środki własne jednostek realizujących	
Zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych z uwzględnieniem georóżnorodności i bioróżnorodności, w tym wzrost lesistości powiatu	Integracja aspektów ekologicznych z planowaniem przestrzennym	objęcie ochroną walorów krajobrazowych terenów otwartych w otoczeniu miejscowości degradowanych zabudową chaotyczną i rozproszoną oraz chaosem optycznym.	zadanie ciągłe	Gmina	Gmina	środki własne Gminy	
		Ochrona gatunkowa roślin i zwierząt	bieżąca ochrona obszarów i obiektów prawnie chronionych;	działania ciągłe	Gmina, Właściciele/ Zarządcy obiektów	Gmina	środki własne właścicieli/ zarządców, WFOŚ
			ochrona naturalnych siedlisk, stanowisk chronionych gatunków roślin i zwierząt; wykorzystywanie inwentaryzacji przyrodniczych w planie zagospodarowania przestrzennego gminy	zadanie ciągłe	Gmina	Gmina	środki własne jednostek realizujących,
			wprowadzanie indywidualnych form ochrony przyrody zgodnie z kompetencjami	zadanie ciągłe	Gmina - współpraca	Gmina (współdziałanie)	środki własne jednostek realizujących,
	Ochrona lasów	prowadzenie stałego monitoringu środowiska leśnego w celu przeciwdziałania stanom niepożądanym (choroby, szkodniki)	zadanie ciągłe	Gmina - współpraca Nadleśnictwa	Gmina (poprzez współdziałanie)	środki własne jednostek realizujących	
		prowadzenie zalesiania równoległe z działaniami prowadzącymi do zróżnicowania struktury gatunkowej lasów i poprawy struktury wiekowej drzewostanów	zadanie ciągłe	Nadleśnictwa, Gmina - współpraca, właściciele nieruchomości	Gmina (poprzez współdziałanie)	środki własne jednostek realizujących, WFOŚ	
		zalesianie leżących odłogiem oraz słabych bonitacyjnie użytków rolnych	zadanie ciągłe	Nadleśnictwa, gmina - współpraca, właściciele nieruchomości	Gmina (poprzez współdziałanie)	środki własne jednostek realizujących, WFOŚ	
		wprowadzenia takiej organizacji ruchu turystycznego i urządzeń turystycznych w lasach, aby turystyka i rekreacja nie kolidowały w spełnianiu przez lasy funkcji ekologicznych, produkcyjnych i poprodukcyjnych	zadanie ciągłe	Nadleśnictwa, Gmina - współpraca,	Gmina (poprzez współdziałanie)	środki własne jednostek realizujących, WFOŚ	
	Edukacja ekologiczna społeczeństwa w zakresie ochrony przyrody	promowanie zachowań związanych z codziennym bytowaniem mieszkańców a zgodnym z zasadami ochrony krajobrazu i przyrody	zadanie ciągłe	Organizacje pozarządowe, Gmina, Szkoły, Gminny Ośrodek Edukacji Ekologicznej	Gmina	środki własne jednostek realizujących, WFOŚ, GFOŚ	
		edukacja ekologiczna społeczeństwa na temat wykorzystania proekologicznych nośników energii i szkodliwości spalania materiałów odpadowych	zadania ciągłe	organizacje pozarządowe, Gmina, Szkoły, Gminny Ośrodek Edukacji Ekologicznej	Gmina	środki własne jednostek realizujących, WFOŚ	
		rygorystyczne przestrzeganie wymagań ochrony przyrody w ramach funkcjonowania obiektów turystycznych i rekreacyjnych, budownictwa mieszkaniowego oraz prowadzenia działalności rolniczej	zadanie ciągłe	Gmina, właściciele nieruchomości	Gmina	środki własne jednostek realizujących	
		rozwój przyrodniczych ścieżek dydaktycznych	zadanie ciągłe	Nadleśnictwa, Gmina - współpraca	Gmina	środki własne jednostek realizujących, WFOŚ	
		włączenie w akcję edukacji ekologicznej proekologicznych organizacji pozarządowych	zadanie ciągłe	Gmina, szkoły, organizacje pozarządowe, Gminny Ośrodek Edukacji Ekologicznej	Gmina	środki własne jednostek realizujących, WFOŚ	

Tabela 42. Wykaz najważniejszych zadań inwestycyjnych dla gminy Rozogi w zakresie zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska.

Lp.	Zadanie inwestycyjne	Lata realizacji		
		2006	2007	2008 - 2015
1	Przebudowa drogi gminnej Nr 199020N dr. pow. Nr 1524N Dąbrowy Kol. - gr. wojew.	X		
2	Przebudowa drogi gminnej Nr 199011 N dr. pow. Nr 1516 N - dr. kraj. Nr 53	X		
3	Przebudowa drogi gminnej Nr 199002 N gr. Gm. - Orzeszki	X		
4	Przebudowa drogi gminnej Nr 199008 N dr. kraj. nr 53 - Wilamowo		X	
5	Przebudowa drogi gminnej Nr 199016 N Rozogi ul. Kolejowa		X	
6	Przebudowa dróg powiatowych	X	X	X
7	Przebudowa drogi krajowej Nr 53	X	X	X
8	Modernizacja terenów zielonych; w tym budowa parku w m. Rozogi	X	X	X
9	Budowa kanalizacji sanitarnej w tym: - oczyszczalnie grupowe, - oczyszczalnia lokalna, - oczyszczalnie przydomowe			X
10	Rekultywacja wysypiska odpadów stałych i przystosowanie go na punkt zbiorczy i bazę przeładunkową			X
11.	Zakup urządzeń, maszyn, pojazdów służących do odbioru i transportu odpadów			X

5.10. Nakłady na realizację programu ochrony środowiska.

Nakłady na realizację programu ochrony środowiska powinny wynikać m.in. z nakładów określonych w strategii rozwoju społeczno-gospodarczej gminy Rozogi, planu rozwoju gminy Rozogi.

Podjęto próbę oszacowania potrzebnych nakładów na realizację programu ochrony środowiska wraz z planem gospodarki odpadami w zakresie zadań własnych gminy. W wyniku takich założeń otrzymano tabelę 44 nakładów na realizację programu ochrony środowiska dla gminy Rozogi na lata 2006÷2015.

Tabela 43. Nakłady na realizację programu ochrony środowiska dla gminy Rozogi na lata 2006÷2015 w tys. zł (dotyczy zadań własnych gminy).

	Rok bazowy 2006	2007-2015
	tys. zł	
Ochrona powietrza	-	700
Ochrona przed hałasem	2.050	2.900
Gospodarka wodna	20	800
Gospodarka odpadami	-	23.857
Ochrona przyrody	540	200
Nadzwyczajne zagrożenia	5	40
RAZEM:	2.615	28.497

Rozdział potrzebnych nakładów według źródeł finansowania przedstawiono w tablicy 45.

Tabela 44. Rozdział potrzebnych nakładów według źródeł finansowania.

Źródło	Udział (%)
Fundusze ekologiczne (NFOŚiGW, WFOŚiGW)	15,0
Budżet gminy oraz gminny i powiatowy fundusz ekologiczny	15,0
Środki własne inwestorów i kredyty bankowe	10,0
Fundusze pomocowe i strukturalne	50,0
Budżet państwa	10,0
RAZEM	100

5.11. Możliwości pozyskiwania środków finansowych na realizację przedsięwzięć przewidzianych w Programie Ochrony Środowiska.

Najczęściej występujące formy finansowania inwestycji w zakresie ochrony środowiska to:

- fundusze własne inwestorów,
- pożyczki, dotacje i dopłaty do oprocentowania preferencyjnych kredytów udzielane przez Narodowy i Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- kredyty preferencyjne udzielane np. przez Bank Ochrony Środowiska (BOŚ S.A.) z dopłatami do oprocentowania, kredyty komercyjne,
- zagraniczna pomoc finansowa udzielana poprzez fundacje i programy pomocowe,
- kredyty międzynarodowych instytucji finansowych (Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju - EBOiR, Bank Światowy),
- kredyty i pożyczki udzielane przez banki komercyjne,
- leasing.

Fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Zasady funkcjonowania narodowego, wojewódzkich, powiatowych i gminnych funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej określa ustawa z dnia 27 kwietnia

2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627 ze zm.).

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej działa od 1989 r., a w 1993 r. nadano osobowość prawną wojewódzkim funduszom ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz powołano gminne fundusze. W 1999 r., w związku z reformą ustrojową państwa, powstały fundusze powiatowe.

Zasadniczym celem Funduszy jest wspieranie finansowe przedsięwzięć podejmowanych dla poprawy jakości środowiska.

Fundusze, oprócz udzielania pożyczek i przyznawania dotacji, także mogą udzielać dopłat do oprocentowania preferencyjnych kredytów i pożyczek.

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska określa przeznaczenie środków finansowych funduszy gminnych, powiatowych i wojewódzkich.

I tak środki gminnego funduszu zgodnie z art. 406 ww. ustawy przeznaczone są na:

- edukację ekologiczną oraz propagowanie działań proekologicznych i zasady zrównoważonego rozwoju,
- wspomaganie realizacji zadań państwowego monitoringu środowiska,
- wspomaganie innych systemów kontrolnych i pomiarowych oraz badań stanu środowiska, a także systemów pomiarowych zużycia wody i ciepła,
- realizowanie zadań modernizacyjnych i inwestycyjnych, służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej, w tym instalacji lub urządzeń ochrony przeciwpowodziowej i obiektów małej retencji wodnej,
- urządzenie i utrzymywanie terenów zieleni, zadrzewień, zakrzewień oraz parków,
- realizację przedsięwzięć związanych z gospodarką odpadami,
- wspieranie działań przeciwdziałających zanieczyszczeniom,
- profilaktykę zdrowotną dzieci na obszarach, na których występują przekroczenia standardów jakości środowiska,
- wspieranie wykorzystania lokalnych źródeł energii odnawialnej oraz pomoc dla wprowadzania bardziej przyjaznych dla środowiska nośników energii,
- wspieranie ekologicznych form transportu,
- działania z zakresu rolnictwa ekologicznego bezpośrednio oddziałujące na stan gleby, powietrza i wód, w szczególności na prowadzenie gospodarstw rolnych produkujących metodami ekologicznymi położonych na obszarach szczególnie chronionych na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody,
- inne zadania ustalone przez radę gminy, służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej, wynikające z zasady zrównoważonego rozwoju, w tym na programy ochrony środowiska.

Środki powiatowego funduszu przeznacza się na wspomaganie działalności wymienionej powyżej, a ponadto na:

- realizację przedsięwzięć związanych z ochroną powierzchni ziemi,
- inne zadania ustalone przez radę powiatu, służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej, wynikające z zasady zrównoważonego rozwoju, w tym na programy ochrony środowiska.

Fundacje i programy pomocowe.

Fundacja EkoFundusz

EkoFundusz /fundacja/ udziela wsparcia finansowego w formie bezzwrotnych dotacji a także preferencyjnych pożyczek. Dotacje uzyskać mogą jedynie projekty dotyczące inwestycji związanych bezpośrednio z ochroną środowiska, a w dziedzinie przyrody również projekty nie inwestycyjne.

W Statucie EkoFunduszu pięć sektorów ochrony środowiska uznanych zostało za dziedziny priorytetowe. Są nimi:

- ograniczenie transgranicznego transportu dwutlenku siarki i tlenków azotu oraz eliminacja niskich źródeł ich emisji (ochrona powietrza),
- ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do Bałtyku oraz ochrona zasobów wody pitnej (ochrona wód),
- ograniczenie emisji gazów powodujących zmiany klimatu Ziemi (ochrona klimatu),
- ochrona różnorodności biologicznej,
- gospodarka odpadami i rekultywacja gleb zanieczyszczonych.

Gdy inwestorem jest samorząd, dotacja może pokryć do 30 % kosztów (w wypadkach szczególnych do 50 %), a dla jednostek budżetowych, podejmujących inwestycje proekologiczne wykraczające poza ich zadania statutowe, dofinansowanie EkoFunduszu może pokryć do 50 % kosztów.

W odniesieniu do projektów, prowadzonych przez pozarządowe organizacje społeczne (przyrodnicze, charytatywne) nie nastawione na generowanie zysków, dotacja EkoFunduszu może pokryć do 80 % kosztów w projekcie z dziedziny ochrony przyrody i do 50 % w inwestycjach związanych z ochroną środowiska.

EkoFundusz może wspierać zarówno projekty dopiero rozpoczynane, jak i będące w fazie realizacji, jeżeli ich rzeczowe zaawansowanie nie przekracza 60 %.

Banki aktywnie wspierające inwestycje ekologiczne to m.in.:

Bank Ochrony Środowiska S.A. - statutowo nałożony obowiązek kredytowania inwestycji służących ochronie środowiska,
Bank Światowy,
Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju.

Instytucje leasingowe finansujące gospodarke odpadami.

Fundusze Strukturalne, Fundusz Spójności oraz Programy operacyjne.

Podstawowymi celami wszystkich programów pomocowych są m.in.:

- ogólna poprawa stanu środowiska naturalnego,
- wprowadzenie nowoczesnych technologii ekologicznych oraz schematów organizacyjnych stosownie do standardów europejskich.

Unia Europejska przewiduje udzielenie pomocy na rozwój systemów infrastruktury ochrony środowiska poprzez instrumenty takie jak fundusze strukturalne i Fundusz Spójności.

Beneficjentem końcowym w ramach poszczególnych działań będą samorządy wojewódzkie, powiatowe i gminne.

5.12. Zarządzanie programem ochrony środowiska.

Zarządzanie programem realizowane będzie przez Wójta Gminy i działających z jego upoważnienia pracowników Urzędu Gminy i kierowników jednostek organizacyjnych. Polegać ono będzie na inicjowaniu, organizowaniu i okresowej weryfikacji elementów programu zgodnie z wymaganiami ustawy - Prawo ochrony środowiska.

Instrumentami służącymi do wykonania zadań programu są:

- instrumenty prawne,
- instrumenty ekonomiczne (finansowe),
- instrumenty organizacyjne,
- instrumenty edukacyjno-informacyjne,
- współpraca z współrealizatorami programu,
- monitoring realizacji programu.

Instrumenty prawne

Do instrumentów prawnych zgodnie z kompetencjami organów zarządzających programem i współrealizujących go, wyższego i niższego szczebla, należą w szczególności:

- 1) decyzje - pozwolenia: zintegrowane, na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, emitowanie hałasu do środowiska, wytwarzanie odpadów, wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi,

- 2) zezwolenia na gospodarowanie odpadami,
- 3) pozwolenia wodnoprawne na szczególne korzystanie z wód, wykonywanie urządzeń wodnych, wykonywanie innych czynności i robót, budowli, które mają znaczenie w gospodarowaniu wodami lub w korzystaniu z wód,
- 4) zezwolenia - koncesje wydane na podstawie Prawa geologicznego i górniczego,
- 5) uzgadnianie na podstawie raportów z ocen oddziaływania na środowisko decyzji o warunkach zabudowy oraz o pozwoleniu na budowę, rozbiórkę obiektu budowlanego, decyzji o pozwoleniu na zmianę sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części, przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
- 6) cofnięcie lub ograniczenie zezwolenia lub pozwolenia na korzystanie ze środowiska,
- 7) decyzje naprawcze dotyczące zakresu i sposobu usunięcia przez podmiot korzystający ze środowiska przyczyn negatywnego oddziaływania na środowisko i przywrócenia środowiska do stanu właściwego oraz zobowiązujące do usunięcia uchybień,
- 8) decyzje stanowiące ochronę cennych obiektów przyrodniczych,
- 9) uchwały wprowadzające zapisy miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, planu gospodarki odpadami do prawa lokalnego,
- 10) opłaty za korzystanie ze środowiska,
- 11) administracyjne kary pieniężne,
- 12) decyzje zezwalające na usuwanie drzew i krzewów,
- 13) programy dostosowawcze dotyczące przywracania standardów jakości środowiska do stanu właściwego,
- 14) decyzje wstrzymujące oddanie do użytku instalacji lub obiektu, a także wstrzymujące użytkowanie instalacji lub obiektu,
- 15) decyzje o zakazie produkcji, importu, wprowadzania do obrotu.

Wśród instrumentów prawnych związanych z wykonywaniem istniejącego prawa, istotne jest wykorzystanie procedury ocen oddziaływania na środowisko i prognozy skutków środowiskowych niektórych planów i programów, zgodnie z celem jakim mają one służyć, tj. jako instrumentu pomocnego w procesach decyzyjnych.

Instrumenty finansowe

Do instrumentów finansowych należą:

- 1) opłaty za korzystanie ze środowiska,
- 2) administracyjne kary pieniężne,
- 3) odpowiedzialność cywilna, karna i administracyjna,
- 4) pożyczki i dotacje z funduszy ochrony środowiska,
- 5) opłaty eksploatacyjne za pozyskiwanie kopalin.

Celem polityki gminy jest osiągnięcie takiej sytuacji, aby wszystkie podmioty gospodarcze działające na terenie gminy posiadały wymagane prawem decyzje administracyjne w zakresie ochrony środowiska i wносиły ustalone prawem opłaty.

Instrumenty organizacyjne, edukacyjno-informacyjne oraz współpraca z współrealizatorami programu

Opracowanie i wdrożenie programu ochrony środowiska na szczeblu gminy wymaga stałego, intensywnego udziału społecznego i nie może polegać jedynie na prowadzeniu kampanii informacyjnej. Podstawowym założeniem skutecznie przeprowadzonej kampanii informacyjnej i edukacyjnej dla społeczności lokalnej winno być uczestnictwo społeczeństwa w podejmowaniu kluczowych decyzji, dotyczących programu zarówno na etapie planowania, wdrażania, jak i funkcjonowania.

Samorząd gminy

Przedstawiciele władz samorządowych pełnią w programie funkcje:

- inicjującą,
- koordynującą (wspólnie z innymi grupami),
- wdrażającą (wspólnie z innymi grupami).

Funkcja inicjująca polega na ogłoszeniu inicjatywy opracowania programu, wyznaczeniu w Urzędzie Gminy pracownika (pracowników), którzy będą zajmować się koordynacją programu w fazie jego opracowywania (aktualizacji) i późniejszego wdrożenia, gromadzeniem i udostępnianiem danych niezbędnych dla programu.

Funkcja koordynująca powinna być wykonywana wspólnie z reprezentantami grup społecznych współpracujących w opracowaniu i realizacji programu.

Funkcja wdrażająca polega na nadaniu programowi formy dokumentu, który uchwała Rada Gminy.

Koordynacją wdrożenia programu w Urzędzie Gminy zajmować się będzie stanowisko pracy zajmujące się ochroną środowiska. Stanowisko to współpracować będzie ze wszystkimi jednostkami realizującymi wymienionymi w programie odpowiedzialnymi za realizację poszczególnych zadań, będących źródłem środków.

Inne instytucje i przedsiębiorstwa z terenu gminy

Przedstawiciele wszystkich instytucji z terenu gminy, organizacji gospodarczych oraz największych zakładów na obszarze gminy, powinni w przyszłości uczestniczyć we wdrażaniu programu. Dlatego też poszczególne instytucje i przedsiębiorstwa powinny pełnić w programie przede wszystkim funkcje wdrażającą (organizowanie i wykonywanie zadań zapisanych w programie, za których realizację będą odpowiadać).

Mieszkańcy

Mieszkańcy gminy powinni uczestniczyć w wdrożeniu programu zarówno jako osoby prywatne (lokalni liderzy - poprzez sołtysów, rady sołeckie i zebrania wiejskie), jak i przedstawiciele różnych organizacji społecznych działających na terenie gminy.

Dostęp do informacji

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa społeczeństwo winno mieć zapewniony dostęp do informacji o środowisku. W związku z tym powinno się dążyć do:

- tworzenia, zgodnie z wymaganiami ustawy Prawo ochrony środowiska publicznych rejestrów i elektronicznych baz danych o środowisku ułatwiających dostęp obywateli do informacji gromadzonych i przechowywanych przez organa administracji,
- stworzenia uzgodnionych zasad współpracy pomiędzy instytucjami publicznymi i społecznymi organizacjami ekologicznymi.

Cele programu udziału społecznego można podzielić na cztery grupy:

Cele poznawcze:

- poznanie świadomości i opinii społecznych nt. programu ochrony środowiska,
- ustalenie gotowości mieszkańców do zmiany codziennych nawyków mogących mieć wpływ na stan środowiska,
- ustalenie gotowości mieszkańców do ponoszenia dodatkowych uciążliwości związanych z ewentualną lokalizacją nowych urządzeń i obiektów związanych z ochroną środowiska,
- ustalenie gotowości mieszkańców i biznesu do ponoszenia dodatkowych wydatków wynikających z racjonalizacji programu i ekologizacji życia.

Cele polityczne:

- uświadomienie lokalnym i regionalnym kręgom politycznym wagi problematyki ochrony środowiska, dla kierowania sprawami publicznymi na szczeblu regionalnym i lokalnym,
- uzyskanie opinii politycznych, a docelowo politycznej akceptacji nt. proponowanych rozwiązań organizacyjnych i finansowych.

Cele proceduralne:

- współpraca z mediami dla informowania opinii publicznej oraz kształtowania postaw przychylnych dla ochrony środowiska,
- stałe i bezpośrednie informowanie zainteresowanych podmiotów o postępach prac, uzyskanych rezultatach oraz podejmowanych istotnych decyzjach,
- konsultacje, mediacje i uzgodnienia spraw spornych z przedstawicielami samorządów, biznesu, organizacji społecznych oraz innych podmiotów, istotnych z punktu widzenia ochrony środowiska,
- uzyskanie wstępnych stanowisk istotnych podmiotów nt. dokumentów dotyczących ochrony środowiska.

Cele edukacyjno-wychowawcze:

- podniesienie poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców na obszarze objętym programem,
- podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców nt. współczesnych metod ochrony środowiska oraz ich organizacyjnych, finansowych i ekologicznych uwarunkowań i konsekwencji,
- uświadomienie konieczności ponoszenia przez jednostki i gospodarstwa domowe dodatkowych nakładów finansowych, rzeczowych i czasowych w celu dostosowania się do obowiązujących regulacji prawnych i standardów europejskich.

5.13. Monitoring realizacji programu.

Monitoring

Monitoring jest podstawą oceny efektywności wdrażania programu ochrony środowiska, a także dostarcza informacji w oparciu o które można ocenić, czy stan środowiska ulega polepszeniu czy pogorszeniu.

Rozróżniamy dwa rodzaje monitoringu:

- monitoring jakości środowiska,
- monitoring polityki środowiskowej.

Monitoring środowiska powinien być traktowany jako system kontroli stanu środowiska, dostarczający informacji o uzyskanych efektach wszystkich działań na rzecz ochrony środowiska. Jest także narzędziem wspomagającym prawne, finansowe i społeczne instrumenty zarządzania środowiskiem.

Badanie stanu środowiska realizowane jest w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska i koordynowane przez organy Inspekcji Ochrony Środowiska. Badanie to jest sposobem pozyskiwania, gromadzenia, przetwarzania i udostępniania informacji o środowisku pozwalającym na ocenę stopnia prawidłowości realizowanego programu ochrony środowiska. Należy tutaj wymienić następujące elementy środowiska podlegające ocenie:

- monitoring wód powierzchniowych,
- monitoring wód podziemnych,
- monitoring wodnych zbiorników zaporowych,
- monitoring wody pitnej,
- monitoring jakości powietrza,
- monitoring gleb,
- monitoring hałasu.

Monitoring wprowadzanej polityki ochrony środowiska oznacza, że wdrażanie Programu będzie podlegało regularnej ocenie w zakresie:

- określenia stopnia wykonania przyjętych zadań,
- określenia stopnia realizacji założonych celów,
- oceny rozbieżności pomiędzy celami i zadaniami,
- analizy przyczyn powstałych rozbieżności.

Najważniejszym wskaźnikiem uzyskanych osiągnięć jest monitorowanie stopnia realizacji przyjętych zadań. Koordynator wdrażania programu będzie co dwa lata oceniał stopień i jakość wdrażania „Programu ochrony środowiska”.

Mierniki stopnia realizacji programu

Ocena realizacji programu powinna być przeprowadzona w oparciu o podstawowe wskaźniki obrazujące stan środowiska w gminie i dokonujące się w nim zmiany.

Tabela 45. Wskaźniki oceny realizacji programu.

Cele	Wskaźniki	Jednostka miary	Stan wyjściowy(2005)	Źródło informacji o wskaźnikach
1	2	3	4	5
Wysoka jakość środowiska warunkiem zrównoważonego i dynamicznego rozwoju gminy Rozogi	Pozycja gminy w klasyfikacjach charakteryzujących czystość środowiska na terenie województwa			WIOŚ, Urząd Marszałkowski, WSS-E, Urząd Statystyczny
Ochrona bioróżnorodności i krajobrazu	Sieć NATURA 2000			Wojewódzki Konserwator Przyrody
	Liczba pomników przyrody Gospodarstwa agroturystyczne,	szt.	2	Ewidencja działalności gospodarczej
Rozwój i racjonalne korzystanie z zasobów leśnych	Użytki zielone oraz grunty zadrzewione i zakrzewione	% ogólnej powierzchni gminy	40,32	
Osiągnięcie standardów jakości wód	Ładunek zanieczyszczeń wprowadzanych do wód powierzchniowych: - ChZT, - BZT ₅ ,	(Mg/rok)	2856/rok247/rok	Zakład Gospodarki Komunalnej w Rozogach
	Udział mieszkańców obsługiwanych przez oczyszczalnie ścieków	%	25	Zakład Gospodarki Komunalnej w Rozogach
	Wskaźnik ilości ścieków dowożonych do oczyszczalni	m ³ /miesz./rok	0,47	Zakład Gospodarki Komunalnej w Rozogach
	Wskaźnik ilości ścieków oczyszczonych wprowadzonych do wód powierzchniowych i ziemi	m ³ /miesz./rok	9,24	Zakład Gospodarki Komunalnej w Rozogach
Intensywna edukacja ekologiczna	Gminny Ośrodek Edukacji Ekologicznej	szt.	1	Urząd Gminy

5.14. Kampanie informacyjno edukacyjne związane z wdrażaniem i realizacją programu.

Kampania informacyjno-edukacyjna w szkołach i Gminnym Ośrodku Edukacji Ekologicznej.

Szkoły i Gminny Ośrodek Edukacji Ekologicznej mają bardzo szerokie możliwości włączenia się w proces informacyjno-edukacyjny związany z problematyką ochrony środowiska. W tym zakresie możliwe są zarówno formy zajęć lekcyjnych, jak i pozalekcyjnych.

Szkoła powinna:

- inicjować i korzystać z kontaktów z władzami samorządowymi oraz innymi reprezentantami społeczności lokalnej; gminnym ośrodkiem edukacji ekologicznej i innymi instytucjami i organizacjami,
- inicjować oraz uczestniczyć w programach edukacji ekologicznej,
- stale podejmować i rozszerzać zakres praktycznych działań na rzecz ochrony środowiska w szkole i jej otoczeniu,
- eksponować pozytywną rolę dzieci w edukacji ekologicznej dorosłych,
- prowadzić edukację ekologiczną w terenie.

Dla osiągnięcia tych celów szkoły i Ośrodek powinny wprowadzać różne formy działań bezpośrednio skierowanych na pobudzenie świadomości, podnoszenie poziomu wiedzy i wyrabianie umiejętności wśród dzieci i młodzieży, a pośrednio również u wszystkich mieszkańców gminy. Spośród zalecanych form należy wymienić:

- ścieżki tematyczne w ramach przedmiotu Środowisko w nauczaniu początkowym oraz w klasach wyższych w ramach poszczególnych przedmiotów,
- badania ankietowe dzieci i młodzieży,
- pogadanki i spotkania z przedstawicielami władz lokalnych, zakładów, organizacji ekologicznych itp.,
- konkursy plastyczne, literackie, konkursy zbiórki surowców wtórnych,
- przedstawienia teatralne, happeningi ekologiczne,
- festyny, manifestacje, aukcje, pokazy,
- współpraca i wymiana doświadczeń z innymi szkołami poprzez internet,
- kluby młodego ekologa.

Dla wspomaganie realizacji celów stawianych szkole należy:

- rozszerzyć i pogłębić program studiów dla wychowawców przedszkolnych i nauczycieli, uwzględniając specyficzne potrzeby edukacji ekologicznej,
- zapewnić dostęp do atrakcyjnych pomocy dydaktycznych (w tym poradników i przewodników dla nauczycieli).

Kampania informacyjno-edukacyjna dla podmiotów gospodarczych działających na terenie gminy.

Działanie informacyjno-szkoleniowe dla podmiotów gospodarczych z terenu gminy powinny przejąć izby rzemieślnicze, cechy, itp. Zakres szkoleń powinien obejmować:

- zagadnienia prawne,
- obowiązki podmiotów gospodarczych w zakresie ochrony środowiska,
- zagadnienia związane ze stosowaniem najlepszych dostępnych technik,
- zagadnienia związane z obniżaniem materiało-, wodo- i energochłonności procesów technologicznych,
- gospodarkę odpadami przemysłowymi wraz z recyklingiem odpadów.

Zdecydowana większość osób czynnych zawodowo ma bezpośredni wpływ na stan środowiska. Wynika to z mniej lub bardziej świadomych decyzji podejmowanych na każdym stanowisku pracy. Realizacja zadań związanych z ochroną środowiska w znacznej mierze zależy jest więc od konkretnych działań podejmowanych w zakładach pracy. Skuteczność tych działań wymaga spełnienia następujących warunków:

- wiedza o ochronie środowiska, w tym gospodarce odpadami, w miejscu pracy powinna być upowszechniana przez kierownictwo zakładu, specjalistyczne służby pracownicze i związki zawodowe, włączając w to program doskonalenia zawodowego kadry oraz elementy edukacji środowiskowej związanej ze specyfiką prowadzonej działalności,
- w programach szkoleniowych służb BHP w zakładach pracy należy podjąć tematykę skutków oddziaływania zakładów pracy na lokalne środowisko i zdrowie ludzi w zakresie gospodarki odpadami,

- we wszystkich działaniach promocyjnych należy lansować technologie i rozwiązania przyjazne środowisku.

Większe zakłady i jednostki handlowe powinny przeprowadzić cykl instruktażowo-szkoleniowy dla swoich pracowników. Szkolenia powinny uwzględniać podnoszenie ogólnej świadomości ekologicznej pracowników oraz ich zachowania konsumenckie, a także gospodarkę odpadami opakowaniowymi - w tym selektywną zbiórkę - na terenie gminy.

Kampania informacyjno-edukacyjna prowadzona przez organizacje społeczne.

Dla efektywnego działania społecznych organizacji ekologicznych programy informacyjno-edukacyjne realizowane przez te organizacje winny uzyskać wsparcie zarówno merytoryczne, jak i finansowe ze strony gminy i podmiotów gospodarczych. Głównym źródłem finansowania działań organizacji w tym zakresie powinny być Gminny i Powiatowy Fundusz Ochrony Środowiska. Nie wyklucza to jednak ubiegania się o fundusze na te cele z innych źródeł, jak: fundusze ekologiczne (np. Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska, fundacje, środki pomocowe).

Dobra współpraca samorządu gminnego oraz przedsiębiorstw może zaowocować włączeniem się społecznych organizacji ekologicznych w proces informacyjno-edukacyjny w następujących zakresach:

- prowadzenie szkoleń dla nauczycieli, urzędników, przedsiębiorców, działaczy samorządu terytorialnego, mieszkańców,
- przygotowywanie i kolportaż materiałów informacyjno-edukacyjnych dla mieszkańców,
- organizowanie konkursów, wystaw, prelekcji, prowadzenie kampanii np. Świadomy Konsument, Ekologiczne Opakowania, Odnawialne źródła energii, Agroturystyka, Ścieżki rowerowe, itp.

VI. SPIS TABEL I RYSUNKÓW.

Spis tabel

Tabela 1	Podział powierzchni gminy Rozogi z rozbiorem na sołectwa.
Tabela 2	Ludność (stan na dzień 31.12.2005 r.).
Tabela 3	Prognoza ludności Gminy Rozogi (stan na 31.12. każdego roku).
Tabela 4	Użytkowanie gruntów.
Tabela 5	Powierzchnia gruntów leśnych i lesistość w Gminie Rozogi.
Tabela 6	Użytkowanie gruntów rolnych w gminie Rozogi.
Tabela 7	Infrastruktura komunalna (stan na dzień 31.12.2005 r.).
Tabela 8	Oczyszczalnie ścieków.
Tabela 9	Składowiska odpadów (stan na dzień 31.12.2005 r.).
Tabela 10	Obiekty wypoczynkowe w gminie.
Tabela 11	Drogi krajowe na terenie gminy Rozogi.
Tabela 12	Drogi powiatowe i gminne na terenie gminy Rozogi.
Tabela 13	Charakterystyka podstawowych elementów klimatu.
Tabela 14	Sieć rzeczna gminy Rozogi.
Tabela 15	Podstawowe dane o zbiorniku Sandr Kurpiowski.
Tabela 16	Charakterystyka głównych ujęć wód podziemnych i studni w gminie Rozogi.
Tabela 17	Złoża kopalin udokumentowane na terenie gminy Rozogi.
Tabela 18	Zarejestrowane i udokumentowane złoża geologiczne.
Tabela 19	Obszary o perspektywicznych zasobach geologicznych.
Tabela 20	Klasy bonitacyjne gleby.
Tabela 21	Powierzchnia leśna gminy według funkcji lasów i gatunków drzewostanów.
Tabela 22	Zadrzewienia w gminie.
Tabela 23	Powierzchnia terenów zieleni urządzonej w gminie.
Tabela 24	Lista pomników przyrody w gminie.
Tabela 25	Wykaz obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków znajdujących się na terenie gminy Rozogi.
Tabela 26	Szczególne uciążliwe i intensywnie oddziaływujące źródła odorów.
Tabela 27	Dopuszczalne poziomy niektórych substancji w powietrzu dla terenu kraju, czas ich obowiązywania, oznaczenie numeryczne tych substancji, okresy dla których uśrednia się wyniki pomiarów, dopuszczalne częstotliwości przekroczenia tych poziomów oraz marginesy tolerancji.
Tabela 28	Klasyfikacja wód Rozogi w latach 1997 i 2002.
Tabela 29	Ocena jakości wód Szkwy w 2005 r.
Tabela 30	Wymagania jakościowe dotyczące wody pitnej w zakresie wybranych parametrów chemicznych przedstawiają się następująco.
Tabela 31	Jakość wód podziemnych w studniach i ujęciach przebadanych jednorazowo.
Tabela 32	Pobór wody z głównych ujęć/ studni komunalnych i przemysłowych gminy.
Tabela 33	Zestawienie ilości odpadów powstałych w Gminie Rozogi (objętych ewidencją).
Tabela 34	Odstrzał zwierzyny łownej w gminie.
Tabela 35	Punktowe emitory promieniowania elektromagnetycznego znajdujące się na terenie gminy Rozogi.
Tabela 36	Wskaźniki obrazujące efektywność wykorzystania zasobów naturalnych gminy oraz tendencja ich zmian.
Tabela 37	Inwestycje i działania proekologiczne w gminie Rozogi.
Tabela 38	Lista rankingowa problemów ekologicznych gminy według mieszkańców.
Tabela 39	Przyczyny i sposoby rozwiązywania problemów środowiskowych na terenie gminy Rozogi.
Tabela 40	Harmonogram realizacyjny Programu Ochrony Środowiska dla gminy Rozogi na lata 2006 - 2015.
Tabela 42	Wykaz najważniejszych zadań inwestycyjnych dla gminy Rozogi w zakresie zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska.
Tabela 43	Nakłady na realizację programu ochrony środowiska dla gminy Rozogi na lata 2006 – 2015 w tys. zł (dotyczy zadań własnych gminy).
Tabela 44	Rozdział potrzebnych nakładów według źródeł finansowania.
Tabela 45	Wskaźniki oceny realizacji programu.

Spis rysunków

Rysunek 1	Gmina Rozogi na tle powiatu szczycieńskiego.
Rysunek 2	Sieć drogowa gminy Rozogi.
Rysunek 3	Położenie gminy Rozogi.
Rysunek 4	Regiony hydrologiczne Makroregionu Wschodniego Niżu Polskiego w B. Paczyńskiego.
Rysunek 5	Główne zbiorniki wód podziemnych w rejonie Szczytna.
Rysunek 6	Klasyfikacja ogólna wód Rozogi i Szkwy.

Załącznik Nr 2
do uchwały Nr XXXVII/196/06
Rady Gminy Rozogi
z dnia 20 października 2006 r.

**PLAN GOSPODARKI ODPADAMI GMINY ROZOGI
na lata 2006-2015.**

Rozogi, wrzesień 2006 r.

SPIS TREŚCI.

- I. WSTĘP.
- II. DANE PODSTAWOWE O GMINIE. CHARAKTERYSTYKA GMINY.
- III. GOSPODARKA ODPADAMI - STAN AKTUALNY.
 - 3.1. Sektor komunalny.
 - 3.1.1. Aktualnie działający system zbiórki odpadów komunalnych.
 - 3.1.2. Składowisko odpadów komunalnych.
 - 3.2. Komunalne osady ściekowe.
 - 3.3. Odpady medyczne i weterynaryjne.
 - 3.4. Pozostali wytwórcy odpadów niebezpiecznych.
 - 3.5. Aktualny stan w zakresie edukacji mieszkańców.
- IV. PROGNOZA ILOŚCI WYTWARZANYCH ODPADÓW.
 - 4.1. Metodyka opracowania prognozy.
 - 4.2. Prognoza ilości wytworzonych odpadów komunalnych.
 - 4.3. Prognoza ilości wytworzonych odpadów z sektora gospodarczego.
 - 4.3.1. Odpady przemysłowe.
 - 4.3.2. Odpady medyczne i weterynaryjne.
- V. CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ.
 - 5.1. Cele i kierunki działań w sektorze komunalnym.
 - 5.2. Cele i kierunki działań w sektorze gospodarczym.
 - 5.3. Odpady z jednostek służby zdrowia i jednostki weterynaryjnej.
 - 5.4. Odpady z pojazdów samochodowych.
 - 5.5. Odpady azbestowe.
 - 5.6. PCB.
 - 5.7. Oleje odpadowe.
 - 5.8. Baterie i akumulatory.
 - 5.9. Urządzenia elektryczne i elektroniczne.
- VI. ZAŁOŻENIA FUNKCJONOWANIA SYSTEMU GOSPODARKI ODPADAMI.
 - 6.1. Selektywna zbiórka odpadów.
 - 6.2. Umocowania prawne gospodarki odpadami komunalnymi.
 - 6.2.1. Gmina.
 - 6.2.2. Mieszkaniec.
 - 6.2.3. Podmioty gospodarcze.
 - 6.3. Południowo-Mazurski Rejon Gospodarki Odpadami.
- VII. MODEL SYSTEMU GOSPODARKI ODPADAMI DLA GMINY ROZOGI.
 - 7.1. Organizacyjne ramy systemu.
 - 7.2. Techniczno-logistyczna organizacja systemu.
 - 7.2.1. Zbiórka odpadów zmieszanych.
 - 7.2.2. Zbiórka surowców wtórnych.
 - 7.2.3. Zbiórka bioodpadów.
 - 7.2.4. Zbiórka odpadów wielogabarytowych.
 - 7.2.5. Zbiórka odpadów niebezpiecznych.
 - 7.2.6. Środki transportu.
 - 7.2.7. Zakład Gospodarki Odpadami.
 - 7.3. Podsumowanie.
- VIII. SZACUNKOWE KOSZTY WDROŻENIA PLANU GOSPODARKI ODPADAMI DLA GMINY.
- IX. WNIOSKI Z ANALIZY ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO.
- X. LOKALNA KAMPANIA INFORMACYJNO-EDUKACYJNA.
- XI. ORGANIZACJA I ZASADY MONITORINGU SYSTEMU GOSPODARKI ODPADAMI.
- XII. ZAŁĄCZNIKI.
 - 12.1. Spis tabel, rysunków i wykresów.
 - 12.2. Wykaz dokumentów strategicznych.

I. WSTĘP.

Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Rozogi jest częścią „Programu Ochrony Środowiska Gminy Rozogi” i stanowi rozwiniecie rozdziału IV.4.3. i V. 5.6. Programu.

Obowiązek opracowania gminnego planu gospodarki odpadami został ustanowiony przez ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628 z późn. zm.). Zgodnie z art. 14 ust. 5 projekt gminnego planu gospodarki odpadami opracowuje Wójt Gminy dla obszaru Gminy. Rolą planu jest objęcie zagadnień w zakresie m.in. zapobiegania powstawaniu odpadów, bezpiecznego nimi gospodarowania, ze szczególnym uwzględnieniem gospodarowania odpadami niebezpiecznymi zawartymi w odpadach komunalnych oraz ograniczenia ilości składowanych odpadów. Ich głównym zadaniem i celem jest doprowadzenie do ograniczania składowania odpadów, głównie poprzez odzysk surowców wtórnych i zagospodarowanie odpadów ulegających biodegradacji. Będzie to możliwe dzięki uwzględnieniu potrzeby utworzenia oraz utrzymania zintegrowanej i wystarczającej w skali kraju sieci instalacji do unieszkodliwiania odpadów. To z kolei będzie wymagało koordynacji działań pomiędzy organami administracji publicznej różnych szczebli oraz współpracy między administracją i przedsiębiorcami.

Sporządzanie gminnego planu gospodarki odpadami jest procesem wieloetapowym i cyklicznie ponawianym, obejmującym:

- 1) zaplanowanie procesu planowania i wybór zespołu opracowującego projekt planu gospodarki odpadami,
- 2) zebranie podstawowych informacji charakteryzujących obszar, dla którego sporządzany jest plan gospodarki odpadami, w tym określenie:
 - położenia obszaru, z ewentualnym jego podziałem na rejonu pomocnicze (w szczególności sołectwa, strefy przemysłowe czy rejonu obsługi),
 - sytuacji demograficznej i gospodarczej, w tym przedstawienie informacji o ilości i rozmieszczeniu ludności, z uwzględnieniem zabudowy zagrodowej oraz jedno- i wielorodzinnej, rodzaju i zakresu działalności, wskutek której są wytwarzane odpady, obiektach infrastruktury, terenach zieleni i zadrzewień,
 - danych dotyczących działalności przemysłowej, w tym przedstawienie informacji o liczbie podmiotów wraz z rodzajem ich produkcji lub działalności oraz określeniem wielkości podmiotów

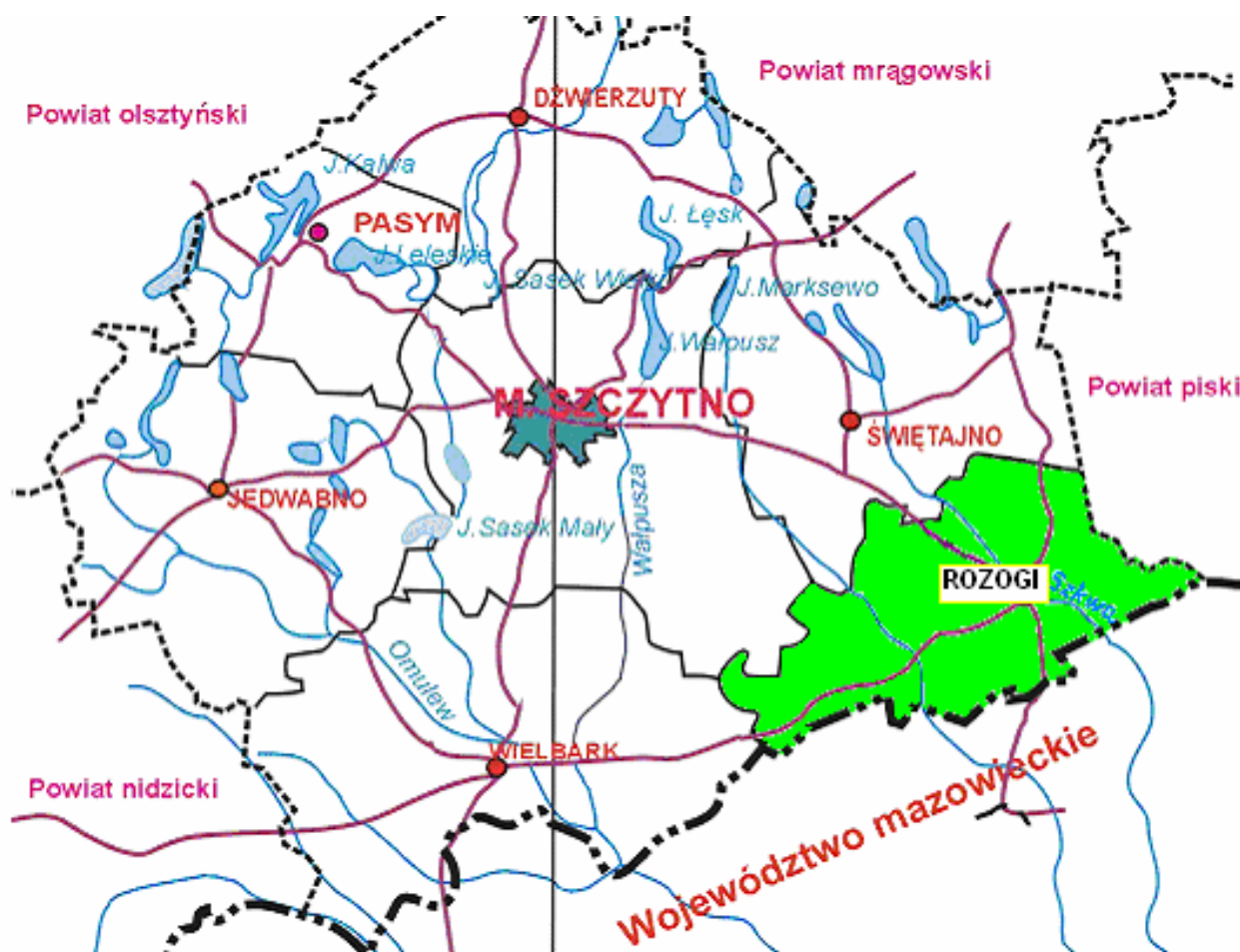
- w podziale na małych, średnich i dużych przedsiębiorców,

- 3) określenie aktualnego stanu gospodarki odpadami,
- 4) ustalenie przewidywanych zmian czynników związanych z gospodarką odpadami,
- 5) wariantowe przedstawienie strategii oraz celów i zadań,
- 6) wybór strategii oraz celów i zadań po przeprowadzeniu konsultacji z zainteresowanymi podmiotami,
- 7) ustalenie długoterminowego programu strategicznego obejmującego okres co najmniej 8 lat,
- 8) ustalenie krótkoterminowego planu działań obejmującego okres 4 lat;
- 9) przeprowadzenie analizy oddziaływania projektu planu na środowisko;
- 10) opracowanie projektu planu gospodarki odpadami,
- 11) przeprowadzenie procesu konsultacji i opiniowania,
- 12) uchwalenie planu.

Plan gospodarki odpadami dla gminy Rozogi został opracowany zgodnie z Polityką Ekologiczną Państwa oraz Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektyw na lata 2007-2010 oraz powiatowym Planem Gospodarki Odpadami dla Powiatu szczycieńskiego na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007-2010. Plan stanowi integralną część Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Rozogi.

II. DANE PODSTAWOWE O GMINIE. CHARAKTERYSTYKA GMINY.

Gmina Rozogi jest jedną z 8 gmin powiatu szczycieńskiego., administracyjnie dzieli się na 15 sołectw. Powierzchnia gminy wynosi 224 km² i jest to najmniejsza wielkość gminy spośród gmin wiejskich w powiecie. Gmina Rozogi położona jest w południowo-wschodniej części powiatu, na pograniczu mazursko-kurpiowskim, przy ważnym szlaku komunikacyjnym Warszawa - Mazury. Od wschodu graniczy z Gminą Ruciane Nida i Pisz, od południa z Gminą Myszyńiec, od zachodu z Gminą Szczytno i Wielbark, a od północy z Gminą Świętajno. Cały teren gminy wchodzi w skład obszaru Zielone Płuca Polski. Gmina Rozogi ma charakter rolniczy. Położenie gminy w Leśnym Kompleksie Promocyjnym „Lasy Mazurskie” wymusza podejmowanie szerokich działań proekologicznych.

Rys. 1 Gmina Rozogi na tle powiatu szczycieńskiego.

Na terenie Gminy Rozogi mieszka 6.032 mieszkańców (stan na 31.12.2005 r.) i liczba ta minimalnie wzrasta.

7	2012	6045
8	2013	6050
9	2014	6060
10	2015	6065

Tabela 1. Liczba mieszkańców (stan na dzień 31.12.2005 r.).

l.p.	Wyszczególnienie /gmina, sołectwo/	Ludność	
		Ogółem	%
1	Gmina Rozogi	6 032	100
1	Dąbrowy I i Dąbrowy II	1.362	22,58
2	Kwiatuszek Wielkie	141	2,34
3	Kowalik	184	3,05
4	Borki Rozowskie	174	2,88
5	Faryny	394	6,53
6	Rozogi	1453	24,09
7	Spaliny Wielkie	264	4,38
8	Występ	250	4,14
9	Wilamowo	337	5,59
10	Klon	564	9,35
11	Orzeszki	432	7,16
12	Księży Lasek	229	3,80
13	Łuka	188	3,12
14	Zawojki	60	0,99

Tabela 2. Prognoza ludności Gminy Rozogi (stan na 31.12 każdego roku).

Lp.	Rok	Ludność Gminy Rozogi
1	2006	6050
2	2007	6060
3	2008	6055
4	2009	6050
5	2010	6060
6	2011	6040

Rozwój gospodarczy gminy Rozogi związany jest głównie z rolnictwem i leśnictwem oraz lokalnymi zasobami naturalnymi (żwir i pospółka). Z uwagi na typowo rolniczy charakter gminy, mieszkańcy związani są przede wszystkim z dwiema dziedzinami gospodarki: rolnictwem i leśnictwem.

Gospodarka gminy zdominowana jest przez rolnictwo indywidualne, nie ma rozwiniętego przemysłu.

W gminie prowadzi działalność 110 podmiotów gospodarczych, zaś w ewidencji działalności gospodarczej zaewidencjonowanych jest 99 podmiotów oraz 2 gospodarstwa agroturystyczne.

Tabela 3. Informacja o liczbie podmiotów i rodzaju produkcji lub prowadzonej działalności (stan na 31.12.2005 r.).

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba	Określenie wielkości podmiotów
1.	Działalność produkcyjna w tym:	15	MP
	- branża stolarska	9	
	- produkcja gwoździ	1	
2.	Działalność usługowa w tym:	44	MP
	- usługi leśne	12	
	- usługi medyczne	3	

	- usługi weterynaryjne	1	MP
	- usługi transportowe	6	
	- wywóz nieczystości	1	
	- stacja paliw	1	
	- wydobywanie żwiru i piasku	2	
	- apteka	1	
	- gospodarstwa agroturystyczne	2	
3.	Działalność handlowa	51	

III. GOSPODARKA ODPADAMI - STAN AKTUALNY /sierpień 2006 r./

3.1. Sektor komunalny

Zgodnie z ustawą o odpadach odpady komunalne definiuje się jako: „odpady powstające w gospodarstwach domowych, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych”

Głównym źródłem powstawania odpadów komunalnych związanych z działalnością bytową człowieka są przede wszystkim gospodarstwa domowe oraz obiekty użyteczności publicznej.

Tabela 4. Zestawienie ilości odpadów powstałych w gminie (objętych ewidencją)

Wyszczególnienie	Ludność	Ilość odpadów w roku 2005	Teoretyczna ilość odpadów w roku 2005
			Mg
Ogółem Gmina	6.032	122	1.346

* wg wskaźnika 0,223 Mg/1 mieszkańca/rok dla terenów wiejskich

W tabelach 4 do 9 przedstawiono bilanse odpadów komunalnych, sporządzone na podstawie danych z ewidencji Zakładu Gospodarki Komunalnej w Rozogach.

Z tabel wynika, że brak jest na terenie gminy monitoringu wytwarzanych odpadów. W związku z tym pokazano w tabelach dane dotyczące zebranych odpadów komunalnych.

Tabela 5. Odpady komunalne zebrane w gminie w 2005 r.

Odpady komunalne - zebrane				
wyszczególnienie	z gospodarstw domowych	z obiektów infrastruktury	Usługi komunalne /czyszczenie ulic, placów i inne usługi komunalne/	Suma
	Mg/rok	Mg/rok	Mg/rok	Mg/rok
Ogółem Gmina	88,0	16,0	18,0	122,0

Tabela 6. Skład morfologiczny odpadów składowanych na składowisku odpadów w Rozogach*

Ilość odpadów nagromadzonych (wg stanu na dzień 31.12.2005 r.)		Ilość odpadów zdeponowanych w roku 2005
Ogółem (Mg)	w tym w roku 2005 (Mg)	w przeliczeniu na 1 mieszkańca (kg)
2564	122	20,2

Udział procentowy poszczególnych frakcji w ogólnej masie składowanych odpadów					
Papier i tektura	Szkló	Tworzywo sztuczne	Odpady wielogabarytowe	Gruz, ziemia	Pozostałe odpady
14%	5%	60%	8%	5%	8%

* Sprawozdanie z realizacji prac w ramach lokalnego monitoringu wód podziemnych w rejonie wysypiska w Rozogach - rok 2005.

Tabela 7. Rodzaje i ilości odpadów zdeponowanych na składowisku w 2005 r.

Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Ilość odpadu (Mg)
190801	Skratki	1,7
190899	Inne nie wymienione odpady	0,3
200201	Odpady ulegające biodegradacji	7,0
200301	Nie segregowane (zmieszane) odpady komunalne	104,0
200302	Odpady z targowisk	1,6
200303	Odpady z czyszczenia ulic i placów	7,3
Ogółem ilość odpadów (MG)		121,9

Ilości wyrażone w Mg nie są do końca miarodajne z uwagi na brak wagi na składowisku odpadów. Wraz z wpływem czasu zmienia się struktura odpadów, na co ma wpływ podniesienie świadomości mieszkańców w zakresie racjonalnej gospodarki odpadami, a także stopniowa zmiana nośnika energii służącego ogrzewaniu.

Zgodnie z decyzją Starosty Szczycieńskiego znak: ROs.7644-2-63/2002 z dnia 13.12.2002 r. zatwierdzającą instrukcję eksploatacji składowiska odpadów komunalnych w Rozogach, przy ustaleniu ilości zdeponowanych odpadów stosowany jest średni wskaźnik gęstości równy 200 kg/m³ odpadów.

3.1.1. Aktualnie działający system zbiórki odpadów komunalnych.

W dniu 20 marca 1995 roku Rada Gminy Rozogi przyjęła uchwałę Nr VII/36/95 w sprawie organizacji systemu zbiórki i transportu odpadów stałych na terenie gminy Rozogi.

Zgodnie z tą uchwałą zbiórka odpadów komunalnych prowadzona jest w workach foliowych o odpowiednim oznakowaniu. Na terenie gminy podmiotem uprawnionym do działalności w zakresie odbierania, zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów jest Zakład Gospodarki Komunalnej w Rozogach. Brak jest innych podmiotów prowadzących powyższą działalność. Mieszkańcy gminy zawierają umowę na odbiór odpadów, otrzymują cztery rodzaje worków o pojemności 120 l. Systemem odbioru odpadów objętych jest 100 % miejscowości gminy, natomiast ze świadczonych usług korzysta 71 % właścicieli nieruchomości (posiadają umowę na wywóz odpadów). Cena świadczonej usługi - odbioru od wytwórcy i transportu odpadów na składowisko obejmuje koszt dostawy oznakowanych worków. Worki z odpadami odbierane są przez podmiot uprawniony w określone dni miesiąca i wywożone na składowisko odpadów komunalnych w Rozogach. Worki z odpadami mieszkańcy gminy wystawiają w wyznaczone dni tygodnia przy swoich posesjach, wzdłuż drogi (każde sołectwo ma wyznaczony stały dzień I-szego tygodnia miesiąca).

Na terenie gminy wprowadzono segregację „u źródła” polegającą na zbiórce odpadów w worki foliowe oznaczone różnymi kolorami i napisami informacyjnymi jakie odpady mogą być w nich gromadzone. System zakłada gospodarce zagospodarowanie odpadów nadających się do dalszego wykorzystania. Mieszkańcy mają zapewniony regularny, comiesięczny, odbiór worków z odpadami stałymi z gospodarstw domowych. Ze względu na znaczne rozproszenie gospodarstw domowych na terenie gminy Rozogi jest to system optymalny.

3.1.2. Składowisko odpadów komunalnych.

Jedynym sposobem unieszkodliwiania odpadów komunalnych stosowanym w gminie jest ich składowanie. Gmina posiada składowisko odpadów wybudowane w roku 1991, uruchomione w roku 1992, zlokalizowane w miejscowości Rozogi.

Składowisko o powierzchni ogólnej 1,53 ha (w tym sektory składowania - 0,92 ha) i pojemności 44.640 m³ przewidziane jest do eksploatacji do końca 2009 roku.

Rys.2. Lokalizacja składowiska odpadów komunalnych.

Składowisko odpadów położone jest w wyeksplotowanej żwirowni i posiada uszczelnienie w postaci naturalnej bariery geologicznej, chroniące wody gruntowe przed zanieczyszczeniem. Położone jest w terenie niezabudowanym w odległości 1,3 km w kierunku południowo-wschodnim od centrum miejscowości, w obrębie pól uprawnych. Lokalizacja składowiska spełnia wymóg sanitarny - 500 m strefy ochronnej. W granicach 500 m strefy ochronnej brak jest zabudowań oraz ujęć wód podziemnych. Znajdują się w tej strefie grunty orne, sporadycznie łąki, pastwiska i śródpolny las. W strefie ochronnej dominują grunty nieprzepuszczalne, ograniczające rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń.

Składowisko składa się z trzech sektorów, przy czym sektor pierwszy i drugi jest w znacznej części wypełniony i poddany wstępnej rekultywacji, sektor trzeci - obecnie eksploatowany. Łączna powierzchnia sektorów składowania wynosi 0,92 ha, miąższość składowania odpadów - do 5,40 m. Składowisko obecnie wypełnione jest w 30 %. Na podstawie obserwacji i badań własnych szacuje się, że ilość odpadów wytwarzanych przez mieszkańców gminy kształtuje się w wysokości 0,15 - 0,20 Mg/ 1 mieszkańca/rok.

Tabela 8.Karta składowiska - rok 2005.

Nazwa składowiska Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne	Właściciel obiektu, region Gmina Rozogi 550668120	
Adres składowiska Rozogi	Nazwa posiadacza odpadów zarządzającego składowiskiem, region Zakład Gospodarki Komunalnej w Rozogach 550651125	
Miejscowość Rozogi	Adres posiadacza 12-114 Rozogi, u 22 Lipca 22	
Gmina Rozogi	Miejscowość Rozogi	
Powiat szczycieński	Gmina Rozogi	
Tel/fax 089 / 722 60 61	Powiat szczycieński	
Opis lokalizacji składowiska, ilość kwater składowiska południowy zachód od centrum miejscowości Rozogi. Położone jest na terenie wyeksplotowanej żwirowni. Posiada 3 kwatery.		
TYP SKŁADOWISKA (odpowiednie zaznaczyć)		
☐ N-odpadów niebezpiecznych	☐ O-odpadów obojętnych	☒ X N-odpadów innych niż niebezpieczne
☒ X Przyjmujące odpady komunalne		☐ Przyjmujące odpady przemysłowe
☒ X Eksploatowane		☐ Nieeksploatowane
Wykaz podmiotów deponujących odpady Zakład Gospodarki Komunalnej w Rozogach	Rodzaj odpadów dopuszczonych do składowiska Określa decyzja zatwierdzająca instrukcję eksploatacji składowiska	Kod odpadu

☐	Data rozpoczęcia eksploatacji	przed 2009	X	między 2009 –2012	po 2012	
Sposób zabezpieczenia przed dostępem osób nieuprawnionych (ogrodzenie, dozór) Składowisko jest ogrodzone z siatki stalowej o wys. 2,5m. Posiada zamykaną bramę. Dozór sprawuje pracownik Zakładu w godzinach otwarcia.			Godziny otwarcia składowiska odpadów okres letni 8.00-19.00 okres zimowy 8.00 - 16.00			
Decyzja		Nr		Data		
Decyzja lokalizacyjna (T/N)						
Pozwolenie na budowę (T/N)		4/89		26.09.1989		
Decyzja zatwierdzająca instrukcję eksploatacji (T/N)		Roś.7644-2-63/2002		13.12.2002		
Pozwolenie na użytkowanie (T/N)		OS.VII.7624/0/22/97		03.03.1997		
Zezwolenie na odzysk lub unieszkodliwienie(T/N)						
Przeгляд ekologiczny (T/N)				czerwiec 2002r		
Decyzja o wstrzymaniu użytkownika (T/N)						
Decyzja o rekultywacji obiektu (T/N)						
Zgoda na zamknięcie (T/N)						
Pozwolenie zintegrowane (T/N)						
POWIERZCHNIA (ha)		całkowita 0,92		Wykorzystana (aktualizacja za 2005 r) 0,4		
POJEMNOŚĆ(Mg)		planowana 9 000		Wykorzystana = stan nagromadzenia odpadów na składowisku od początku eksploatacji do 31.12.2005 r. 2 564		
Roczna ilość odpadów (Mg)		przewidywana do składowania 558		składowana (aktualizacja za 2005 r.) 122		
Roczna ilość odpadów wydobytych do zagospodarowania (Mg)				0		
Ilość odpadów przyjmowanych na dobę [Mg/d]		planowana <10 10-20 >20		rzeczywista <10 10-20 >20		
Uszczelnienie[T/N]		naturalne [grubość, współczynnik filtracji] [10(-7) - 10 (-8)]		sztuczne [materiał, grubość, współczynnik filtracji]		
Instalacja do zbierania odcieków [T/N/ND]		sposób postępowania ND				
Wody opadowe*		sposób ujmowania ND				
Instalacja do ujmowania gazu składowiskowego [T/N/ND]		sposób postępowania ND				
Monitoring		Gazu składowiskowego [T/N/ND] decyzja, zakres, częstotliwość N				
		Wód powierzchniowych [T/N/ND] decyzja, zakres, częstotliwość N				
		Odcieków [T/N] decyzja, zakres, częstotliwość N				
		Wód podziemnych [T/N] decyzja, zakres, częstotliwość T częstotliwość raz w roku w okresie wiosennym				
Czy stwierdzono oddziaływanie na środowisko [T/N] N		Czy składowisko jest przewidziane do zamknięcia z tego powodu [T/N] w roku N				
Kwatera do składowania odpadów niebezpiecznych [T/N] - pojemność [Mg]3 N						
Rodzaj odpadów niebezpiecznych składowanych w wydzielonej kwaterze (brak kwater)						
Określenie technicznego sposobu zamknięcia składowiska - kierunek rekultywacji						
Urządzenia techniczne niezbędne do prawidłowego funkcjonowania składowiska		kompaktor [T/N] N	brodzik [T/N] T	spychacz [T/N] (wynajem)	waga [T/N] N	środki transportu [T/N] T
Czy prowadzona jest ewidencja odpadów?[T/N] T (komputerowa)		Podać jaka ?		Kwalifikacje Kierownika obiektu [T/N] T		
Czy prowadzona jest segregacja odpadów [T/N] (kod, rodzaj, ilość) ? N						
Rodzaje i ilości odpadów zdeponowanych na składowisku w 2005 roku						
Kod odpadu		Rodzaje odpadu			Ilość odpadu [Mg]	
190801		Skratki			1,7	
190899		Inne nie wymienione odpady			0,3	
200201		Odpady ulegające biodegradacji			7,0	
200301		Nie segregowane (zmieszane) odpady komunalne			104,0	
200302		Odpady z targowisk			1,6	
200303		Odpady z oczyszczania ulic i placów			7,3	
		Ogółem ilość odpadów [Mg]			121,9	
OCENA SKŁADOWISKA						
☐		A - spełnia wymogi				
☐		B - do modernizacji zgodnie z art. 33 ustawy wprowadzającej				
☐		C - do wstrzymania działalności/rekultywacja				
Uwagi do oceny składowiska: w okresie obserwacyjnym 1988 - 2005 nie stwierdzono niekorzystnych zmian środowiskowych wywołanych funkcjonowaniem składowiska. (sprawozdanie z badań za rok 2005)						

Obiekt posiada lokalny system monitoringu wód podziemnych (obejmujący 4 piezometry i 2 studnie gospodarcze w rejonie zabudowy na kierunku spływu wód podziemnych). Brak jest wagi, systemu drenażu i odgazowywania składowiska.

Składowisko posiada pełne ogrodzenie z siatki o wysokości 2,5 m zamocowane na stalowych słupach. Kwatery składowiska posiadają obwałowanie ziemne. Obiekt wyposażony jest w jeden wjazd zabezpieczony metalową bramą, która jest zamykana poza godzinami jego funkcjonowania.

Pojazdy opuszczające teren składowiska przejeżdżają przez brodzik dezynfekcyjny, zapewniający neutralizację ewentualnych zanieczyszczeń zawartych na oponach.

Obsługę składowiska stanowi 1 osoba. Obiekt nie jest dozorowany całodobowo, jedynie w godzinach przyjmowania odpadów.

Tabela 9. Parametry techniczne składowiska odpadów komunalnych w Rozogach

Lp.	Wyszczególnienie parametrów	JM	Wielkość
1.	Łączna powierzchnia składowiska	m ²	15 310
2.	Sektory składowania odpadów	szt.	3
3.	Powierzchnia trzech sektorów składowania	m ²	9 200
4.	Zadaszone boksy przeznaczone na segregowane odpady	szt.	3
5.	Powierzchnia części gospodarczej i komunikacyjnej (droga dojazdowa i drogi wewnętrzne)	m ²	1 350
6.	Zieleń izolacyjna	m ²	4 760
7.	Pierwotna pojemność (kubatura) składowiska	m ³	44 640
8.	Pierwotna pojemność odpadów zagęszczonych	m ³	58 590
9.	Miaższość składowanych odpadów	m	4 - 5,54
10.	Pierwotny zakładany okres eksploatacji	lata	1992-2013
11.	Strefa ochrony sanitarnej (promień bez zabudowań)	mb	500
12.	Roczna dopuszczalna ilość składowania odpadów	m ³	2 790

W wyniku przeprowadzonych badań i analiz „Przegląd Ekologiczny Wysypiska” stwierdza, że „korzystne warunki geologiczno-morfologiczne sprawiają, że składowisko w znikomy sposób oddziałuje na tereny otaczające. Wszelkie uciążliwości z pewnością mieszczą się w strefie ochrony sanitarnej”.

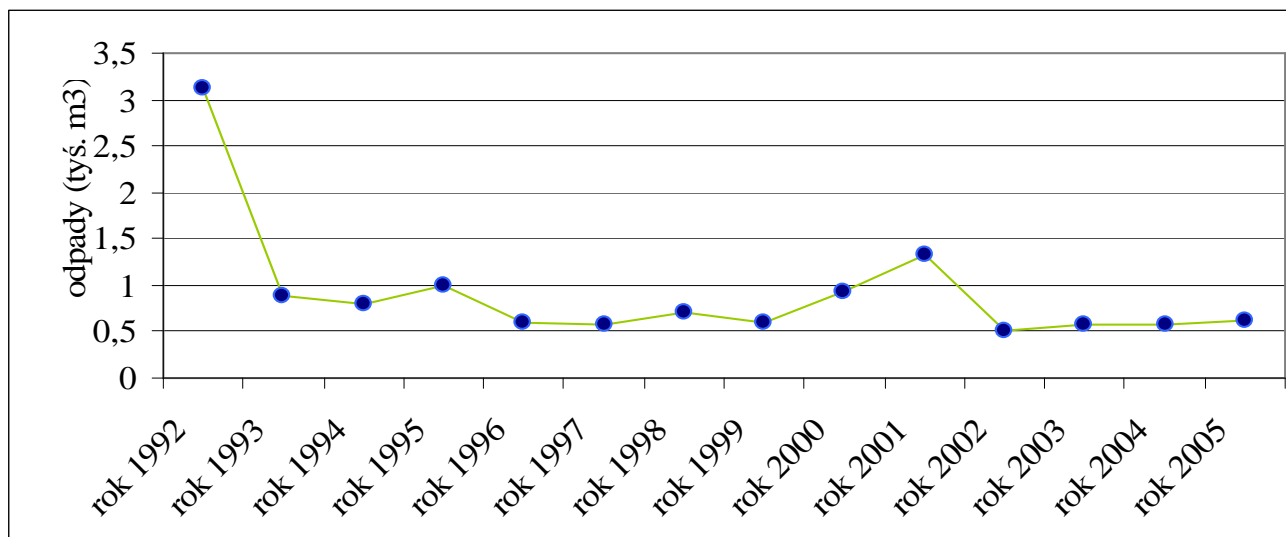
Składowisko spełnia wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów.

Zgodnie z instrukcją, na składowisko mogą być składowane następujące rodzaje odpadów (wg grup):

- odpady komunalne segregowane i gromadzone selektywnie, w tym: papier i tektura, szkło, tworzywa sztuczne, metale (oznaczone w grupie 20 01);
- odpady z ogrodów i parków, w tym: odpady ulegające biodegradacji i inne odpady nie ulegające biodegradacji (oznaczone w grupie 20 02);
- inne odpady komunalne w tym: niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne, odpady z targowisk, odpady z oczyszczania ulic i placów, odpady ze studzienek kanalizacyjnych, odpady wielkogabarytowe (oznaczone w grupie 20 03);
- odpady z oczyszczalni ścieków nie ujęte w innych grupach w tym: skratki, ustabilizowane komunalne osady ściekowe, inne niewymienione odpady (oznaczone w grupie 19 08);
- odpady z uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych, w tym: stałe ze wstępnej filtracji i skratki, z klarowania wody, inne (oznaczone w grupie 19 09);
- odpady opakowaniowe (włącznie z selektywnie gromadzonymi komunalnymi odpadami opakowaniowymi) w tym: opakowania z papieru i tektury, opakowania z tworzyw sztucznych, opakowania z metali, opakowania wielomateriałowe, zmieszane odpady opakowaniowe, opakowania ze szkła, opakowania z tekstyliów (oznaczone w grupie 15 01);
- sorbenty, materiały filtracyjne, tkaniny do wycierania i ubrania ochronne w tym: sorbenty, materiały filtracyjne, tkaniny do wycierania (np. szmaty) i ubrania ochronne (oznaczone w grupie 15 02).

Na składowisko przywożone są mieszane odpady komunalne z terenu gminy Rozogi. Odpady składowane są w sposób uporządkowany, w wyznaczonych sektorach, tak aby był utrzymany stały dojazd do miejsca składowania. Zagęszczanie odpadów odbywa się mechanicznie, odrębnie dla każdego sektora i poziomu warstwy z wykorzystaniem spychacza gaśnicowego. Odpady posiadające walory surowców wtórnych (np. złom, papier) gromadzone są w wydzielonych boksach, a następnie przekazywane do ponownego wykorzystania lub przetworzenia.

Najwięcej odpadów zdeponowano w pierwszym roku eksploatacji ze względu na zagospodarowanie odpadów składowanych na składowisku tymczasowym, znacząco wyróżnia się również rok 2001, w którym zlikwidowano dwa „dzikie składowiska”, a zalegające odpady zagospodarowano na składowisku. Roczne wielkości składowanych odpadów na składowisku w okresie jego eksploatacji, przedstawia poniższy wykres.

Wykres 1. Roczny poziom składowania odpadów na składowisku odpadów komunalnych w Rozogach, w okresie eksploatacji (1992-2005).

Od stycznia 2010 roku planowane jest podjęcie działań związanych z zamknięciem i zrehabilitowaniem składowiska, ze względu na fakt że nie będzie ono spełniać wymogów związanych z ochroną środowiska. Przewiduje się, że składowisko zostanie przystosowane na punkt zbiorczy wraz ze wstępną segregacją i bazą przeładunkową odpadów komunalnych.

3.2. Komunalne osady ściekowe.

Specyficzną grupą odpadów są komunalne osady ściekowe. Odpad ten powstaje w procesach mechanicznego, chemicznego i biologicznego oczyszczania ścieków komunalnych, wydzielony jest w osadnikach.

Na terenie gminy zlokalizowana jest mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków komunalnych, rozbudowana i zmodernizowana w 2003 r., spełniająca wymogi jakościowe, jakie muszą być spełnione dla ścieków oczyszczonych wprowadzanych do środowiska. Oczyszczalnia wyprodukowała i zagospodarowała w 2005 r. osady w ilościach przedstawionych w poniższej tabeli.

Tabela 10. Bilans osadów ściekowych wytworzonych w wyniku pracy oczyszczalni ścieków w Rozogach w 2004 i 2005 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Jednostka miary	Ilość	
			2004	2005
1	Ilość wytworzonego osadu	Mg	4	6
2	Zagospodarowano na gruntach użytkowanych rolniczo	Mg	1,8	2,7
3	Zagospodarowano na terenach zieleni	Mg	1,2	3,3
4	Zdeponowano na składowisku odpadów komunalnych	Mg	0,0	0,0

Osady ściekowe powstałe na oczyszczalni ścieków w Rozogach począwszy od roku 2006 są unieszkodliwiane poprzez składowanie na składowisku w Rozogach (metoda unieszkodliwiania D5). Wytworzone osady badane są w specjalistycznych laboratoriach i podlegają ocenie przydatności do wykorzystania w rolnictwie oraz rekultywacji gruntów na cele rolne. Ocena badanego osadu prowadzona jest pod względem zawartości metali ciężkich. Dotychczas powstałe osady ściekowe zostały zagospodarowane do celów rolniczych oraz terenów

zieleni przez Zakład Gospodarki Komunalnej do zagospodarowania terenów zieleni.

3.3. Odpady medyczne i weterynaryjne.

Na terenie gminy nie działa żadna specjalistyczna firma dokonująca odzysku odpadów innych niż niebezpieczne, unieszkodliwiania ich, która posiadałaby stosowne zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie gospodarki odpadami.

Na terenie gminy źródłem powstawania odpadów medycznych i weterynaryjnych są: trzy Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej, apteka oraz lecznica zwierząt.

Tabela 11. Wielkość odpadów medycznych, weterynaryjnych wytworzonych w placówkach medycznych, aptece, lecznicy zwierząt w 2005 r.

Lp.	Wyszczególnienie	kg/rok	Sposób zagospodarowania
1.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „MEDYK”	32	Unieszkodliwiane przez specjalistyczną firmę
2.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Przychodnia Rodzinna”	42	Unieszkodliwiane przez specjalistyczną firmę
3.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Gabinet Stomatologiczny	6	Unieszkodliwiane przez specjalistyczną firmę
4.	Apteka	35	Unieszkodliwiane przez specjalistyczną firmę
4.	Lecznica dla zwierząt	28	Unieszkodliwiane przez specjalistyczną firmę

Nie jest prowadzony monitoring odpadów medycznych i weterynaryjnych. Odpady o charakterze komunalnym odbierane są przez podmiot uprawniony do odbioru odpadów.

3.4. Pozostali wytwórcy odpadów niebezpiecznych.

Odpady niebezpieczne są grupą odpadów, które stanowią zagrożenie dla ludzi i środowiska przyrodniczego. Są one produktami we wszystkich dziedzinach życia ludzi. Gospodarka tymi odpadami wymaga szczególnego nadzoru i kontroli. Głównym źródłem ich powstawania jest działalność usługowa i przemysłowa. Ponadto powstają w gospodarstwach domowych, szkolnictwie i innych instytucjach publicznych.

Spośród odpadów niebezpiecznych wyróżnia się grupy odpadów wymagające szczególnych zasad postępowania. Do nich zalicza się: odpady zawierające PCB, oleje odpadowe, baterie i akumulatory, świetlówki, odpady zawierające azbest, pestycydy, zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne, wycofane z eksploatacji pojazdy, odpady medyczne, odpady materiałów wybuchowych.

Według danych Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska na terenie województwa warmińsko-mazurskiego w 2004r. wytworzono 2895,1 Mg odpadów niebezpiecznych, zaś w powiecie szczycieńskim 57,022 Mg odpadów niebezpiecznych.

Z uwagi na rolniczy charakter gminy, powstające odpady niebezpieczne wytwarzane są przede wszystkim w rolnictwie, transporcie, służbie zdrowia, gospodarstwach domowych, podmiotach działalności gospodarczej oraz instytucjach publicznych.

Na terenie gminy nie jest prowadzony monitoring tych odpadów, nie działa żadna instalacja do unieszkodliwiania odpadów oraz brak jest instalacji do przetwarzania i recyklingu odpadów. Szczególnie wysoki jest poziom rozproszenia miejsc powstawania tych odpadów, trudny do kontroli i właściwego gromadzenia oraz ich przetwarzania.

Wytwórcy odpadów zobowiązani są do ich przekazywania podmiotom, które uzyskały zezwolenie właściwego organu na prowadzenie działalności w zakresie gospodarki odpadami niebezpiecznymi.

Największym zagrożeniem dla ludzi i środowiska jest azbest i jego składowanie po wymianie pokryć dachowych.

Tabela 12. Informacja dotycząca azbestu na obszarze gminy (stan na dzień 31.12.2005 r.)

wyszczególnienie	Miejsce występowania wyrobu zawierającego azbest	Jednostka miary	Szacunkowa ilość
Ogółem Gmina	Budynki mieszkalne, gospodarcze, stodoły, garaże, wiaty (pokrycia dachowe)	m ²	158.410

Odpady zawierające azbest klasyfikowane są jako odpady niebezpieczne i gospodarka nimi obwarowana jest szczególnymi wymaganiami.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi prace polegające na zdejmowaniu pokryć dachowych z eternitu mogą wykonywać tylko specjalistyczne firmy o uporządkowanym stanie prawnym w tym zakresie.

Wytworzony odpad niebezpieczny nie może być składowany w miejscu wytwarzania ani powtórnie wykorzystywany. Odpady zawierające azbest powinny być składowane na składowisku odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.

3.5. Aktualny stan w zakresie edukacji mieszkańców.

Proces edukacji mieszkańców w dziedzinie gospodarki odpadami rozpoczął się w 1996 roku. W tymże roku Gmina uczestniczyła w II edycji konkursu na zagospodarowanie odpadów na terenach wiejskich, otrzymała wysoką nagrodę pieniężną za działania w zakresie zagospodarowania odpadów stałych oraz krzewienia edukacji ekologicznej wśród dzieci i młodzieży.

Przyznana nagroda stworzyła warunki do dalszego rozszerzania oferty edukacyjnej Gminnego Ośrodka Edukacji Ekologicznej działającego przy Gminnej

Bibliotece Publicznej a także doskonalenia programu zbioru odpadów stałych na terenie gminy.

W 1995 r. Gmina zapewniła regularny, comiesięczny, nieodpłatny odbiór odpadów komunalnych w workach z gospodarstw domowych i transport na składowisko odpadów. W fazie początkowej prowadzono segregację odpadów deponowanych na składowisku ograniczając się do frakcji złomu i papieru. Ponadto prowadzono na szeroką skalę kampanię reklamowo - uświadamiającą w różnych formach, takich jak: obwieszczenia, obiegniki, ulotki, spotkania z mieszkańcami, sesje Rady Gminy, konkursy, pogadanki w szkołach, sprzątanie przez dzieci i młodzież ciągów drogowych i placów.

Utworzony w 1995 r. Gminny Ośrodek Edukacji Ekologicznej w dalszym ciągu upowszechnia wiedzę ekologiczną przede wszystkim wśród dzieci i młodzieży szkolnej, zapewnia fachową literaturę i czasopisma.

Sytuacja taka trwa już ponad dziesięć lat i wymaga dalszego doskonalenia i rozwinięcia.

Obecnie mieszkańcy Gminy na tyle przywykli do funkcjonującego systemu, że obserwuje się spadek „dzikich wysypisk” i poprawę estetyki gminy.

IV. PROGNOZA ILOŚCI WYTWARZANYCH ODPADÓW.

4.1. Metodyka opracowania prognozy.

Do oszacowania ilości wytworzonych odpadów komunalnych w Planie Gospodarki Odpadami oparto się na wskaźnikach zawartych w Krajowym Planie Gospodarki Odpadami (KPGO).

Przyjęcie tych wartości niesie za sobą pewne zagrożenie dotyczące określenia rzeczywistej ilości odpadów. Nie ma to jednak większego wpływu na formułowanie celów oraz kierunków działań, jak również na przyjęcie konkretnych działań operacyjnych dążących do poprawy stanu gospodarki odpadami w gminie. Natomiast ma to wpływ na zwyiarowanie potrzebnej infrastruktury technicznej, która pozwoli na osiągnięcie zamierzonych celów ilościowych dotyczących głównie odzysku i recyklingu odpadów komunalnych.

Tabela 13. Prognoza zmian wskaźników emisji w latach 2005, 2010 i 2014 r. dla obszarów wiejskich (wg Krajowego Planu Gospodarki Odpadami, październik 2002 r.)

Nazwa strumienia	Procentowe zmiany wskaźnika emisji odpadów w latach dla obszarów wiejskich		
	2001-2005	2006-2010	2011-2014
Odpady organiczne roślinne	1,00	0,00	0,00
Odpady organiczne zwierzęce	0,00	- 1,00	- 1,00
Odpady organiczne inne	2,00	2,00	1,00
Odpady zielone	2,00	2,00	1,00
Papier i tektura (nieopakowaniowe)	2,00	1,00	0,00
Opakowania z papieru i tektury	2,00	1,00	0,00
Opakowania wielomateriałowe	2,00	1,00	0,00
Tworzywa sztuczne (nieopakowaniowe)	1,00	0,00	- 2,00
Opakowania z tworzyw sztucznych	1,00	0,00	- 2,00
Tekstyli	2,00	1,00	1,00
Szkło (nieopakowaniowe)	2,00	2,00	1,00
Opakowania ze szkła	2,00	2,00	1,00
Metale	1,00	0,00	0,00
Opakowania z blachy stalowej	1,00	0,00	0,00
Opakowania z aluminium	1,00	0,00	0,00
Odpady mineralne	0,00	1,00	1,00
Drobna frakcja popiołowa	- 2,00	- 3,00	- 3,00
Odpady wielkogabarytowe	5,92	0,00	0,00
Odpady budowlane	8,45	5,92	6,58
Odpady niebezpieczne	8,45	0,00	0,00

Tabela 14. Wskaźniki charakterystyki ilościowej odpadów komunalnych (kg/M, rok) dla roku 2000 (wg. Krajowego Planu Gospodarki Odpadami, październik 2002 r.).

L.p.	Źródła powstawania odpadów	Przyjęty wskaźnik nagromadzenia Dla grupy I - wieś [kg/M/rok]
1.	Odpady z gospodarstw domowych	116
2.	Odpady z obiektów infrastruktury	45
3.	Odpady wielkogabarytowe	15
4.	Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych	30
5.	Odpady z ogrodów i parków	5
6.	Odpady z czyszczenia ulic i placów	-
7.	Odpady niebezpieczne wchodzące w strumień odpadów komunalnych	2
Razem		223

Tabela 15. Skład morfologiczny odpadów domowych i z obiektów infrastruktury (%) (wg. Krajowego Planu Gospodarki Odpadami, październik 2002 r.).

L.p.	Fracje odpadów	Odpady domowe - wieś	Odpady z obiektów infrastruktury
1.	Odpady organiczne pochodzenia roślinnego	13	10
2.	Odpady organiczne pochodzenia zwierzęcego	1	0
3.	Inne odpady organiczne	2	0
4.	Papier i tektura	13	30
5.	Tworzywa sztuczne	13	30
6.	Materiały tekstylne	3	3
7.	Szkoło	8	10
8.	Metale	4	5
9.	Odpady mineralne	10	5
10.	Fracja drobna (< 10 mm)	33	7
Razem		100	100

Tabela 16. Wskaźniki generowania strumieni odpadów komunalnych dla obszarów wiejskich dla roku 2000 (wg. Krajowego Planu Gospodarki Odpadami, październik 2002 r.).

L.p.	Strumień odpadów komunalnych	Wieś kg
1.	Domowe odpady organiczne, w tym:	22,11
1a.	odpady organiczne roślinne	18,80
1b.	odpady organiczne zwierzęce	1,10
1c.	odpady organiczne inne	2,21
2.	Odpady zielone	4,16
3.	Papier i tektura (nieopakowaniowe)	10,64
4.	Opakowania z papieru i tektury	15,43
5.	Opakowania wielomateriałowe	1,73
6.	Tworzywa sztuczne (nieopakowaniowe)	21,03
7.	Opakowania z tworzyw sztucznych	6,77
8.	Tekstylia	4,65
9.	Szkoło (nieopakowaniowe)	1,00
10.	Opakowania ze szkła	18,89
11.	Metale	4,55
12.	Opakowania z blachy stalowej	1,63
13.	Opakowania z aluminium	0,47
14.	Odpady mineralne	13,25
15.	Drobna frakcja popiołowa	40,28
16.	Odpady wielkogabarytowe	15,00
17.	Odpady budowlane	40,00
18.	Odpady niebezpieczne	2,00
Razem		223

W poniższych tabelach dokonano charakterystyki poszczególnych strumieni odpadów.

Tabela 17. Skład odpadów wielkogabarytowych (%) (wg. Krajowego Planu Gospodarki Odpadami, październik 2002 r.).

L.p.	Wyszczególnienie	Wartość
1.	Drewno	60
2.	Metale	30
3.	Inne (balastowe, materace, plastik itp.)	10
Razem		100

Tabela 18. Udziały procentowe poszczególnych materiałów w grupach sprzętu AGD (Tyszkiewicz, 1999).

Sprzęt	Stal, żelazo	Stopy miedzi	Durale	Inne metale kolorowe	Tworzywa sztuczne	Szkoło	Mat. elektrotechniczne	Inne materiały
Kuchnie gazowe	78	3,3	2	1	5,1	11,1	-	1,5
Pralki, wirówki	71	1,65	-*	2,2	13,3	nw**	-	12,4
Pralki automat.	67,5	3	-	-	7,8	3,4	14,5	3,8
Chłodziarki, zamrażarki	50	2,5	5	-	35	9	-	3,5
Odkurzacze	65	8	7	-	19	nw	-	1
Maszyny do szycia	37	-	-	44	16	nw	-	0,9

* uzyskane dane nie zawierają informacji o występowaniu

** nie występuje

Tabela 19. Średni skład odpadów budowlanych i poremontowych (%) (wg. Krajowego Planu Gospodarki Odpadami, październik 2002 r.).

L.p.	Wyszczególnienie	Wartość
1.	Cegła	40
2.	Beton	20
3.	Tworzywa sztuczne	1
4.	Bitumiczna powierzchnia dróg	8
5.	Drewno	7
6.	Metale	5
7.	Piasek	15
8.	Inne	4
Razem		100

Tabela 20. Średni skład odpadów z ogrodów i parków (%) (wg. Krajowego Planu Gospodarki Odpadami, październik 2002 r.).

L.p.	Wyszczególnienie	Wartość
1.	Odpady organiczne	80
2.	Odpady mineralne	20
Razem		100

Tabela 21. Skład morfologiczny zmiotek ulicznych (%) (wg. Krajowego Planu Gospodarki Odpadami, październik 2002 r.).

L.p.	Wyszczególnienie	Wartość
1.	Odpady mineralne	100

Tabela 22. Średni wskaźnik powstawania odpadów niebezpiecznych z gospodarstw domowych (Litwin, Piotrowska, 1998).

L.p.	Odpad	Ilość	
		kg/M/rok	%
1.	Aerozole	0,05	4,0
2.	Akumulatory	0,33	26,1
3.	Baterie	0,07	5,6
4.	Farby i lakiery	0,32	25,4
6.	Farmaceutyki	0,08	6,3
7.	Rozpuszczalniki	0,23	18,3
8.	Świetłowki	0,01	0,8
9.	Zużyte oleje	0,02	1,6
10.	Inne (w tym inne substancje chemiczne np. kwasy i zasady, pestycydy, chemiczne produkty laboratoryjne)	0,15	11,9
Razem		1,26	100

Prognoza ilości odpadów została obliczona w ten sposób, że dla gminy wiejskiej użyto wskaźników dla wsi, uwzględniając ich zmiany w latach i wartości wskaźników dla każdego roku pomnożono przez prognozowaną ilość mieszkańców w gminie w danym roku;

4.2. Prognoza ilości wytworzonych odpadów komunalnych.

Prognozę liczby mieszkańców dla gminy Rozogi do 2015 r. przedstawiono w tabeli 23.

Poniższe wyliczenia uwzględniają również odpady związane z ruchem turystycznym na terenie gminy.

Tabela 23. Prognoza demograficzna dla gminy w tys. Osób.

Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Gmina ogółem	6050	6060	6055	6050	6060	6040	6045	6050	6060	6065

Uwzględniając dwa podstawowe czynniki wpływające na zmiany ilościowo – jakościowe odpadów komunalnych, tj.:

- zmiany demograficzne,
- zmiany struktury odpadów,

przedstawiono w tabeli 27 ilość odpadów komunalnych, które będą wytwarzane w gminie Rozogi w okresie do 2015 r.

Tabela 24. Prognoza dla poszczególnych strumieni odpadów komunalnych w latach 2006, 2010 i 2015.

Lp.	Rodzaj odpadów	Wskaźnik generowania odpadów * [kg /M/rok]]	Ilość odpadów w Mg/rok w latach		
			2006	2010	2015
1.	Domowe odpady organiczne (w tym roślinne, zwierzęce i inne)	22,11	133,77	133,99	134,10
2.	Odpady zielone	4,16	25,17	25,21	25,23
3.	Papier i tektura (nieopakowaniowe)	10,64	64,37	64,48	64,53
4.	Opakowania z papieru i tektury	15,43	93,35	93,51	93,58
5.	Opakowania wielomateriałowe	1,73	10,47	10,48	10,49
6.	Tworzywa sztuczne (nieopakowaniowe)	21,03	127,23	127,44	127,55
7.	Opakowania z tworzyw sztucznych	6,77	40,96	41,03	41,06
8.	Tekstylia	4,65	28,13	28,18	28,20
9.	Szkło (nieopakowaniowe)	1,00	6,05	6,06	6,07
10.	Opakowania ze szkła	18,89	114,28	114,47	114,57
11.	Metale	4,55	27,53	27,57	27,60
12.	Opakowania z blachy stalowej	1,63	9,86	9,88	9,89
13.	Opakowania z aluminium	0,47	2,84	2,85	2,85
14.	Odpady mineralne	13,25	80,16	80,30	80,36
15.	Drobna frakcja popiołowa	40,28	243,69	244,10	244,30
16.	Odpady wielkogabarytowe	15,00	90,75	90,90	90,98
17.	Odpady budowlane	40,00	242,00	242,40	242,60
18.	Odpady niebezpieczne	2,00	12,10	12,12	12,13
	Odpady komunalne ogółem	223,00	1 352,71	1 354,97	1 356,09

* przyjęto wskaźniki określone dla wsi podane w KPGO

Tabela 25. Prognoza ilości poszczególnych odpadów budowlanych w strumieniu odpadów komunalnych.

Lp.	Rodzaj odpadów budowlanych	Wskaźnik generowania odpadów * [kg /M/rok]	Średni skład odpadów budowlanych i poręmontowanych	Ilość odpadów w Mg/rok w latach		
				2006	2010	2015
1.	Cegła	40,00	40%	96,80	96,96	97,04
2.	Beton	40,00	20%	48,40	48,48	48,52
3.	Tworzywa sztuczne	40,00	1%	2,42	2,42	2,43
4.	Bitumiczna powierzchnia dróg	40,00	8%	19,36	19,39	19,41
5.	Drewno	40,00	7%	16,94	16,97	16,98
6.	Metale	40,00	5%	12,10	12,12	12,13
7.	Piasek	40,00	15%	36,30	36,36	36,39
8.	Inne	40,00	4%	9,68	9,70	9,70
	Odpady budowlane ogółem	40,00	100%	242,00	242,40	242,60

* przyjęto wskaźniki podane w KPGO

Tabela 26. Prognoza ilości odpadów niebezpiecznych w strumieniu odpadów komunalnych.

Rodzaj odpadów	Ilość kg/M/rok	Ilość odpadów w Mg/rok w latach		
		2006	2010	2015
Odpady niebezpieczne wytworzone w grupie odpadów komunalnych	2,00	12,10	12,12	12,13

* przyjęto wskaźniki podane w KPGO

Tabela 27. Prognoza ilości poszczególnych odpadów wielkogabarytowych w strumieniu odpadów komunalnych.

Lp.	Rodzaj odpadów wielkogabarytowych	Średni udział procentowy poszczególnych odpadów wielkogabarytowych	Ilość odpadów w Mg/rok w latach		
			2006	2010	2015
1.	Kuchnie gazowe (gazowo - elektryczne)	16%	14,52	14,54	14,56
2.	Pralki, wirówki, pralko - suszarki	29%	26,32	26,36	26,38
3.	Chłodziarki, zamrażarki	43%	39,02	39,09	39,12
4.	Odkurzacze	3%	2,72	2,73	2,73
5.	Maszyny do szycia	1%	0,91	0,91	0,91
6.	Sprzęt elektroniczny (odbiorniki RTV, komputery itp..)	8%	7,26	7,27	7,28
	Odpady wielkogabarytowe ogółem	100%	90,75	90,90	90,98

* przyjęto wskaźnik generowania odpadów w wysokości 15 kg/M/rok (KPGO)

4.3. Prognoza ilości wytworzonych odpadów z sektora gospodarczego.

4.3.1. Odpady przemysłowe.

Zmiany w ilości i rodzaju wytwarzanych w sektorze gospodarczym odpadów - w perspektywie czasowej do 2015 r. - zależą przede wszystkim od rozwoju poszczególnych gałęzi przemysłu, rzemiosła i usług.

Z doświadczeń światowych wynika, że na każde 1 % wzrostu PKB przypada 2 % wzrostu ilości wytwarzanych odpadów (Krajowy Plan Gospodarki Odpadami). Przyjmując wariant „optymistyczny” rozwoju sytuacji w Polsce, jako stałą tendencję przewiduje się dalszy rozwój gospodarczy kraju w następstwie restrukturyzacji przemysłu i handlu w okresie najbliższych 15 lat. Budowie nowoczesnej gospodarki towarzyszyć będzie rozwój małych i średnich przedsiębiorstw.

Do 2015 r. sytuacja demograficzna gminy nie będzie ulegać większym zmianom.

Prognoza ilości wytwarzanych odpadów w okresie do 2015 r., w sytuacji bardzo szacunkowych prognoz rozwoju poszczególnych gałęzi gospodarki, nie poddaje się prostym przewidywaniom.

Odpady z kotłowni: pomimo tendencji do powrotu do ogrzewania węglowego w budownictwie jednorodzinny, przewiduje się, że ilość odpadów paleniskowych - popiołu i żużla - nie ulegnie zasadniczym zmianom.

Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania powłok ochronnych (farb, lakierów, emalii ceramicznych, kitu, szczieli i farb drukarskich): ilość odpadów powstających w tej grupie nie powinna wzrastać. Spodziewać się można większego stopnia wykorzystania odpadowego toneru.

Odpady z kształtowania oraz fizycznej i mechanicznej obróbki powierzchni metali i tworzyw sztucznych: nie przewiduje się istotnych zmian zarówno ilości i jakości odpadów metalicznych z kształtowania oraz fizycznej i mechanicznej obróbki powierzchni metali i tworzyw sztucznych.

Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych i infrastruktury drogowej: prognoza uzależniona jest od stanu gospodarki. Ożywienie skutkować będzie zwiększeniem ilości powstających odpadów.

Zużyte opony: ilość odpadów ze zużytych opon zwiększa się o ok. 10 % co 3 lata. Jakość odpadów nie ulega większym zmianom.

Odpady z przemysłu rolno-spożywczego: prognozowane ilości odpadów w przemyśle rolno-spożywczym jest niezwykle trudne z uwagi na zmiany restrukturyzacyjne, jakie są planowane w rolnictwie w najbliższym okresie. Szacuje się, że przy sprzyjającej koniunkturze gospodarczej ilość odpadów w poszczególnych sektorach tego przemysłu może wzrosnąć do 2007 r. o średnio 10 %.

Odpady sorbentów, materiałów filtracyjnych, tkanin i ubrań ochronnych: ilość odpadów jest ściśle związana z liczbą zakładów produkcyjnych oraz zakładów, w których dokonuje się konserwacji, napraw maszyn lub używa odzieży ochronnej. W związku z prognozowanym wzrostem gospodarczym, liczba takich zakładów będzie rosła, proporcjonalnie zwiększy się także ilość odpadów sorbentów, materiałów filtracyjnych, tkanin i ubrań ochronnych.

Odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych: stały wzrost ilości odpadów, coraz dobitniej uświadamia potrzebę ochrony wód poprzez skanalizowanie i oczyszczanie ścieków, a także rosnąca presja na wzrost poziomu odzysku i unieszkodliwiania odpadów, spowodują przyrost ilości takich instalacji, a tym samym wzrostu ilości odpadów z ich działalności.

Odpady z urządzeń elektrycznych i elektronicznych: dynamika wzrostu odpadów elektrycznych i elektronicznych jest znacznie wyższa niż innych rodzajów odpadów. Na podstawie badań w krajach Unii Europejskiej zakłada się, że ilość tych odpadów wzrasta o 3-5 % w skali roku. Charakterystyka jakościowa (skład materiałowy) tych odpadów będzie ulegała zmianie min. na skutek ograniczania stosowania substancji niebezpiecznych.

W przypadku pozostałych grup odpadów nie przewiduje się znacznych zmian w ilości ich wytwarzania.

4.3.2. Odpady medyczne i weterynaryjne.

Prognozę wytwarzania odpadów powstających w placówkach służby zdrowia przedstawiono w tabeli nr 28.

Tabela 28. Prognozowane ilości wytwarzanych odpadów w placówkach służby zdrowia i placówce weterynaryjnej w latach 2006-2015.

Rok	2006	2009	2011	2013	2015
Strumień odpadów	Kg/rok				
Odpady powstające w placówkach służby zdrowia:	115	130	145	160	175
Odpady weterynaryjne	31	34	37	40	43
Razem:	146	164	182	200	218

Na podstawie analizy ilości wytworzonych odpadów w latach 2003-2005 w placówkach służby zdrowia i weterynaryjnej przyjęto, że w kolejnych latach ilość odpadów niebezpiecznych w tych placówkach będzie wzrastać.

V. CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ.

5.1. Cele i kierunki działań w sektorze komunalnym.

Celem strategicznym gospodarki odpadami dla Gminy Rozogi jest:

minimalizacja ilości odpadów kierowanych do unieszkodliwienia na składowisko odpadów oraz ograniczenie ich negatywnego wpływu na środowisko

Określony powyżej cel strategiczny będzie możliwy do osiągnięcia poprzez realizowanie przyjętych kierunków działań przy założeniu standardów odzysku odpadów.

Kierunkami tymi są:

- 1) unikanie powstawania odpadów;
- 2) odzysk odpadów ze wskazaniem na recykling materiałowy i organiczny;
- 3) unieszkodliwianie odpadów, których nie udało się poddać odzyskowi i recyklingowi;
- 4) unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych w instalacjach specjalistycznych.

Cele krótkookresowe 2006-2007.

w zakresie organizacji systemu:

- 1) prowadzenie gospodarki odpadami komunalnymi w sposób systemowy w układzie ponadlokalnym,
- 2) uporządkowanie pod względem organizacyjnym systemu zbierania i transportu odpadów ze szczególnym uwzględnieniem problemu niekontrolowanego wprowadzania odpadów komunalnych do środowiska, likwidacja „dzikich wysypisk”,
- 3) podniesienie świadomości społecznej mieszkańców gminy,
- 4) rozwój selektywnej zbiórki odpadów ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju selektywnej zbiórki odpadów komunalnych ulegających biodegradacji,
- 5) rozwój selektywnej zbiórki odpadów wielkogabarytowych,
- 6) rozwój selektywnej zbiórki odpadów budowlanych,
- 7) rozwój selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych wytwarzanych w grupie odpadów komunalnych.

cele ilościowe:

- 1) objęcie zorganizowaną zbiórką odpadów 80 % wszystkich mieszkańców gminy,
- 2) deponowanie na składowisku odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne nie więcej niż 80 % wytworzonych odpadów komunalnych,
- 3) skierowanie w 2007 r. na składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne do 82 % (wagowo) całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (w stosunku do wytworzonych w 1995 r.),
- 4) osiągnięcie w 2006 r. zakładanych limitów odzysku i recyklingu poszczególnych odpadów:
 - opakowania z papieru i tektury: 45 %,

- opakowania ze szkła: 35 %,
- opakowania z tworzyw sztucznych: 22 %,
- opakowania metalowe: 35 %,
- opakowania wielomateriałowe: 20 %,
- odpady wielkogabarytowe: 20 %,
- odpady budowlane: 15 %,
- odpady niebezpieczne (z grupy odpadów komunalnych): 15 %.

Cele średniookresowe 2008-2010.

w zakresie organizacji systemu:

- 1) dalsza organizacja i doskonalenie systemu gospodarki odpadami komunalnymi,
- 2) dalszy rozwój selektywnej zbiórki odpadów komunalnych,
- 3) kontynuacja i intensyfikacja akcji szkoleń i podnoszenia świadomości społecznej mieszkańców gminy.

cele ilościowe:

- 1) objęcie wszystkich mieszkańców gminy zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych,
- 2) deponowanie na składowisku odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne nie więcej niż 67 % wszystkich odpadów komunalnych,
- 3) skierowanie w 2010 r. na składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne nie więcej niż 75 % (wagowo) całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (w stosunku do wytworzonych w 1995 r.),
- 4) osiągnięcie w 2010 r. zakładanych limitów odzysku i recyklingu poszczególnych odpadów:
 - opakowania z papieru i tektury: 55 %,
 - opakowania ze szkła: 60 %,
 - opakowania z tworzyw sztucznych: 30 %,
 - opakowania metalowe: 50 %,
 - opakowania wielomateriałowe: 50 %,
 - odpady wielkogabarytowe: 50 %,
 - odpady budowlane: 40 %,
 - odpady niebezpieczne (z grupy odpadów komunalnych): 50 %.

Cele długookresowe na lata 2011-2015:

- 1) przygotowanie punktu zbiorczego wraz ze wstępną segregacją i bazą przeładunkową odpadów komunalnych,
- 2) deponowanie na składowisku odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne nie więcej niż 57 % wszystkich odpadów komunalnych,
- 3) skierowanie w 2015 r. na składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne nie więcej niż 48 % (wagowo) całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (w stosunku do wytworzonych w 1995 r.),
- 4) osiągnięcie w 2015 r. zakładanych limitów odzysku i recyklingu poszczególnych odpadów:
 - opakowania z papieru i tektury: 55 %,
 - opakowania ze szkła: 60 %,
 - opakowania z tworzyw sztucznych: 35 %,
 - opakowania metalowe: 50 %,
 - opakowania wielomateriałowe: 35 %,
 - odpady wielkogabarytowe: 54 %,
 - odpady budowlane: 44 %,
 - odpady niebezpieczne (z grupy odpadów komunalnych): 54 %.

Tabela 29. Poziomy recyklingu dla poszczególnych grup odpadów w strumieniu odpadów komunalnych w gminie

Rodzaj odpadu	Wskaźnik generowania odpadów* [kg/M/rok]	Szacunkowa ilość wytworzonych odpadów w 1995 r. [Mg]	ROK 2006		ROK 2010		ROK 2015	
			Limit [%]	Ilość [Mg]	Limit [%]	Ilość [Mg]	Limit [%]	Ilość [Mg]
Odpady biodegradowalne	30,76	180,53	18	32,50	25	45,13	52	93,88
Odpady wielkogabarytowe	15,00	88,04	20	17,61	50	44,02	54	47,54
Odpady budowlane	40,00	176,07	15	26,41	40	70,43	44	77,47
Odpady niebezpieczne	2,00	11,74	15	1,76	50	5,87	54	6,34
Opakowania z papieru i tektury	9,42	55,29	45	24,88	55	30,41	55	30,41
Opakowania ze szkła	10,95	64,27	35	22,49	60	38,56	60	38,56
Opakowania z tworzyw sztucznych	6,28	36,86	22	8,11	30	11,06	35	12,90
Opakowania metalowe	2,23	13,09	35	4,58	50	6,54	50	6,54
Opakowania wielomateriałowe	2,09	12,27	20	2,45	50	6,13	35	4,29

* przyjęto wskaźniki podane w KPGO

Wyznaczone cele strategiczne oraz kierunki działań wymagają podjęcia konkretnych przedsięwzięć realizacyjnych prowadzących do ich osiągnięcia. Ich zestawienie przedstawia tabela 30.

Tabela 30. Zestawienie przedsięwzięć realizacyjnych prowadzących do osiągnięcia wyznaczonych kierunków działań w zakresie gospodarki odpadami.

Kierunki działania	Przedsięwzięcia realizacyjne
Unikanie powstawania odpadów komunalnych	1) uświadomienie społeczeństwu zasad funkcjonowania systemu gospodarki odpadami; 2) wskazanie zasad ograniczania opakowań.
Odzysk odpadów	1) doskonalenie systemu selektywnego gromadzenia odpadów. Zakłada się wyposażenie gospodarstw domowych w niezbędną ilość pojemników lub worków foliowych do gromadzenia odpadów zmieszanych oraz wysegregowanych odpadów opakowaniowych i surowcowych; 2) stworzenie systemu gromadzenia odpadów podlegających biodegradacji (odpady organiczne z gospodarstw domowych, odpady zielone, odpady drewna, papier i tektura złej jakości); 3) doskonalenie systemu transportu selektywnie gromadzonych odpadów; 4) stworzenie systemu zbiórki odpadów wielkogabarytowych
Unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych w instalacjach specjalistycznych	1) stworzenie systemu selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych poprzez organizację zbiórki okresowej; wyznaczenie na terenie gminy miejsc zbiórki wybranych odpadów niebezpiecznych; 2) stworzenie systemu transportu odpadów niebezpiecznych poprzez powołanie podmiotu lub zlecenie firmie specjalistycznej;
Unieszkodliwianie odpadów, których nie udało się poddać odzyskowi i recyklingowi	Współdziałanie z innymi samorządami w stworzeniu zaplecza dla przetwarzania biologicznego odpadów kierowanych na składowisko.

Dla realizacji określonych powyżej celów strategicznych, kierunków działań oraz przedsięwzięć realizacyjnych konieczne jest stworzenie sprawnego systemu gospodarki odpadami.

5.2. Cele i kierunki działań w sektorze gospodarczym.

Celem strategicznym gospodarki odpadami w sektorze gospodarczym dla gminy jest:

**Minimalizacja wytwarzania odpadów z sektora
gospodarczego oraz wprowadzenie nowoczesnego
systemu ich unieszkodliwiania i gospodarczego
wykorzystania**

Cele szczegółowe na lata 2006-2015:

1. Udział gospodarczo wykorzystywanych odpadów przemysłowych w 2015 r. na poziomie 90 % ogólnej ilości wytworzonych odpadów.

2. Pełna ewidencja i kontrola strumienia wytwarzanych odpadów przemysłowych.

Dla osiągnięcia założonych celów konieczne jest podjęcie następujących kierunków działań:

- 1) systematyczne wprowadzanie bezodpadowych i mało odpadowych technologii produkcji,
- 2) stymulowanie podmiotów gospodarczych wytwarzających odpady przemysłowe do zintensyfikowania działań zmierzających do maksymalizacji gospodarczego wykorzystania odpadów.

5.3. Odpady z jednostek służby zdrowia i jednostki weterynaryjnej.

Cele szczegółowe na lata 2006-2015:

1. Minimalizacja ilości powstawania odpadów.
2. Eliminacja nieprawidłowych praktyk w gospodarce odpadami.
3. Eliminacja zagrożenia ze strony odpadów pochodzenia zwierzęcego.

poprzez:

- objęcie wszystkich podmiotów wytwarzających odpady medyczne i weterynaryjne zorganizowanym systemem zbiórki odpadów,
- współdziałanie w weryfikacji firm posiadających i ubiegających się o pozwolenie na transport i zbiórkę odpadów medycznych i weterynaryjnych,
- minimalizację ilości powstających niebezpiecznych odpadów medycznych i weterynaryjnych wymagających unieszkodliwiania termicznego poprzez segregację odpadów u źródeł ich powstawania,
- współdziałanie w organizacji nadzoru weterynaryjnego nad procesem powstawania i niszczenia odpadów pochodzenia zwierzęcego szczególnego ryzyka (SRM) oraz padłych zwierząt (HRM).

5.4. Odpady z pojazdów samochodowych.

Cel ekologiczny do 2015 roku.

- Ograniczenie powstawania odpadów z pojazdów samochodowych oraz zwiększenie ich odzysku i recyklingu.

Zgodnie z wymaganiami dyrektywy o postępowaniu z wyeksploatowanymi samochodami oraz ustawą z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. Nr 25, poz. 202 z późn. zm.), stacje demontażu będą zobowiązane po dniu 1 stycznia 2007 r. do bezpłatnego przyjmowania samochodów

wprowadzonych na terytorium kraju przed dniem 1 lipca 2002 r. od ostatniego właściciela jeżeli będą spełniać określone ustawą warunki. Producenci i importerzy samochodów, w przypadku niewypełnienia obowiązku odzysku i recyklingu będą zobowiązani uiścić opłatę produktową. Środki z opłaty produktowej przeznaczone będą na dofinansowanie zadań w zakresie demontażu pojazdów, których demontażu nie wykonano na podstawie umowy z przedsiębiorcami lub organizacjami odzysku.

5.5. Odpady azbestowe.

Cel ekologiczny do 2015 roku.

- Zintensyfikowanie unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest.

poprzez:

- zinwentaryzowanie odpadów zawierających azbest w sektorze komunalnym i gospodarczym; przygotowanie zbiorczego wykazu obiektów zawierających azbest,
- organizację kampanii informacyjnej o szkodliwości wyrobów zawierających azbest i bezpiecznym jego demontażu,
- usuwanie wyrobów zawierających azbest w celu zrealizowania obowiązku usunięcia tych wyrobów do 2032 r. zgodnie z programem usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski.

Wobec zakazu stosowania wyrobów zawierających azbest, jedynym źródłem odpadów jest wytwarzanie ich podczas robót w miejscach, gdzie dawniej były zastosowane. Znaczna masa odpadów zawierających azbest stanowi część nieruchomości (dachy). Wg polskiego prawa sposób zagospodarowania tych odpadów należy do właściciela nieruchomości. Często wysokie koszty transportu i unieszkodliwiania tych odpadów uniemożliwiają właścicielom podejmowanie jakichkolwiek działań związanych z ich wymianą.

5.6. PCB.

Zgodnie z polskim ustawodawstwem przez PCB należy rozumieć: polichlorowane trifenyle, monometylotetrachlorodifenylometan, monometyldichlorodifenylometan, monometyldibromodifenylometan oraz mieszaniny zawierające jakkolwiek z tych substancji w ilości powyżej 0,005% wagowo łącznie.

Cel ekologiczny do 2015 roku.

- Całkowite wyeliminowanie odpadów zawierających PCB ze środowiska do 2010 r. (poprzez kontrolowane unieszkodliwianie PCB oraz dekontaminację lub unieszkodliwienie urządzeń zawierających PCB) takich jak: kondensatory, transformatory, wyłączniki olejowe, dławiki itp.

poprzez:

- podniesienie świadomości przedsiębiorców, dotyczącej prawidłowego postępowania z odpadami zawierającymi PCB (w latach 2006-2015).

5.7. Oleje odpadowe.

Cel ekologiczny do 2015 roku.

- Uzyskanie poziomu odzysku olejów odpadowych (smarowych) do roku 2007 w wysokości 50 % w

stosunku do ilości wprowadzanej na rynek, i poziomu recyklingu w wysokości 35 %,

poprzez:

- zwiększenie stopnia pozyskania olejów odpadowych szczególnie ze źródeł rozproszonych - małe i średnie przedsiębiorstwa oraz indywidualni posiadacze - m.in. przez informowanie o punktach, które przyjmują oleje odpadowe,
- uświadomienie mieszkańcom zasad prawidłowego postępowania z olejami odpadowymi (w latach 2006-2015).

5.8. Baterie i akumulatory.

Cel ekologiczny do 2015 roku.

- Stuprocentowy odzysk akumulatorów ołowiowych oraz ilości pozostałych baterii i akumulatorów zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 24 maja 2005 r. w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i użytkowych (Dz. U. Nr 103, poz. 872) w ilości:
 - akumulatory Ni-Cd wielkogabarytowe - 60 % w 2006 r., 60 % w 2007 r.,
 - akumulatory Ni-Cd małogabarytowe - 35 % w 2006 r., 40 % w 2007 r.,
 - pozostałe baterie (z wyłączeniem cynkowo-węglowych i alkalicznych) - 15 % w 2006 r. i 35 % w 2007 r.

poprzez:

- poprawę organizacji zbiórki akumulatorów i baterii z rozproszonych miejsc powstawania - informowanie o punktach przyjmujących zużyte akumulatory i baterie,
- uświadomienie mieszkańcom gminy sposobów prawidłowego postępowania z odpadowymi bateriami i akumulatorami (w latach 2006-2015).

5.9. Urządzenia elektryczne i elektroniczne.

- Stworzenie systemu selektywnej zbiórki odpadów elektrycznych i elektronicznych

poprzez:

- organizację selektywnej zbiórki odpadów elektrycznych i elektronicznych z gospodarstw domowych,
- prowadzenie akcji informacyjnej dla mieszkańców gminy o sposobach wdrażania selektywnej zbiórki odpadów elektrycznych i elektronicznych.

VI. ZAŁOŻENIA FUNKCJONOWANIA SYSTEMU GOSPODARKI ODPADAMI.

Dotychczasowe doświadczenia w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi wykazują, że:

- nie ma uniwersalnej metody unieszkodliwiania odpadów komunalnych, każda z nich posiada wady i zalety,
- nie ma metody umożliwiającej całkowitą likwidację odpadów komunalnych, a co za tym idzie, składowanie pozostałości po stosowaniu różnych metod jest niezbędne,
- konwencjonalne metody unieszkodliwiania całej masy odpadów komunalnych prowadzą do wytwarzania nowych odpadów, wymagających kolejnego unieszkodliwiania,

- skutek niejednorodności odpadów komunalnych tylko ich część ulega unieszkodliwieniu przy zastosowaniu jednej tylko konwencjonalnej metody.

W świetle powyższych uwag za właściwy uważa się kompleksowy sposób unieszkodliwiania odpadów komunalnych uwzględniający komplementarność i elastyczność technologii oraz współpraca z innymi jednostkami samorządu w zakresie racjonalnej gospodarki odpadami komunalnymi.

6.1. Selektywna zbiórka odpadów.

Selektywna zbiórka polega na osobnym zbieraniu, posortowanych uprzednio, wybranych rodzajów odpadów z gospodarstw domowych, co ma umożliwić ich optymalną utylizację lub określony rodzaj przetwarzania. W tym celu, wytwórca odpadów powinien mieć do dyspozycji różne pojemniki na odpadki lub worki. Ten rodzaj zbiórki prowadzi się równoległe z tradycyjnym sposobem zbierania odpadów.

Zbiórka selektywna jest najlepszym sposobem odzyskiwania wybranych materiałów w ilości wystarczającej do ich recyklingu.

Prowadzenie zbiórki selektywnej nie jest celem samym w sobie. Powinno się przy tym przestrzegać następujących zasad:

1. Zbiórka selektywna powinna być spójna z następującym po niej przetwarzaniem, jako integralna część szerszej rozumianego systemu zagospodarowania odpadów.

2. Warunki, w których będzie prowadzona zbiórka, powinny umożliwić wydzielenie jak największej ilości odpadów spełniających kryteria jakości, niezbędne do ich recyklingu. Skuteczność zbiórki jest uwarunkowana stosunkiem ilości odpadów efektywnie poddanych recyklingowi do ogólnej ilości zebranych odpadów.

3. Zbiórce powinna towarzyszyć kampania informacyjna, prowadzona w oparciu o proste i jasne przesłania. Tego typu akcja musi być powtarzana systematycznie, nawet wtedy, gdy wyniki operacji wskazują na bardzo dobry odbiór przedsięwzięcia przez użytkowników.

Istnieje wiele sposobów prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów. Zastosowanie jednego ze sposobów jako podstawowego wcale nie eliminuje pozostałych, które mogą być sposobami uzupełniającymi, niejednokrotnie w istotny sposób podnoszącymi efektywność segregacji. Przykładowo z jednej strony, zbiórka szkła i makulatury do kontenerów ustawionych w miejscach ogólnie dostępnych i przy drogach publicznych, z drugiej zaś, selektywna zbiórka odpadów ulegających fermentacji oraz innych, prowadzona od drzwi do drzwi.

Selektywna zbiórka obejmować będzie następujące rodzaje odpadów:

- surowce wtórne,
- biomasę,
- odpady wielkogabarytowe,
- odpady budowlano-remontowe,
- odpady niebezpieczne.

Surowce wtórne i biomasa

Opcja I: zestaw składający się z pojemników:

- frakcja organiczna - pojemnik od 120 l do 240 l,
- frakcja sucha - 5 pojemników od 120 l do 240 l, (szkło, makulatura, tworzywa szt., puszki, pozostałe odpady zmieszane).

Opcja II: zestaw worków plastikowych o różnej kolorystyce i oznakowaniu.

W opcji II przewiduje się 5 worków o pojemności od 100 l do 120 l na 5 frakcji odpadów suchych (makulaturę, tworzywa sztuczne, szkło, puszki i pozostałe odpady zmieszane). Do gromadzenia odpadów organicznych przewiduje się worek lub pojemnik od 120 l do 240 l.

Opcja III: zestaw „mieszany”.

Zestaw składający się z 2 pojemników: na odpady organiczne i mieszane oraz 5 rodzaj worków na odpady segregowane u „źródła”.

Wybór opcji dokonywany być winien na etapie realizacji systemu gromadzenia odpadów.

Do urządzeń przeznaczonych do gromadzenia frakcji organicznej kierowane winny być:

- wszystkie odpady zielone,
- liście drzew,
- obierki z ziemniaków, resztki warzyw i owoców,
- opakowania papierowe w małych ilościach,
- suche resztki jedzenia (bez kości, mięsa, olejów).

Odpady wielkogabarytowe

System zbiórki odpadów wielkogabarytowych może być:

- okresowy odbiór tych odpadów bezpośrednio od ich wytwórców oraz stworzenie warunków do zamówienia takiej usługi indywidualnie jako „usługa na telefon”,
- bezpośredni odbiór przez producenta, który dotyczy przede wszystkim zbiórki sprzętu elektronicznego i sprzętów gospodarstwa domowego. System ten polega na odbiorze sprzętu AGD i urządzeń elektronicznych przez producenta, gdzie podlega on demontażowi i odzyskuje się niezbędne surowce wtórne. Taka forma pozyskiwania odpadów wielkogabarytowych upraszcza system zbiórki odpadów i ich usuwania. Odpady te nie zasilają ogólnego strumienia odpadów komunalnych,
- wymienny polegający na przekazywaniu jeszcze dobrego, ale przestarzałego konstrukcyjnie sprzętu w zamian za egzemplarz nowej generacji.

Odpady niebezpieczne

Zbiórka odpadów niebezpiecznych od mieszkańców gminy oraz z sektora małych i średnich przedsiębiorstw będzie kontynuowana i rozszerzana w wytypowanych placówkach tj.:

- Apteka - zbiórka nieużytecznych lekarstw,
- Punkty serwisowe i sklepy motoryzacyjne - zbiórka zużytych akumulatorów i przetworzonych olejów,
- Specjalistyczne firmy - zbiórka lamp fluorescencyjnych, przetworzonych olejów i zużytych akumulatorów,
- Stacje benzynowe - zbiórka zużytych akumulatorów i przetworzonych olejów,
- Sklepy ze sprzętem elektrotechnicznym - zbiórka zużytych baterii i akumulatorów,
- Placówki opieki zdrowotnej i weterynaryjnej - odpady grożące infekcją,
- Szkoły - zbiórka zużytych baterii.

W celu ułatwienia zbiórki wybranych odpadów niebezpiecznych od mieszkańców gminy zostaną wyznaczone na terenie gminy miejsca Zbiórki Wybranych Odpadów Niebezpiecznych (MZWON).

6.2. Umocowania prawne gospodarki odpadami komunalnymi.

6.2.1. Gmina.

Gmina jako jednostka najniższego szczebla wypełnia zdecydowanie największą część zadań związanych z gospodarką odpadami na swoim obszarze. Zadania te wynikają z obowiązujących umocowań prawnych.

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym

Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym określa rolę oraz obowiązki samorządu gminnego w zakresie zagadnień związanych między innymi z ochroną środowiska oraz utrzymaniem czystości i porządku na terenie gminy. Działania w tym zakresie ustawa zalicza do zadań własnych gminy.

- ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach

Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach określa zadania gminy oraz obowiązki właścicieli nieruchomości dotyczące utrzymania czystości i porządku, a także warunki udzielania zezwoleń podmiotom świadczącym usługi w zakresie gospodarki odpadami na terenie gminy.

Zadania związane z utrzymaniem czystości i porządku w gminie należą do obowiązkowych zadań własnych gminy.

- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach

Ustawa o odpadach nakłada na gminę zadania związane z organizacją systemu gospodarki odpadami, a także z jej nadzorem.

Ponadto gmina jest organem opiniującym wydawanie m. in. zatwierdzenie programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi (art. 19 ust. 4), zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odzysku i unieszkodliwiania odpadów (art. 26 ust. 5,6), zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie zbierania i transportu odpadów (art. 28 ust. 2).

6.2.2. Mieszkaniec.

Każdy mieszkaniec powinien pozbywać się wytworzonych przez siebie odpadów w sposób właściwy.

Zadaniem właściciela nieruchomości, zgodnie z art. 5 ust. 1 jest, między innymi wyposażenie nieruchomości w urządzenia do zbierania odpadów komunalnych, utrzymania ich w odpowiednim stanie sanitarnym i technicznym oraz zbieranie odpadów powstających na terenie nieruchomości zgodnie z przepisami ustawy oraz zasadami określonymi w uchwale Rady Gminy. Nadzór nad realizacją tych obowiązków należy do Wójta Gminy. Wykonanie obowiązków, zgodnie z art. 5 ust. 6 podlega egzekucji administracyjnej.

Zgodnie z nowymi regulacjami prawnymi zadania usuwania odpadów mieszkaniec powinien zlecić jednostce posiadającej odpowiednie zezwolenie. Fakt usuwania odpadów komunalnych z terenu nieruchomości winien być

udokumentowany korzystaniem z usług firmy wywozowej (art. 6 ust. 1). Brak udokumentowania stanowi podstawy do przejęcia obowiązku usuwania odpadów przez gminę w trybie wykonania zastępczego (art. 6 ust. 3), według stawek uchwalonych przez Radę Gminy.

6.2.3. Podmioty gospodarcze.

Ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej nakłada na przedsiębiorcę obowiązek zapewnienia odzysku, a w szczególności recyklingu odpadów opakowaniowych i poużytkowych (art. 3 ust. 1). Obowiązek ten może być realizowany przez przedsiębiorcę samodzielnie albo za pośrednictwem organizacji odzysku (art. 4 ust. 1). Wykonanie poszczególnych czynności związanych z odzyskiem i recyklingiem odpadów opakowaniowych przedsiębiorca lub organizacja odzysku może zlecić osobom trzecim (art. 4 ust. 3).

6.3. Południowo-Mazurski Rejon Gospodarki Odpadami /PMRGO/.

Jednostką, która posiada najwięcej kompetencji związanych z gospodarką odpadami jest gmina. Mieszkańcy jak i podmioty gospodarcze działające na danym obszarze jako wytwórcy i posiadacze odpadów powinni podporządkować się działaniom określonym przez gminę, a także w razie konieczności składać odpowiednie informacje we właściwych organach samorządowych z racji prowadzonej działalności. Z takich umocowań prawnych wynika, że podstawowe świadczenia powinny wypełniać organy „najbliższe problemowi”. Zadania gminy w zakresie gospodarki odpadami wiąże się z koniecznością poniesienia znacznych nakładów związanych z:

- gromadzeniem odpadów - konieczności zapewnienia odpowiedniej ilości urządzeń,
- usuwaniem odpadów - zapewnienie odpowiedniej ilości sprzętu wywozowego do obsługi urządzeń,
- przetwarzaniem odpadów - stworzenie zakładu przygotowującego do dalszej dystrybucji selektywnie zebranych odpadów (surowców wtórnych),
- unieszkodliwianiem odpadów - zapewnienie bezpiecznego sposobu unieszkodliwiania frakcji nie nadających się do dalszego przetworzenia - składowisko.

Nakłady te przekraczają możliwości finansowe gminy.

Rozwiązaniem tego problemu może być wspólne działanie w ramach większej jednostki. Dlatego też w celu zaspokojenia zbiorowych potrzeb publicznych w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi gminy wiejskie: Dźwierzuty, Jedwabno, Świętajno, Wielbark, gmina miejsko-wiejska Pasym i gmina miejska Szczytno zawarły 11 marca 2004 r. porozumienie międzygminne w sprawie wspólnego realizowania gospodarki odpadami komunalnymi (Dziennik Urzędowy województwa Warmińsko-Mazurskiego Nr 44, poz. 553).

Ponadto Gmina Rozogi w dniu 14 lutego 2005r. podpisała list intencyjny z miastem Olsztyn potwierdzający wolę współpracy dotyczącą udziału wraz z innymi partnerami - samorządami oraz podmiotami działającymi w branży ochrony środowiska - w realizacji zamierzeń związanych z organizacją racjonalnej gospodarki odpadami komunalnymi.

Pozostałe gminy - uczestnicy opisanego porozumienia międzygminnego również podpisały z miastem Olsztyn list intencyjny.

Podstawowym warunkiem prawidłowego funkcjonowania systemu gospodarki odpadami jest szeroka wiedza społeczeństwa na temat celów funkcjonowania systemu, zasad segregacji odpadów, zależności opłat od jakości gromadzonych odpadów, wpływu gospodarki odpadami na środowisko, itd. Wiedza ta winna być przekazywana za pośrednictwem wszelkich dostępnych mediów w sposób przystępny.

VII. MODEL SYSTEMU GOSPODARKI ODPADAMI DLA GMIN ROZOGI.

7.1. Organizacyjne ramy systemu.

Zgodnie z przyjętymi założeniami stworzono ramy organizacyjne systemu gospodarki odpadami dla gmin powiatu szczytnieńskiego tworząc Południowo-Mazurski Rejon Gospodarki Odpadami (PMRGO) na bazie Składowiska Odpadów Komunalnych „Linowo”.

W ramach PMRGO realizowane będą następujące zadania:

- 1) organizowanie wtórnej segregacji odpadów komunalnych poprzez wybudowanie zakładu unieszkodliwiania odpadów obejmującego również unieszkodliwianie odpadów ulegających biodegradacji,
- 2) magazynowanie części odpadów przydatnych do wykorzystania lub unieszkodliwiania poza PMRGO oraz przygotowanie dla odbiorcy i do transportu wysegregowanych odpadów w zakładzie unieszkodliwiania odpadów,
- 3) unieszkodliwianie odpadów zielonych i innych ulegających biodegradacji poprzez kompostowanie,
- 4) unieszkodliwianie poprzez składowanie tych odpadów, których nie dało się wykorzystać lub unieszkodliwić w inny sposób,
- 5) odbiór, transport, przetwarzanie do wykorzystania osadów ściekowych z oczyszczalni komunalnych,
- 6) budowa nowych niecek na Składowisku Odpadów Komunalnych „Linowo” przeznaczonych na odpady, których nie dało się wykorzystać lub unieszkodliwić w inny sposób,
- 7) budowa stacji przeładunkowych w gminach - uczestnicy porozumienia, z terenu których bezpośredni transport odpadów do zakładu unieszkodliwiania odpadów byłby ekonomicznie nie uzasadniony,
- 8) zamykanie i rekultywacja starych składowisk. Monitorowanie i administrowanie tymi terenami przez okres wymagany prawem,
- 9) prowadzenie kampanii na rzecz zmniejszania i szkodliwości wytwarzanych odpadów oraz możliwości współpracy społeczeństwa w zakresie funkcjonowania gospodarki odpadami,
- 10) zabieganie o środki finansowe zewnętrzne na realizację zadań.

Do wykonania zadań określonych porozumieniem, uczestnicy porozumienia powołają podmiot gospodarczy w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, której współnikami będą wszystkie gminy - uczestnicy porozumienia.

Każda gmina - uczestnik porozumienia organizuje we własnym zakresie odbiór odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i ich transport do zakładu unieszkodliwiania odpadów.

Zadania te będą mogły być powierzone jednostce powołanej do realizacji zadań ustalonych w porozumieniu

międzygminnym w przypadku, gdy jednostka ta będzie miała możliwości techniczne wykonania tych zadań.

W 2005 r. gminy tworzące PMRGO podpisały z miastem Olsztyn list intencyjny wyrażający wolę współpracy w realizacji zamierzeń związanych z organizacją racjonalnej gospodarki odpadami komunalnymi.

Celem współpracy jest znalezienie takich rozwiązań w zakresie redukcji strumienia odpadów, ich odzysku, recyklingu i unieszkodliwiania z terenu na jakim gospodarują Strony, które będą mogły zostać wykorzystane w innych rejonach województwa i kraju. Współpraca pomiędzy Stronami ma umożliwić wymianę doświadczeń oraz opracowanie i wdrożenie projektu, który kwalifikować się będzie do współfinansowania ze środków zewnętrznych, głównie Unii Europejskiej. Ustalenia poczynione w ramach Porozumienia międzygminnego gmin powiatu szczycieńskiego z dnia 11 marca 2004 r. w szczególności dotyczących mechanizmów funkcjonowania Południowo-Mazurskiego Rejonu Gospodarki Odpadami będą respektowane.

Miasto Olsztyn własnym staraniem i kosztem wykona prace studialne i zapewni odbiór całego strumienia odpadów komunalnych z terenu Gminy, zaś w cenie za przyjęcie odpadów uwzględni koszty rekultywacji i monitoringu składowiska w Rozogach oraz transportu odpadów poza teren powiatu szczycieńskiego.

W miesiącu lipcu 2006 r. Prezydent Miasta Olsztyn wznowił postępowanie przetargowe o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu ograniczonego na przygotowanie dokumentacji do Funduszu Spójności dla przedsięwzięcia „System zagospodarowania odpadów komunalnych w Olsztynie. Budowa Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów” finansowanego w ramach Mechanizmu Finansowego 2002/PL/16/P/PA/OB Pomoc Techniczna dla sektora środowisko.

7.2. Techniczno-logistyczna organizacja systemu.

7.2.1. Zbiórka odpadów zmieszanych.

Odpady zmieszane balastowe gromadzone będą w oparciu o pojemniki od 120 l do 240 l lub oznakowane worki o pojemności od 100 l do 120 l.

Zebrane odpady będą kierowane do unieszkodliwiania na składowisko odpadów komunalnych.

7.2.2. Zbiórka surowców wtórnych.

Zbiórka surowców wtórnych - prowadzona będzie w następujący sposób:

- metodą „u źródła” w oparciu o pojemniki lub o kolorowe worki plastikowe; zakłada się objęcie zbiórką: tworzyw sztucznych, papieru i tektury, metali, szkła.
- metodą donoszenia w placówkach oświatowych w systemie uzupełniającym w oparciu o oznakowane pojemniki lub worki. Zakłada się zbieranie makulatury i puszek aluminiowych.

Funkcjonujący obecnie w gminie system zbierania surowców wtórnych należy dostosować do możliwości zbytu surowców wtórnych i rozszerzyć na nie zbierane jeszcze surowce.

Zebrane na terenie gminy odpady powinny trafić do Zakładu Recyklingu.

7.2.3. Zbiórka bioodpadów.

Ze względu na rolniczy charakter gminy oraz zabudowę jednorodziną i zagrodową, znaczna część bioodpadów z gospodarstw domowych zostaje zagospodarowana przez mieszkańców we własnym zakresie. W związku z tym przewiduje się, że:

- będą gromadzone w specjalistycznych pojemnikach o pojemności 120 l do 240 l lub oznakowanych workach, ustawionych w pobliżu urzędzeń na odpady zmieszane i surowce wtórne. Zebrane odpady organiczne będą trafiały do kompostowni. Odpady kuchenne ulegające biodegradacji właściciel nieruchomości może gromadzić w przydomowym kompostowniku; w sytuacji gdy właściciel nie zadeklaruje gromadzenia tych odpadów w przydomowym kompostowniku, zobowiązany jest wyposażyć nieruchomość w odrębny, przeznaczony do tego celu pojemnik i tam składować;
- odpady organiczne z pielęgnacji i utrzymania zieleni (trawa, gałęzie) będą gromadzone w miejscu wyodrębnionym na terenie nieruchomości umożliwiającym dojazd pojazdu podmiotu uprawnionego do ich odbioru.

Na terenie gminy dopuszcza się kompostowanie odpadów zielonych powstających na terenie nieruchomości we własnym zakresie i na własne potrzeby lub spalanie pozostałości odpadów zielonych na terenie nieruchomości poza urządzeniami i instalacjami do tego przewidzianymi o ile nie narusza to odrębnych przepisów;

- Osady ściekowe z oczyszczalni działających na terenie gminy po przeprowadzeniu procesów osuszania oraz posiadające niezbędne badania fizyko-chemiczne będą przekazywane do kompostowni. Zgodnie z Instrukcją Eksploatacji Składowiska Odpadów Stałych mogą być także składowane na składowisku odpadów komunalnych. Także inne odpady powstające w wyniku utylizacji ścieków komunalnych mogą być selektywnie składowane na składowisku odpadów komunalnych.

Zakłada się jednak, że odbiór odpadów organicznych będzie miał charakter dobrowolny (wyrażenie chęci przez mieszkańców).

Zebrane w sposób selektywny odpady organiczne skierowane będą do kompostowni w celu ich przetworzenia i gospodarczego wykorzystania.

7.2.4. Zbiórka odpadów wielkogabarytowych

Zbiórka odpadów wielkogabarytowych (nietypowych) będzie odbywała się w następujący sposób:

- w trakcie prowadzonych zbiórek (w cyklu półrocznym). Mieszkańcy zostaną wcześniej powiadomieni o terminie zbiórki oraz rodzaju zbieranych odpadów.

Zebrane odpady wielkogabarytowe będą trafiać do Punktu ich demontażu. Po rozbiórce część uzyskanych materiałów stanowiących surowiec wtórny będzie dołączona do danej frakcji, natomiast pozostała część (balast) będą kierowane na składowisko odpadów.

Do wyznaczonego miejsca na składowisku odpadów powinny trafiać odpady budowlane. Byłyby one rozdrabniane przy użyciu odpowiedniego sprzętu.

Odbiór odpadów budowlanych odbywać się będzie przez podmiot uprawniony, na indywidualne zgłoszenie.

7.2.5. Zbiórka odpadów niebezpiecznych.

Zbiórka odpadów niebezpiecznych od mieszkańców gminy oraz z sektora małych i średnich przedsiębiorstw będzie kontynuowana i rozszerzana w wytypowanych placówkach tj.:

- Apteki - zbiórka nieużytecznych lekarstw,
- Punkty serwisowe i sklepy motoryzacyjne - zbiórka zużytych akumulatorów i przepracowanych olejów,
- Specjalistyczne firmy - zbiórka lamp fluorescencyjnych, przepracowanych olejów i zużytych akumulatorów,
- Stacje benzynowe - zbiórka zużytych akumulatorów i przepracowanych olejów,
- Sklepy ze sprzętem elektrotechnicznym - zbiórka zużytych baterii i akumulatorów,
- Szkoły - zbiórka zużytych baterii,

a także w wyznaczonym na terenie gminy Miejscach Zbiórki Wybranych Odpadów Niebezpiecznych (MZWON).

Zgromadzone tu odpady będą odbierane i unieszkodliwiane przez firmy specjalistyczne posiadające odpowiednie zezwolenia.

7.2.6. Środki transportu.

Niezbędnym elementem funkcjonowania systemu gospodarki jest sprawnie działający system ich odbioru. Zgodnie z przedstawioną powyżej organizacją systemu do obsługi zaproponowanych urządzeń do zbierania odpadów komunalnych konieczne będzie zapewnienie przez podmiot uprawniony pojazdów przystosowanych do odbioru odpadów zmieszanych, surowców wtórnych, odpadów zielonych, odpadów wielkogabarytowych i budowlanych a także odpadów problemowych i niebezpiecznych.

7.2.7. Zakład Gospodarki Odpadami.

Elementem zamykającym system gospodarki odpadami jest zorganizowanie przerobu i unieszkodliwienia odpadów zebranych w systemie selektywnej zbiórki. Konieczne jest zatem stworzenie niezbędnej do tego infrastruktury.

Podjęte działania przez samorząd miasta Olsztyn związane z przedsięwzięciem „System zagospodarowania odpadów komunalnych w

Olsztynie. Budowa Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów, pozwolą na wyposażenie gminy w kompleksowy system zagospodarowania odpadów powstających na terenie gminy.

Włączenie do tego przedsięwzięcia m.in. obszaru gmin PMRGO zapewni jednorodny system zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, który spełniałby wymogi prawa polskiego i Unii Europejskiej w odniesieniu do:

- zapobiegania powstawania odpadów,
- odzysku surowców i ponownego wykorzystania odpadów,
- bezpiecznego dla środowiska końcowego unieszkodliwiania odpadów niewykorzystanych,
- zmniejszenia ilości deponowanych na składowisku odpadów komunalnych,
- zmniejszenia ilości odpadów ulegających biodegradacji deponowanych na składowisku.

Przewiduje się, że obecne składowisko odpadów w miejscowości Rozogi zostanie po 2009r. zrehabilitowane i przystosowane na punkt zbiorczy i bazę przeładunkową odpadów komunalnych.

7.3. Podsumowanie.

Funkcjonowanie systemu selektywnej zbiórki odpadów winno zapewniać realizację następujących zasad:

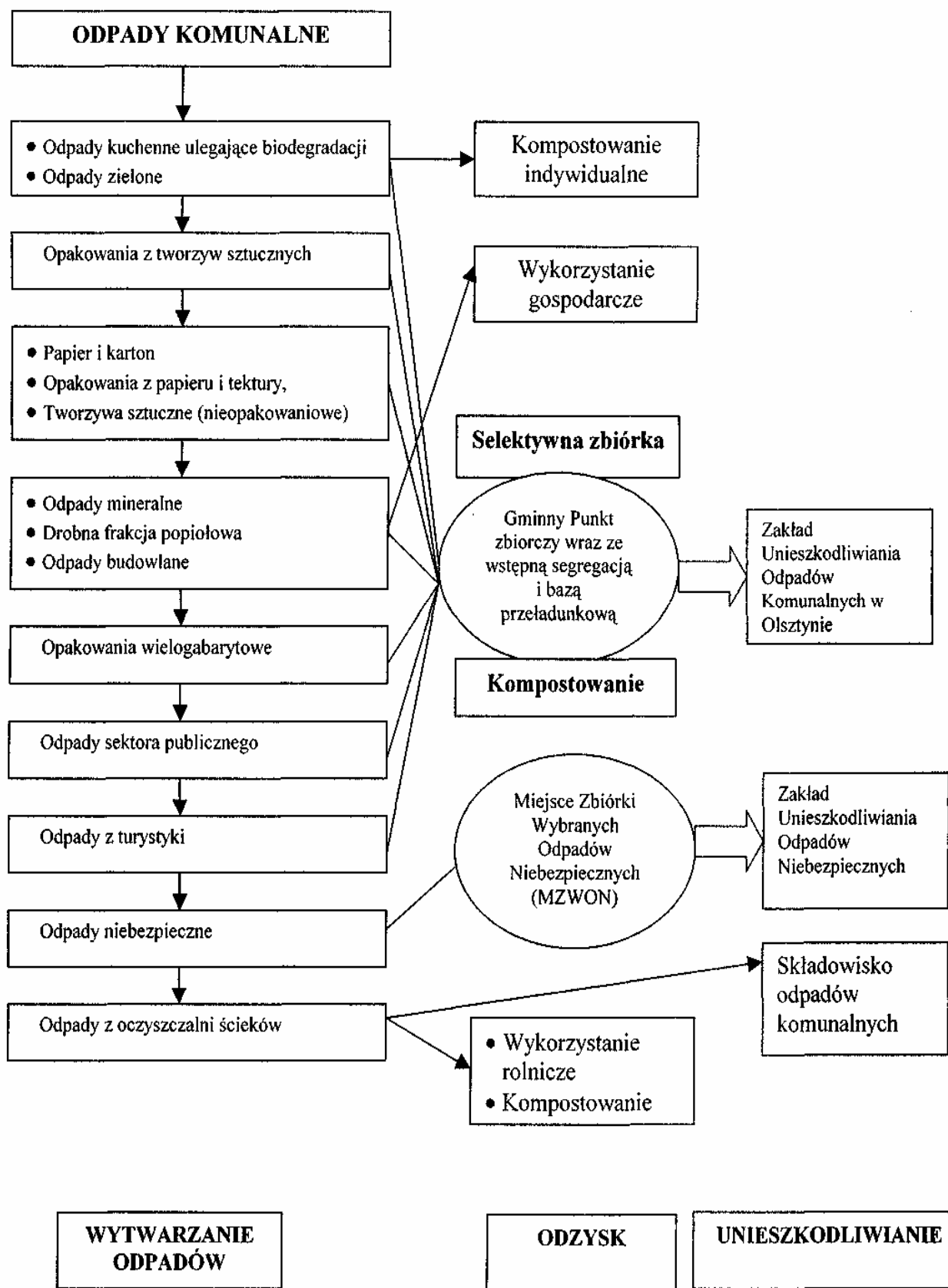
- im więcej da się wyselekcjonować z odpadów komunalnych surowców wtórnych do dalszego zagospodarowania, tym mniej odpadów trafi na składowisko i będzie ono funkcjonowało dłużej;
- im czystszy surowiec wtórny - tym mniejsze koszty jego przetworzenia i możliwe wyższe zyski z jego sprzedaży.

Przy prowadzeniu systemu selektywnej zbiórki odpadów konieczne jest stałe prowadzenie akcji informacyjno-edukacyjnej wyjaśniającej założenia systemu, sposoby selektywnego gromadzenia odpadów, korzyści ekonomiczne i społeczne.

Stan docelowy gospodarki odpadami komunalnymi gminy Rozogi obrazuje poniższy schemat.

Rysunek 3

SCHEMAT OBIEGU ODPADÓW KOMUNALNYCH – stan docelowy

VIII. SZACUNKOWE KOSZTY WDROŻENIA PLANU GOSPODARKI ODPADAMI DLA GMINY.

Realizacja zadań ujętych w Planie wymaga znacznych nakładów finansowych w krótkim okresie czasu. Najważniejszymi zadaniami są te, które dostosują gospodarkę odpadami do wymogów związanych z integracją Polski z Unią Europejską i spełnią normy prawa ochrony środowiska.

Zakłada się takie metody realizacji zadań, które pozwolą uzyskać odpowiednie efekty ekologiczne i ekonomiczne. Profesjonalne planowanie zadań ochrony środowiska umożliwi osiągnięcie właściwych wskaźników ekonomicznych i finansowych. Jest to ściśle związane z pozyskiwaniem dofinansowania ze środków finansowych Unii Europejskiej, a także ze środków funduszy krajowych. Przyjęto średnie dofinansowanie z Unii Europejskiej na poziomie 50 %, zaś uzupełnienie absorbowanych środków z krajowych funduszy ekologicznych - 25 %. Pozostałe 25 % środków na realizację zadań przewiduje się środki własne samorządu gminy, partnerów w realizacji zadań, jak i użytkowników środowiska.

W ramach tych środków przewiduje się również udział kredytów bankowych, a także zaangażowanie środków z budżetu państwa, agencji, funduszy celowych, Lasów Państwowych oraz innych instytucji.

Tabela 31. Nakłady na realizację programu gospodarki odpadami dla gminy Rozogi na lata 2006-2015 (w tys. PLN).

Rodzaj przedsięwzięcia	Lata realizacji		Łącznie
	2006-2007	2008-2015	
Inwestycyjne	-	23.387	23.387
Pozainwestycyjne	70	400	470
Razem	70	23.787	23.857

Przedmiotowe kwoty mogą ulec zmianie wraz z pojawieniem się nowych zadań do realizacji oraz możliwość wystąpienia trudnych do oceny czynników zewnętrznych.

Przewiduje się, że wskaźnik kosztów działań edukacyjno-informacyjnych w latach 2006-2015 kształtować się będzie od 0,4 PLN/M/rok w 2006 r. do 0,2 PLN/M/rok w 2015 roku.

W tabeli 33 określono dla gminy Rozogi koszty działań edukacyjno-informacyjnych w latach 2006-2015.

Tabela 32. Koszty działań edukacyjno-informacyjnych w latach 2006-2015 (PLN/rok).

Lp.	Rok	Wskaźnik kosztów (PLN/M/r)	Ilość ludności w roku (wg GUS) w tys.	Koszty edukacji w roku (tys. PLN)
1	2006	0,5	6,05	3,03
2	2007	0,5	6,06	3,03
3	2008	0,5	6,06	3,03
4	2009	0,5	6,05	3,03
5	2010	0,5	6,06	3,03
6	2011	0,5	6,04	3,02
7	2012	0,5	6,05	3,03
8	2013	0,5	6,05	3,03
9	2014	0,5	6,06	3,03
10	2015	0,5	6,07	3,04
Razem:				30,3

Tabela 33. Przedsięwzięcia dotyczące gospodarowania odpadami na obszarze gminy w latach 2006-2015.

Lp.	Zadania do realizacji	Jednostki realizujące	Okres realizacji	Źródła finansowania
Lata 2006 – 2007				
1	Objęcie 80% mieszkańców zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych	Urząd Gminy, ZGK, przedsiębiorcy	2006 - 2006	budżet gminy, GFOŚiGW
2	Wprowadzenie selektywnej zbiórki surowców wtórnych w wybranych miejscowościach gminy	Urząd Gminy, ZGK, przedsiębiorcy	2006 - 2007	budżet gminy, GFOŚiGW,
3	Wyznaczenie na terenie gminy miejsc Zbiórki Wybranych Odpadów Niebezpiecznych (MZWON)	Urząd Gminy, przedsiębiorcy	2006 - 2007	budżet gminy, GFOŚiGW,
4	Recykling odpadów wielogabarytowych – odzysk surowców wtórnych	Urząd Gminy, ZGK, przedsiębiorcy	2006 - 2007	budżet gminy, GFOŚiGW,
5	Określenie źródeł powstawania odpadów weterynaryjnych, medycznych; organizacja systemu odbioru	Urząd Gminy, przedsiębiorcy	2006 - 2007	budżet gminy,
6	Monitoring gospodarki odpadami na obszarze gminy	Urząd Gminy, ZGK	zadanie ciągłe	środki własne, GFOŚiGW,
7	Kontrola przestrzegania obowiązków wynikających z wydawanych zezwoleń dla przedsiębiorców świadczących usługi w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości z terenu gminy	Gmina	zadanie ciągłe	środki własne
8	Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa gminy w zakresie gospodarki odpadami	Gmina	zadanie ciągłe	budżet gminy, GFOŚiGW

9	Inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest na terenie gminy; aktualizacja	Urząd Gminy	zadania ciągłe	środki własne
10	Usuwanie wyrobów azbestowo – cementowych	mieszkańcy gminy	2006 – 2007	WFOŚiGW, PFOŚiGW, GFOŚiGW, środki własne mieszkańców, środki pomocowe UE
11	Likwidacja „dzikich wysypisk” śmieci	ZGK	zadania ciągłe	środki własne, GFOŚiGW,
12	Realizacja zadań w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi w ramach PMRGO	Gmina	2006-2007	środki własne, fundusze na ochronę środowiska, środki pomocowe UE
13	Współpraca w realizacji przedsięwzięcia „System zagospodarowania odpadów komunalnych w Olsztynie. Budowa Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów.	Gmina	2006-2007	Współudział w finansowaniu z innymi partnerami – samorządami (budżet gminy) oraz podmiotami w branży ochrony środowiska, środki pomocowe UE
14	Wprowadzenie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych na terenie całej gminy	Urząd Gminy, ZGK, przedsiębiorcy	2007	budżet gminy, GFOŚiGW
Lata 2008 - 2015				
15	Objęcie wszystkich mieszkańców gminy zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych	Urząd Gminy, ZGK, podmioty gospodarcze	2011 - 2015	budżet gminy, GFOŚiGW, środki pomocowe UE
16	Rozwój selektywnej zbiórki surowców wtórnych	Urząd Gminy, ZGK, przedsiębiorstwa,	2008 - 2015	budżet gminy, GFOŚiGW, WFOŚiGW, środki pomocowe UE
17	Rozwój selektywnej zbiórki odpadów biodegradowalnych	Urząd Gminy, ZGK, przedsiębiorstwa	2008 - 2015	budżet gminy, PFOŚiGW, GFOŚiGW, WFOŚiGW, środki pomocowe UE
18	Rozwój selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych	Urząd Gminy, ZGK, przedsiębiorstwa	2008 - 2015	budżet gminy, PFOŚiGW, GFOŚiGW, WFOŚiGW, środki pomocowe UE
19	Rozwój selektywnej zbiórki odpadów wielkogabarytowych oraz wycofywanych z eksploatacji urządzeń elektrycznych i elektronicznych	Urząd Gminy, ZGK, przedsiębiorstwa	2008 - 2015	budżet gminy, PFOŚiGW, GFOŚiGW, WFOŚiGW, środki pomocowe UE
20	Usuwanie wyrobów azbestowo – cementowych	mieszkańcy gminy	2008 - 2015	WFOŚiGW, PFOŚiGW, GFOŚiGW, środki własne mieszkańców, środki pomocowe UE
21	Kontrola przestrzegania obowiązków wynikających z wydawanych zezwoleń dla przedsiębiorców świadczących usługi w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości z terenu gminy	Gmina	zadanie ciągłe	środki własne
22	Intensyfikacja edukacji ekologicznej społeczeństwa w zakresie postępowania z odpadami	Gmina	zadanie ciągłe	budżet gminy, fundusze na ochronę środowiska
23	Rekultywacja i monitoring składowiska odpadów stałych; przystosowanie go do na punkt zbiorczy i bazę przeładunkową	Gmina	2010-2014	środki własne, fundusze na ochronę środowiska, środki pomocowe UE
24	Realizacja zadań w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi w ramach PMRGO	Gmina	2008-2015	środki własne, fundusze na ochronę środowiska, środki pomocowe UE
25	Współpraca w realizacji przedsięwzięcia „System zagospodarowania odpadów komunalnych w Olsztynie. Budowa Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów.	Gmina	2008-2015	Współudział w finansowaniu z innymi partnerami - samorządami (budżet gminy) oraz podmiotami w branży ochrony środowiska, środki pomocowe UE

IX. WNIOSKI Z ANALIZY ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO.

Biorąc pod uwagę przedstawione w planie gospodarki odpadami cele i działania w zakresie gospodarki odpadami na terenie gminy w perspektywie najbliższych kilkunastu lat należy ocenić, że wdrożenie zamierzeń powinno przyczynić się do zmniejszenia dotychczasowych obciążeń dla środowiska, wynikających z faktu powstawania odpadów, nieodłącznie towarzyszących bytowaniu ludzi i ich działalności gospodarczej.

Proponowany system gospodarki odpadami oparty jest na programie wdrażania i realizacji selektywnej zbiórki odpadów i zakłada zrealizowanie założonych w planie celów, takich jak:

- uporządkowanie pod względem organizacyjnym systemu zbierania i transportu odpadów ze szczególnym uwzględnieniem problemu niekontrolowanego wprowadzania odpadów komunalnych do środowiska,
- objęcie wszystkich mieszkańców zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych,
- wdrożenie selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych,
- rozwój selektywnej zbiórki odpadów wielkogabarytowych i odpadów remontowo-budowlanych,
- wdrożenie selektywnej zbiórki odpadów biodegradowalnych i zdecydowane zmniejszenie ilości tych odpadów deponowanych na składowisku,
- objęcie wszystkich mieszkańców selektywną zbiórką surowców wtórnych,
- osiągnięcie w 2015 r. założonych limitów odzysku i recyklingu odpadów wielkogabarytowych (54 %), budowlanych (44 %) i niebezpiecznych (54 %) ze strumienia odpadów komunalnych,
- deponowanie do 2015 r. na składowiskach nie więcej niż 57 % wszystkich odpadów komunalnych.

Poprawa organizacji zbiórki odpadów w postaci objęcia nią wszystkich mieszkańców gminy zapobiegnie:

- powstawaniu tzw. „dzikich wysypisk”, które mają ogromny wpływ na zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych, gleb oraz powstawanie odorów,
- niekontrolowanemu spalaniu odpadów na powierzchni gruntów oraz w paleniskach domowych powodując zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego.

Usprawnienie organizacji selektywnej zbiórki odpadów z podziałem na odpady niebezpieczne, surowce wtórne, odpady biodegradowalne i wielkogabarytowe przyczyni się do poprawy stanu środowiska gminy poprzez:

- stworzenie możliwości ponownego wykorzystania odpadów (stłuczka szklana, makulatura, tworzywa sztuczne, metale),
- wyeliminowanie odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych trafiających na składowisko, powodujących znaczne zagrożenie zanieczyszczeniem substancjami toksycznymi wód i gleb,
- zmniejszenie ilości odpadów biodegradowalnych deponowanych na składowisku i skierowanie ich do kompostowania, co przyczyni się do zmniejszenia uciążliwości dla środowiska przyrodniczego wysypisk oraz spowoduje uzyskanie materiału znajdującego zastosowanie w gospodarce (kompostu),
- zmniejszenie ilości odpadów deponowanych na składowisku.

Na podstawie analizy i oceny wpływu projektowanych rozwiązań zawartych w Planie Gospodarki Odpadami na środowisko można stwierdzić, że wpłynie on na poprawę stanu środowiska w szczególności w zakresie:

- ograniczenia degradacji gleb i ich toksycznego skażenia w związku z ograniczeniem składowania odpadów niebezpiecznych pochodzących z odpadów komunalnych (projektowany poziom odzysku 54 % w 2014 roku),
- ograniczenie stopnia eutrofizacji i toksycznego skażenia wód powierzchniowych i podziemnych w wyniku objęcia zorganizowaną zbiórką całego strumienia odpadów komunalnych i komunalnopodobnych, ograniczenia udziału odpadów komunalnych biodegradowalnych składowanych na składowiskach w 2014 do poziomu 48 % w stosunku do roku 1995, zaprzestania składowania odpadów niebezpiecznych, wzrost poziomu odzyskiwanych surowców wtórnych do poziomu 13,7 % całkowitego strumienia zebranych odpadów komunalnych.

Rozwiązania organizacyjne i techniczne w zakresie zbiórki odpadów komunalnych pozwalają prognozować także poprawę warunków środowiska wiejskiego, a tym samym przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności gminy i jej rozwoju społecznego - gospodarczego.

Wzrost ilości odzyskiwanych surowców wtórnych będzie pozytywnie wpływał na ograniczenie degradacji gleb i zasoby leśne (makulatura).

X. LOKALNA KAMPANIA INFORMACYJNO-EDUKACYJNA.

Opracowanie koncepcji i wdrożenie systemu gospodarki odpadami komunalnymi dla gminy wymaga stałego, intensywnego udziału społecznego i w przypadku programu gospodarki odpadami nie może polegać jedynie na prowadzeniu kampanii informacyjnej. Podstawowym założeniem skutecznie przeprowadzonej kampanii informacyjnej i edukacyjnej dla społeczności lokalnej winno być uczestnictwo społeczeństwa w podejmowaniu kluczowych decyzji, dotyczących systemu zarówno na etapie wdrażania, jak i funkcjonowania systemu.

Dlatego istotne jest uwzględnienie w procesie planistycznym i decyzyjnym opinii i ocen mieszkańców

gminy poprzez lokalnych liderów - sołtysów, rady sołectkiej i zebrania wiejskiego, a także przedstawicieli organizacji społecznych działających na terenie gminy.

Edukacja ekologiczna i dostęp do informacji stanowią najprostsze formy współpracy między uczestnikami planowania i realizacji gospodarki odpadami. Realizacja tych zadań będzie wymagała podjęcia takich działań jak:

- upowszechnienie podejmowanych działań w zakresie gospodarki odpadami przez Gminny Ośrodek Edukacji Ekologicznej oraz Szkoły,
- utworzenie gminnego systemu udostępniania informacji o odpadach,
- opracowanie i wdrożenie elektronicznej bazy danych o odpadach.

Podstawowe cele edukacyjno-wychowawcze to:

- podniesienie poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców gminy, zwłaszcza w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi,
- podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców nt. współczesnych technologii segregacji, wywozu, utylizacji, składowania i likwidacji odpadów komunalnych oraz ich organizacyjnych, finansowych i ekologicznych uwarunkowań i konsekwencji,
- uświadomienie konieczności ponoszenia przez gospodarstwa domowe i jednostki dodatkowych nakładów finansowych, rzeczowych i czasowych w celu dostosowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi w gminie do obowiązujących regulacji prawnych i standardów europejskich.

XI. ORGANIZACJA I ZASADY MONITORINGU SYSTEMU GOSPODARKI ODPADAMI.

Zarządzanie systemem gospodarki odpadami na terenie gminy powinno być prowadzone w oparciu o odpowiednie przepisy prawa lokalnego.

Zasady zarządzania systemem gospodarki odpadami.

Zarządzanie systemem gospodarki odpadami na terenie Południowo-Mazurskiego Rejonu Gospodarki Odpadami wynikać będzie z ustawowo określonego zakresu zadań poszczególnych samorządów, z zadań określonych w PGO oraz porozumienia.

Zadania gminy wynikają z ustawy o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r. oraz ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie z dnia 13 września 1996 r.

Do zadań własnych gminy należy utrzymanie czystości i porządku w gminie oraz m.in. zapewnienie czystości i porządku na swoim terenie, a także tworzenie warunków niezbędnych do ich utrzymania.

Powyższe zadania gmina powinna realizować na podstawie gminnego planu gospodarki odpadami.

Rada Gminy, po zasięgnięciu opinii państwowego terenowego inspektora sanitarnego, w drodze uchwały ustala także szczegółowe zasady utrzymania czystości i porządku na terenie gminy w zakresie m.in.: prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, rodzaju urządzeń przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych oraz częstotliwości i sposobu pozbywania się odpadów komunalnych.

Aktualizacja PGO.

Ustawa o odpadach nakłada obowiązek aktualizowania planu nie rzadziej niż raz na 4 lata. Pod koniec 2010 r. należy zaktualizować PGO dla gminy. Istnieje możliwość aktualizacji planu przed upływem 4 lat, gdy sytuacja lokalna ulegnie zmianie.

Raporty z wykonania planu.

Wdrażanie PGO będzie podlegało ocenie w następującym zakresie:

- określenie stopnia wykonania przedsięwzięć,
- określenie stopnia realizacji przyjętych celów,
- oceny rozbieżności między przyjętymi celami i działaniami, a ich wykonaniem,
- analizy przyczyn tych rozbieżności.

Wójt Gminy przygotowuje sprawozdanie z realizacji planu co 2 lata i przedkłada je Radzie Gminy w celu określenia stopnia realizacji planu a także na bieżąco kontroluje postęp w zakresie wdrażania przedsięwzięć określonych w planie.

Wskaźniki monitorowania Planu.

Poniższa tabela przedstawia zestaw wskaźników monitoringu prowadzonego przez organ odpowiedzialny za realizację Planu Gospodarki Odpadami.

Tabela 34. Zestaw wskaźników monitoringu PGO.

Cele	Wskaźniki	Jednostka miary	Stan wyjściowy 2005r.	Źródło informacji o wskaźnikach
Cel strategiczny Minimalizacja zagrożeń środowiska powodowanych przez odpady				
Przeciwdziałanie powstawaniu nowych nielegalnych składowisk oraz minimalizacja stopnia występowania odpadów rozproszonych (zaśmiecenie środowiska)	Przeprowadzenie kampanii informacyjnej na rzecz czystości środowiska	szt.	1	Urząd Gminy, Zakład Gospodarki Komunalnej
Dobre prawo oraz konsekwentna i skuteczna egzekucja przepisów prawa	Liczba kontroli przeprowadzonych w ciągu roku w zakresie gospodarki odpadami i liczba stwierdzonych nieprawidłowości - 0 w 2010 r.	szt.	2	WIOŚ, PPIS
Optymalne zagospodarowanie odpadów	Ludność objęta zorganizowaną zbiórką odpadów - 100 % w 2010	%	71	GUS, samorząd gminy
	Odpady komunalne wytworzone w ciągu roku	Mg	1.346	Zakład Gospodarki Komunalnej
	Odpady komunalne zebrane w ciągu roku w tym: - selektywna zbiórka odpadów wielkogabarytowych - 17,61 Mg - 2006 r., - 44,02 Mg - 2010 r., - 47,54 Mg - 2015 r.	Mg	122	Zakład Gospodarki Komunalnej
	Udział odpadów komunalnych ulegających biodegradacji składowanych na składowisku: - max do 148,03 Mg - 2006 r., - max do 135,40 Mg - 2010 r., - max do 86,65 Mg - 2015 r.	Mg	7	Zakład Gospodarki Komunalnej
	Poziom recyklingu dla nw. grup odpadów w tym: - tworzywa sztuczne, - 30 % - 2010 r., - 35 % - 2015 r. - papier i tektura, - 55 % - 2010 r., - 55 % - 2015 r. - szkło, - 60 % - 2010 r., - 60 % - 2015 r. - opakowania metalowe, - 50 % - 2010 r., - 50 % - 2015 r. - opakowania wielomateriałowe, - 50 % - 2010 r., - 35 % - 2015 r. - opakowania wielkogabarytowe, - 50 % - 2010 r., - 54 % - 2015 r.	Mg	0 0 0 0 0 0	Zakład Gospodarki Komunalnej
	Czynne składowiska odpadów komunalnych (do 2009 r.)	szt./ha	1/1,53	samorząd gminy
	Składowiska nieczynne (od 2010 r.) w tym: - zrehabilitowane - 1 w 2015 r. - do rekultywacji - 1 w 2010 r.		0 0	samorząd gminy

XII. ZAŁĄCZNIKI.

12.1. Spis tabel, rysunków i wykresów.

Tabela 1	Liczba mieszkańców (stan na 31.12.2005 r.).
Tabela 2	Prognoza ludności Gminy Rozogi (stan na 31.12. każdego roku).
Tabela 3	Informacja o liczbie podmiotów i rodzaju produkcji lub prowadzonej działalności (stan na 31.12.20005 r.).
Tabela 4	Zestawienie ilości odpadów powstałych w gminie (objętych ewidencją).
Tabela 5	Odpady komunalne zebrane w gminie w 2005 r.
Tabela 6	Skład morfologiczny odpadów składowanych na składowisku odpadów w Rozogach.
Tabela 7	Rodzaje i ilości odpadów zdeponowanych na składowisku w 2005 r.
Tabela 8	Karta składowiska - rok 2005.
Tabela 9	Parametry techniczne składowiska odpadów komunalnych w Rozogach.
Tabela 10	Bilans osadów ściekowych wytworzonych w wyniku pracy oczyszczalni ścieków w Rozogach w 2004 i 2005 r.
Tabela 11	Wielkość odpadów medycznych, weterynaryjnych wytworzonych w placówkach medycznych, aptece, lecznicy zwierząt w 2005 r.
Tabela 12	Informacja dotycząca azbestu na obszarze gminy (stan na dzień 31.12.2005 r.).
Tabela 13	Prognoza zmian wskaźników emisji w latach 2005, 2010 i 2014 r. dla obszarów wiejskich (wg Krajowego Planu Gospodarki Odpadami, październik 2002 r.).
Tabela 14	Wskaźnik charakterystyki ilościowej odpadów komunalnych (kg/M/rok) dla roku 2000 (wg Krajowego Planu Gospodarki Odpadami, październik 2002 r.).
Tabela 15	Skład morfologiczny odpadów domowych i z obiektów infrastruktury (%) (wg Krajowego Planu Gospodarki Odpadami, październik 2002 r.).
Tabela 16	Wskaźniki generowania strumieni odpadów komunalnych dla obszarów wiejskich dla roku 2000 (wg Krajowego Planu Gospodarki Odpadami, październik 2002 r.).
Tabela 17	Skład odpadów wielogabarytowych (%) (wg Krajowego Planu Gospodarki Odpadami, październik 2002 r.).
Tabela 18	Udział procentowy poszczególnych materiałów w grupach sprzętu AGD (Tyszkiewicz 1999 r.).
Tabela 19	Średni skład odpadów budowlanych i poremontowych (%) (wg Krajowego Planu Gospodarki Odpadami, październik 2002 r.).
Tabela 20	Średni skład odpadów z ogródków i parków (%) (wg Krajowego Planu Gospodarki Odpadami, październik 2002 r.).
Tabela 21	Skład morfologiczny zmiotek ulicznych (%) (wg Krajowego Planu Gospodarki Odpadami, październik 2002 r.).
Tabela 22	Średni wskaźnik powstawania odpadów niebezpiecznych z gospodarstw domowych (Litwin, Piotrowska 1998 r.).
Tabela 23	Prognoza demograficzna dla gminy w tys. osób.
Tabela 24	Prognoza dla poszczególnych strumieni odpadów komunalnych w latach 2006, 2010 i 2015.
Tabela 25	Prognoza ilości poszczególnych odpadów budowlanych w strumieniu odpadów komunalnych.
Tabela 26	Prognoza ilości poszczególnych odpadów niebezpiecznych w strumieniu odpadów komunalnych.
Tabela 27	Prognoza ilości poszczególnych odpadów wielogabarytowych w strumieniu odpadów komunalnych.
Tabela 28	Prognozowanie ilości wytworzonych odpadów w placówkach służby zdrowia i placówkach weterynaryjnej w latach 2006-2015.
Tabela 29	Poziomy recyklingu dla poszczególnych grup odpadów w strumieniu odpadów komunalnych w gminie
Tabela 30	Zestawienie przedsięwzięć realizujących prowadzących do osiągnięcia wyznaczonych kierunków działań w zakresie gospodarki odpadami.
Tabela 31	Nakłady na realizację programu gospodarki odpadami dla gminy Rozogi na lata 2006-2015.
Tabela 32	Koszty działań edukacyjno – informacyjnych w latach 2006 – 2015 (PLN/rok).
Tabela 33	Przedsięwzięcia dotyczące gospodarowania odpadami na obszarze gminy w latach 2006-2015.
Tabela 34	Zestawienie wskaźników monitoringu PGO.

Spis rysunków

Rysunek 1	Gmina Rozogi na tle powiatu szczycieńskiego.
Rysunek 2	Lokalizacja składowiska odpadów komunalnych.
Rysunek 3	Schemat obiegów odpadów komunalnych - stan docelowy.

Spis wykresów

Wykres 1	Roczny poziom składowania odpadów na składowisku odpadów komunalnych w Rozogach, w okresie eksploatacji (1992-2005).
----------	--

12.2. WYKAZ DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH.

1. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2006 r. Nr 129, poz. 902).
2. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628 z późn. zm.),
3. Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2005 r. Nr 236, poz. 2008 z późn. zm.).
4. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 r. w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz. U. Nr 66, poz. 620 z późn. zm.).
5. Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2004 r. Nr 3, poz. 20).
6. Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski - Rada Ministrów RP, Warszawa, maj 2002 r.
7. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).
8. II Polityka Ekologiczna Państwa - Ministerstwo Środowiska, Warszawa, czerwiec 2000 r.
9. Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007-2010 - uchwała Sejmu RP z dnia 8 maja 2003 r. (M.P. Nr 33, poz. 433).
10. Krajowy plan gospodarki odpadami - (uchwała Nr 219 Rady Ministrów z dnia 29 października 2002 - M.P. z 2003 r. Nr 11, poz. 159).
11. Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007-2010.
12. Plan Gospodarki Odpadami dla Powiatu Szczycieńskiego - Zarząd Powiatu w Szczytnie, 2003 r.
13. Stan środowiska w województwie warmińsko-mazurskim w 2004 r. - Raport WIOŚ Olsztyn 2005.
14. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rozogi - Rozogi 2000 r.
15. Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Rozogi , Rozogi 2000 r. - aktualizacja - 2004 r.
16. Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Rozogi - Rozogi 2004 r.

2564

ANEKS Nr 9

z dnia 15 maja 2006 r. do Porozumienia z dnia 3 stycznia 2005 r. zawartego pomiędzy Starostą Olsztyńskim a Nadleśniczym Nadleśnictwa Wipsowo w sprawie powierzenia niektórych spraw z zakresu nadzoru nad gospodarką leśną w lasach nie stanowiących własności Skarbu Państwa, w tym wydawania decyzji administracyjnych w pierwszej instancji.

§ 1. § 1 pkt 1-8 Porozumienia z dnia 3 stycznia 2005 r. zawartego pomiędzy Starostą Olsztyńskim a Nadleśniczym Nadleśnictwa Wipsowo otrzymuje brzmienie:

„1. na terenie gminy Barczewo	-	o powierzchni 419,73 ha,
2. na terenie gminy Biskupiec	-	o powierzchni 332,22 ha,
3. na terenie gminy Dobre Miasto	-	o powierzchni 2,38 ha,
4. na terenie gminy Dywity	-	o powierzchni 34,32 ha,
5. na terenie gminy Jeziorany	-	o powierzchni 156,07 ha,
6. na terenie gminy Kolno	-	o powierzchni 36,50 ha,
7. na terenie gminy Purda	-	o powierzchni 166,09 ha,
8. na terenie miasta Barczewa	-	o powierzchni 2,12 ha,
		o łącznej powierzchni 1 149,43 ha.".

§ 2. Aneks wchodzi w życie z dniem 1 czerwca 2006 r.

§ 3. Aneks został zawarty w 4 jednobrzmiących egzemplarzach, po 2 egz. dla każdej ze stron.

§ 4. Aneks podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Nadleśniczy
Stanisław Przybylski

Starosta
Adam Sierżputowski

2565

ANEKS Nr 2

z dnia 16 maja 2006 r. do Porozumienia z dnia 3 stycznia 2005 r. zawartego pomiędzy Starostą Olsztyńskim a Nadleśniczym Nadleśnictwa Kudypy w sprawie powierzenia niektórych spraw z zakresu nadzoru nad gospodarką leśną w lasach nie stanowiących własności Skarbu Państwa, w tym wydawania decyzji administracyjnych w pierwszej instancji.

§ 1. § 1 pkt 1-6 Porozumienia z dnia 3 stycznia 2005 r. zawartego pomiędzy Starostą Olsztyńskim a Nadleśniczym Nadleśnictwa Kudypy otrzymuje brzmienie:

„1. na terenie gminy Dobre Miasto	-	o powierzchni 61,02 ha,
2. na terenie gminy Dywity	-	o powierzchni 254,44 ha,
3. na terenie gminy Gietrzwałd	-	o powierzchni 399,52 ha,
4. na terenie gminy Jonkowo	-	o powierzchni 481,80 ha,
5. na terenie gminy Stawiguda	-	o powierzchni 14,07 ha,
6. na terenie gminy Świątki	-	o powierzchni 114,59 ha,
		o łącznej powierzchni 1.325,45 ha.".

§ 2. Aneks wchodzi w życie z dniem 1 czerwca 2006 r.

§ 3. Aneks został zawarty w 4 jednobrzmiących egzemplarzach, po 2 egz. dla każdej ze stron.

§ 4. Aneks podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

p.o. Nadleśniczy Nadleśnictwa Kudypy
Leonarda Kostka

Starosta
Adam Sierzputowski

2566

ANEKS Nr 6

z dnia 2 czerwca 2006 r. do Porozumienia z dnia 3 stycznia 2005 r. zawartego pomiędzy Starostą Olsztyńskim a Nadleśniczym Nadleśnictwa Nowe Ramuki w sprawie powierzenia niektórych spraw z zakresu nadzoru nad gospodarką leśną w lasach nie stanowiących własności Skarbu Państwa, w tym wydawania decyzji administracyjnych w pierwszej instancji.

§ 1. § 1 pkt 1-3 Porozumienia z dnia 3 stycznia 2005 r. zawartego pomiędzy Starostą Olsztyńskim a Nadleśniczym Nadleśnictwa Nowe Ramuki otrzymuje brzmienie:

„1. na terenie gminy Olsztynek	-	o powierzchni 69,44 ha,
2. na terenie gminy Purda	-	o powierzchni 209,59 ha,
3. na terenie gminy Stawiguda	-	o powierzchni 248,40 ha,
		o łącznej powierzchni 527,43 ha.".

§ 2. Aneks wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2006 r.

§ 3. Aneks został zawarty w 4 jednobrzmiących egzemplarzach, po 2 egz. dla każdej ze stron.

§ 4. Aneks podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Nadleśniczy
Janusz Jeznach

Starosta
Adam Sierzputowski

2567

ANEKS Nr 10

z dnia 5 czerwca 2006 r. do Porozumienia z dnia 3 stycznia 2005 r. zawartego pomiędzy Starostą Olsztyńskim a Nadleśniczym Nadleśnictwa Wipsowo w sprawie powierzenia niektórych spraw z zakresu nadzoru nad gospodarką leśną w lasach nie stanowiących własności Skarbu Państwa, w tym wydawania decyzji administracyjnych w pierwszej instancji.

§ 1. § 1 pkt 1-8 Porozumienia z dnia 3 stycznia 2005 r. zawartego pomiędzy Starostą Olsztyńskim a Nadleśniczym Nadleśnictwa Wipsowo otrzymuje brzmienie:

„1. na terenie gminy Barczewo	-	o powierzchni 420,17 ha,
2. na terenie gminy Biskupiec	-	o powierzchni 332,22 ha,
3. na terenie gminy Dobre Miasto	-	o powierzchni 2,38 ha,
4. na terenie gminy Dywity	-	o powierzchni 34,32 ha,
5. na terenie gminy Jeziorany	-	o powierzchni 156,07 ha,
6. na terenie gminy Kolno	-	o powierzchni 36,50 ha,
7. na terenie gminy Purda	-	o powierzchni 166,09 ha,
8. na terenie miasta Barczewa	-	o powierzchni 2,12 ha,
		o łącznej powierzchni 1 149,87 ha.".

§ 2. Aneks wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2006 r.

§ 3. Aneks został zawarty w 4 jednobrzmiących egzemplarzach, po 2 egz. dla każdej ze stron.

§ 4. Aneks podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Nadleśniczy
Stanisław Przybylski

Starosta
Adam Sierzputowski

2568

ANEKS Nr 4

z dnia 19 lipca 2006 r. do Porozumienia z dnia 3 stycznia 2005 r. zawartego pomiędzy Starostą Olsztyńskim a Nadleśniczym Nadleśnictwa Olsztyn w sprawie powierzenia niektórych spraw z zakresu nadzoru nad gospodarką leśną w lasach nie stanowiących własności Skarbu Państwa, w tym wydawania decyzji administracyjnych w pierwszej instancji.

§ 1. § 1 pkt 1, 2, 3 i 4 Porozumienia z dnia 3 stycznia 2005 r. zawartego pomiędzy Starostą Olsztyńskim a Nadleśniczym Nadleśnictwa Olsztyn otrzymuje brzmienie:

„1. na terenie gminy Barczewo	-	o powierzchni 200,46 ha,
2. na terenie gminy Dywity	-	o powierzchni 194,96 ha,
3. na terenie gminy Purda	-	o powierzchni 144,70 ha,
4. na terenie gminy Stawiguda	-	o powierzchni 10,14 ha,
		o łącznej powierzchni 550,26 ha.".

§ 2. Aneks wchodzi w życie z dniem 1 sierpnia 2006 r.

§ 3. Aneks został zawarty w 4 jednobrzmiących egzemplarzach, po 2 egz. dla każdej ze stron.

§ 4. Aneks podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Nadleśniczy
Stanisław Tarnowski

Starosta
Adam Sierzputowski

2569

ANEKS Nr 5

z dnia 14 sierpnia 2006 r. do Porozumienia z dnia 3 stycznia 2005 r. zawartego pomiędzy Starostą Olsztyńskim a Nadleśniczym Nadleśnictwa Olsztyn w sprawie powierzenia niektórych spraw z zakresu nadzoru nad gospodarką leśną w lasach nie stanowiących własności Skarbu Państwa, w tym wydawania decyzji administracyjnych w pierwszej instancji.

§ 1. § 1 pkt 1, 2, 3 i 4 Porozumienia z dnia 3 stycznia 2005 r. zawartego pomiędzy Starostą Olsztyńskim a Nadleśniczym Nadleśnictwa Olsztyn otrzymuje brzmienie:

„1. na terenie gminy Barczewo	-	o powierzchni 200,46 ha,
2. na terenie gminy Dywity	-	o powierzchni 194,96 ha,
3. na terenie gminy Purda	-	o powierzchni 145,11 ha,
4. na terenie gminy Stawiguda	-	o powierzchni 10,14 ha,
		o łącznej powierzchni 550,67 ha.”.

§ 2. Aneks wchodzi w życie z dniem 1 września 2006 r.

§ 3. Aneks został zawarty w 4 jednobrzmiących egzemplarzach, po 2 egz. dla każdej ze stron.

§ 4. Aneks podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Nadleśniczy
Stanisław Tarnowski

Starosta
Adam Sierzputowski